

15.4.2009

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

7 – 2009

Kokousaika: 15.4.2009 klo 18.00 – 23.52

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

7 – 2009

Mötestid: 15.4.2009 kl 18.00 – 23.52

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges
föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

15.4.2009

85 §	5
Esityslistan asia nro 3	5
STRATEGIAOHJELMA VUOSIKSI 2009–2012	5
Kaupunginjohtaja Pajunen	5
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rihtniemi	10
Valtuutettu Rautava	11
Valtuutettu Puoskari	14
Valtuutettu Puura	18
Valtuutettu Arhinmäki	22
Ledamoten Björnberg-Enckell	27
Valtuutettu Huru	31
Valtuutettu Kiviniemi	36
Valtuutettu Ebeling	40
Valtuutettu Hakanen	42
Valtuutettu Siimes	46
Valtuutettu Pakarinen	48
Ledamoten Torvalds	50
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff	52
Valtuutettu Soininvaara	53
Valtuutettu Koskinen	55
Valtuutettu Krohn	57
Valtuutettu Sumuvuori	59
Valtuutettu Asko-Seljavaara	61
Valtuutettu Pajamäki	62
Valtuutettu Rätty	65
Valtuutettu Moisio	67
Valtuutettu Puhakka	69
Valtuutettu Mäki	71
Valtuutettu Lohi	74
Valtuutettu Autti	75
Valtuutettu Muurinen	78
Valtuutettu Kolbe	80
Valtuutettu Ylikahri	82
Valtuutettu Näre	83
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto	84
Valtuutettu Rantanen	86
Valtuutettu Suomalainen	89
Valtuutettu Männistö	91
Valtuutettu Vikstedt	93
Valtuutettu Oker-Blom	95
Valtuutettu Valtonen	96
Valtuutettu Valpas	97
Valtuutettu Lipponen (vastauspuheenvuoro)	99

15.4.2009

<u>Valtuutettu Sinnemäki (vastauspuheenvuoro)</u>	99
<u>Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)</u>	99
<u>Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)</u>	100
<u>Valtuutettu Valpas (vastauspuheenvuoro)</u>	101
<u>Valtuutettu Sinnemäki</u>	101
<u>Valtuutettu Saarnio</u>	102
<u>Valtuutettu Karu</u>	104
<u>Valtuutettu Vesikansa</u>	105
<u>Valtuutettu Virkkunen</u>	107
<u>Valtuutettu Hellström</u>	109
<u>Valtuutettu Vuorinen</u>	109
<u>Valtuutettu Modig</u>	111
<u>Valtuutettu Valokainen</u>	111
<u>Valtuutettu Nieminen</u>	113
<u>Valtuutettu Abdulla</u>	115
<u>Valtuutettu Pelkonen</u>	116
<u>Valtuutettu Peltola</u>	117
<u>Valtuutettu Koskela</u>	119
<u>Valtuutettu Vikstedt</u>	119
<u>Valtuutettu Hakanen</u>	120
<u>Valtuutettu Karu</u>	121
<u>Valtuutettu Virkkunen</u>	122

15.4.2009

15.4.2009

85 §

Esityslistan asia nro 3

STRATEGIAOHJELMA VUOSIKSI 2009–2012

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olemme päässeet valtuuston strategiaohjelman päätöskokoukseen. Ajattelin, että tässä yhteydessä olisi paikallaan muutama sana vielä kertauksenomaisesti käydä läpi tätä meidän strategiaprosessiamme, miten se on edennyt. Kyseessä on tässä muodossaan ensimmäinen kerta, kun valtuusto tekee itselleen valtuustokauden strategian, niin että se tulee valtuuston itsensä lopulta päättämäksi vielä. Eli olen muutaman kalvokuvan tähän esittänyt.

Ensinnäkin se, mitä tässä tänä keväänä on tapahtunut. Strategiaohjelmahan ei ole erillinen asia, vaan se on osa meidän kaupunkimme suunnittelujärjestelmää. Lähtökohtana tämänkeväiseen toimintaan on tietenkin ollut se, että meillä aikaisempaa vastaavatyypistä strategiaohjelmaa ei ole ollut ja silloin me olemme joutuneet lähtemään puhtaalta pöydältä selvittämään, tekemään valmistelutyötä. Jos valtuusto valtuustokauden lopussa katsoo, että tämä malli on ollut hyvä joko sellaisenaan tai jatkokehittelynä, niin silloin seuraava kierros on huomattavasti helpompi, koska lähtökohtana on jo olemassa oleva strategiaohjelma ja sen ikään kuin päivitys uudelle valtuustokaudelle.

Tässä kalvolla muistinomaisesti, eli siis valtuuston strategiaseminaari oli helmikuun alussa, kaupunginhallituskäsittelyn jälkeen. Ensinnäkin talouden kytkentä tuli raamivaiheessa, toki talous ei tullut tavoitteen mukaisesti, ajatuksenahan olisi, että meillä olisi ollut pitkän tähtäyksen taloussuunnittelu, mutta se ympäristön olosuhteista johtuen jäi sitten ainakin tällä kertaa hiukan vajavaiseksi. Raamin lähetekeskustelu toimi materiaalina, ja sitten kaupunginvaltuustoryhmät hyvin huolellisesti neuvotellen tästä strategiaohjelmasta etenivät siihen, että 6. huhtikuuta strategiaohjelma kaupunginhallituksessa päätettiin nyt esitetyssä, valtuustoryhmien jatkokehittämässä muodossa tuoda valtuuston

15.4.2009

päätettäväksi.

Miten tämä sitten liittyy valtuuston ja kaupungin kokonaisuohjausjärjestelmään on se, että nyt strategiaohjelma tuo meille kokonaissuunnittelun strategiatyökalun, perinteinen kaupungin ohjaushan on tapahtunut talousarvion valmistelun ja päättämisen yhteydessä sen mekanismin kautta. Eli nyt olemme, olette päättämässä valtuustokauden strategiasta. Kaupunginhallitus on antanut talousarvion laatimisohteet vuodelle 2010, ja kun valtuusto on lopulta päättänyt strategiansa, sen jälkeen siirrytään vaiheeseen toimeenpano, jossa siinäkin on omat haasteensa. Keskeistä strategian jatkotyöstämisessä on myös se, että meillä on riittävä, valtuuston tasoinen seuranta pitkin valtuustokautta. Ja tässä ajatuksissa on ollut vähintään kaksi valtuuston seminaaria tätä seurantaa varten.

Mainitsin puitetekijöitä, että meillä tämän valmisteluprosessin aikana on ollut asioita, jotka ovat vaikuttaneet nimenomaan talouden suuntaan ja tässä kalvolla oikeastaan kuvaavana se ensimmäinen sarake siitä, että samanaikaisesti kun olisi pitänyt suunnitella valtuuston neljän vuoden toimintaa, ikään kuin talouden pohja näiden eri ennusteiden kautta on pudonnut ja suhdannekuva on aivan erilainen kuin tilanne oli silloin, kun me syyskuussa käytännössä lähdimme tai kesän jälkeen budjettipäätöksiäkin tekemään. Eli elokuussa valtiovarainministeriö viime vuonna ennusti tälle vuodelle bruttokansantuotteen kasvua 1,8 %. Niin kuin tuolta taululta huomaatte, nyt puhutaan jo 5:n, jopa sitäkin suuremmista miinusmerkeistä. Ja kun vielä otetaan huomioon se, että tämä miinusmerkki saattaa olla vielä ensi vuonnakin realiteetti, niin kaiken kaikkiaan voi todeta, että taloustilanne, vaikka tämä viimeinen myllerrys on sieltä viime vuoden syyskuusta lähtien jatkunut, niin sumua edelleen on edessä.

Varmaa ennustepohjaa tulevaisuudesta ei ole olemassa, mutta valtuustokin on moneen kertaan keskustellut asiasta, eli Helsingin kaupungin linja tässä tilanteessa on olla ikään kuin herkästi uusia tietoja vastaanottamassa mutta kuitenkin peruselvyyttävä talouden suunta, eli voimakas investointipanos ja vuoden 2010 heikentyneisiin näkymiin varautuminen sillä, että varaudumme myös menoleikkauksiin kaupungin osalta.

Sitten tähän varsinaiseen strategiamalliin, eli tämä on suoraan sieltä strategiadokumentista. Emme ole yrittäneet keksiä pyörää uudelleen eli olemme lähteneet portaittaisesta strategiamallista, eli lähtökohtana visiot, arvot, eettiset periaatteet, sitten strategiaan haasteisiin, strategiaan tavoitteisiin, kriittisiin menestystekijöihin ja toimenpiteisiin ja sitten siitä, että ne kaikki vaikuttavat meidän hallintokuntiemme,

15.4.2009

virastojemme ja laitostemme toimintaan. Ja ehkä vielä lisäisin tähän, ei pelkästään meidän omaan toimintaamme vaan myös koko varsin monimuotoiseen kaupunkikonserniin.

Ehkä sellainen peruslähtökohta tässä strategiassa on, että jos ottaa ääripäiksi maailmaa syleilevä ja toisessa ääripäässä konkreettinen, niin tämä on hyvinkin siellä konkreettisen suunnassa kokonaisuutena. Ajatuksena on se, että ei pelkästään hyviä ajatuksia, hyvää tahtoa vaan myös, miten se toteutetaan, miten se visio ja tavoitesuunta saadaan toteutumaan kaupungin kurssissa.

Visio on tuolla ylhäällä luettavissa, en sitä lue uudelleen. Ehkä merkittävää tässä visiossa on se, että nyt olemme tai valtuusto on päättämässä siitä, että tässä muodossaan olemme yhdessä pääkaupunkiseudun kanssa, eli pääkaupunkiseudun yhteistyössä on jotakuinkin tämä samansuuntainen visio tullut hyväksytyksi, ja näin ollen tämä korostaa sitä meidän kaupunkimme, pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen yhtenäisyyttä, myös Helsingin seutua, metropolialuetta, kun tässä mainitaan.

Sitten toimintamalli lähtee samoin tästä pääkaupunkiseudun yhteistyömallista, eli meillä on kaupungin perustoiminta kolmijakoinen. Ensimmäisenä palvelut, sitten kilpailukyky ja sitten yhdyskuntarakenne, eli kaupunkirakenne ja asuminen. Tämä on hyvä toimintamalli, ja näiden toimintamallien yli sitten menee, mikä tässä strategiassa tulee varsin hyvin esille on se, että on myös paljon niitä asioita, joita ei voi lokeroida, tällaisia hallintokuntien ja kaupunkirajan yli meneviä prosesseja. Se on ehkä yksi keskeinen näkökulma tässä strategiassa, että ei pelkästään substanssi-, fokuoitu osaaminen vaan myös se, että kaupunki kokonaisuutena näyttää ja toimii jollain tavalla.

Mainitsinkin jo keskeisenä asiana sen, että kaupunkikonserni on realiteetti, sehän on hyvin pitkään ollut, ei mikään uusi asia. Mutta ehkä tämän hetken näkökulmana se, että ennen kaikkea pääkaupunkiseudun, Helsingin seudun yhteistyön yhteisiä elimiä on tulossa lisää, joukkoliikennetoimija, YTV:hen yhdistettävät vesi- ja viemärilaitostoiminnot. Kaupunki näyttäytyy kansalaisille entistä enemmän ei pelkästään oman perustoiminnan kautta vaan myös konsernin kautta, ja silloin keskeistä on, että se kaupunki, mikä kaupunkilaisille näyttäytyy, se todella on se, mitä Helsingin kaupunginvaltuusto on päättänyt, eli valtuuston ohjauksessa.

En aio strategiaesitystä sen enempää lähteä esittelemään, mutta ehkä on hyvä todeta nämä arvot vielä, joita ryhmienvälisissä neuvotteluissa on täsmennetty, eli asukaslähtöisyys, ekologisuus,

15.4.2009

oikeudenmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus ja yrittäjämielisyys.

Mutta sitten muutama sana vielä, ennen kuin päätän tämän puheenvuoron, niin joitakin asioita, että mitä tämä merkitsee käytännössä. Yksi asia on tietenkin, että nyt lähdemme toimeenpanemaan koko strategiaa, hallintokunnat ottavat sen omakseen, tytäryhteisöt, muut yhteisöt ottavat omakseen, mutta strategiaan sisältyy varsin paljon erilaisia selvittelytehtäviä. Eli se, että työ ei lopu tähän, ensi vaiheessa viranhaltijatyönä ja sitten luottamushenkilö-päätöksentekoeleimissä näiden selvittelyjen jälkeen tulee osa nopeammin, osa pienellä viiveellä aina valmistelutehtävästä, selvittelytehtävästä johtuen päätettäväksi. Ja muutaman mielestäni keskeisen selvittelyasian tähän listasin. Siellä on paljon muitakin, mutta nämä mielestäni keskeisinä, merkittävänä jatkoselvittelynä.

Eli ensimmäisenä kohtana on oikeastaan demokratiaosioon liittyen se, että selvitetään edelleen päätösvallan delegoimista alaspäin, osallistuvan demokratian hyviä käytäntöjä pyrkimyksenä toteuttaa kokeiluja tämän valtuustokauden aikana. Eli tämän näkisin valtuustoryhmien linjauksissa selkeästi, että tällä valtuustokaudella tämän strategian hyväksyessämme me olemme etenemässä selkeästi kohti kokeilevampaa demokratian ulottuvuuksien etsimistä. Se on selkeä linjaus.

Sitten toinen asia liittyy Sipoon... Nämä ovat oikeastaan strategiaohjelmasta sivuilta kerättyjä, eli näitä ei ole pyritty kokoamaan asiayhteyksittäin. Eli Sipoonkorven määrittely, selvitetään liitosalueen suunnittelun yhteydessä, kuinka Sipoonkorven arvokkaat alueet suojellaan. Keskeinen asia, Sipoon tai nykyisen Östersundomin alueen suunnittelu ja siihen liittyvä Sipoonkorpi.

Kolmantena tällä kalvolla, selvitetään metrolikenteen ja raitiotieliikenteen hallintomalli. Tämä tärkeä mielestäni sen takia, että vaikka olemme edenneet erinomaisesti yhteisen seututilaajaorganisaation luomisessa, siis erinomainen etenemismalli, se ei suinkaan tarkoita sitä, että meidän tulevaisuuden joukkoliikennejärjestelmämme olisi valmis. Meidän on edelleen mietittävä, että miten me haluamme pitkällä tähtäyksellä, miten metrolikenteen, raitiolikenteen operointi tulee tapahtumaan. Ja sen lisäksi myös, joka ei tässä ole, mutta se, että miten infrainvestoinnit tullaan järjestämään, ei pelkästään kaupungin vaan myös seudullisena yhteistyönä. Eli sieltä tulee selvitystyötä.

Sitten selvitetään pääkaupunkiseudun kaupunkien yhdistämisen ja seutuhallinnon mahdollisuudet vuoden 2013 alusta. Tämän asian

15.4.2009

tunnette kaikki, ja tässäkin vähän talouden kanssa, että tässä juna meni valmistelun aikana vähän lujempaa kuin valmistelu itseään. Eli nyt meillä on, ja tämä merkitsee melkoista työpanosta itse kullekin meille se, että meillä on aukeamassa tällä valtuustokaudella hyvin laaja selvittelytehtävä toisaalta niin, että selvitämme yhdessä Helsingin ja Vantaan kanssa kaupunkien yhdistämistä – konkreettinen, selkeä, rajattavissa oleva selvittelytehtävä – ja sitten toisena asiana valtuuston viime kesäkuussa hyväksymän ponnen mukaisesti muut seudun hallintomallit. Ja toivon mukaan tämä toinen laajempi selvittelytehtävä pystytään tekemään yhdessä vähintäänkin pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Alkuvaiheessa se tietää neuvottelua, mikä kokonaismalli on. Oikeastaan ainut malli, jossa ei ole vielä yhteistä näkemystä on se, että miten selvitetään valtuuston itse asiassa siinä ponnessa esittämä selvittelytehtävä, eli miten pääkaupunkiseudun kaupunkien yhdistämisen vaikutukset selvitetäisiin. Mutta tästä on tulossa mielestäni yksi tämän valtuustokauden selkeä päälinja, miten tämä PARAS-hanke, siihen liittyvä meidän seutuyhteistyömme parantaminen, siihen liittyen Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhdistämisselvitys, mitä se tuo tullessaan.

Sitten yhtenä isona, mielestäni äärimmäisen isona selvitysasiana on sosiaalitoimen ja terveyskeskuksen organisoinnista, siis tehdään esiselvitys vuoden 2009 loppuun mennessä ja sitten päätöksiä. Eli se kysymys, että miten meidän suurin toimialamme, sosiaali- ja terveystoimi yhdessä 57 % kaupungin kaikista menoista, miten sen toiminta järjestetään. Ja tässä yhteydessä mielestäni pitää selkeästi myös ottaa huomioon se, että miten erikoissairaanhoidon järjestetään. Tämäkin asiana aivan PARAS-hankkeen ytimessä, liittyy valtakunnalliseen keskusteluun ja sinänsä selvitysasiana erittäin mielenkiintoinen. Mutta vaikea ennakoida, mikä valtuuston päätös asiasta lopulta voisi olla.

Sitten tuossa hiukan huonosti näkyy, halusin erityisesti ottaa aivan uuden linjauksen, tai ei aivan uuden linjauksen mutta kuitenkin näin erikseen otettuna sen, että nyt tässä strategiaesityksessä esitetään, että valtuustolle tuodaan globaalin vastuun strategia vielä tämän vuoden aikana. Se on mielenkiintoinen haaste ja kuvastaa mielestäni sitä tämän päivän maailmaa, jota itse asiassa finanssikriisikin on, eli olemme entistä enemmän yhdessä globaalissa maailmassa, ja silloin kaupunginkin pitää miettiä sitä, miten me tulemme globaalina toimijana, minkälaisessa asemassa olemme sen suhteen.

Arvoisat valtuutetut.

Tässä lyhyt katsaus valtuustostrategiasta näin viranhaltijoiden

15.4.2009

näkökulmasta. Olen kirjoittanut tuonne lopuksi ”kiitos” ja haluan lämpimästi kiittää ensin kaikkia niitä meidän organisaatiossamme olleita, jotka ovat eräällä tavalla umpihankeen tarpoen olleet sydän verellään tekemässä strategiaehdotusta. Haluan kiittää kaikkia teitä, jotka olette olleet tässä moniportaisessa, vaativassa, selkeästi tulosta tuottaneessa valtuustoryhmien käsittelyssä mukana. Ja uskon, että tämä työ kantaa hedelmää ja meillä neljän vuoden päästä on entistä parempi kaupungin kokonaistoimintamalli, jonka keskeisenä tavoitteena kaupunki ohjautuu entistä paremmin, kaupunkilaisten kannalta entistä paremmin ja niin, että ennen kaikkea se on valtuuston tahdon mukaista.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rihtniemi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä uusi valtuusto aloitti heti ensimmäisessä seminaarissaan helmikuun alussa omalta osaltaan tämän valtuustokautemme strategiaohjelman laatimisen. Koko valtuustokauden kattava kaupungin keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet ja tärkeimmät toimenpiteet sisältävä ohjelma on laatuaan ensimmäinen Helsingissä, kuten äsken kaupunginjohtaja Pajusen esittelypuheenvuorosta kuulin. Tuossa helmikuun seminaarissa esitelty luonnos strategiaohjelmaksi oli hyvä pohja. Seminaarissa ja sen jälkeen olemme käyneet varsinkin omissa valtuustoryhmissämme vilkasta keskustelua kaupungin tulevaisuuden linjauksista.

Kaupunginhallitus sai käsiteltäväkseen strategialuonnoksen maaliskuun puolivälissä samoihin aikoihin kuin vuoden 2010 talousarvion raamin. Sekä raamista että strategiaohjelmasta käytiin kaupunginhallitusryhmien välillä useita pitkiä ja vaikeita neuvotteluja. Erityisesti viime kesästä alkaen rajusti muuttuneeseen taloustilanteeseen sopeutuminen tuotti ryhmille erilaisia vaikeuksia, samoin myös se, miten muuttuneeseen taloustilanteeseen on strategiassa ja erityisesti raamissa reagoitava. Pidän hyvänä, että raamia ja strategiaa käsiteltiin poliittisissa ryhmissä tässä tilanteessa samanaikaisesti, sillä onhan, kun tässä valtuuston listatekstissämme todetaan, kaupungin talousarvio strategiaohjelman toteuttamisen ja seurannan väline.

Kaupungin pitkäjänteisen kehittämisen kannalta oli erittäin hyvä, että kaupunginhallitusryhmien välillä syntyi kuin syntyikin sekä strategiaohjelmasta että raamista neuvottelutulos. En käy tässä nyt tarkemmin läpi tuota strategiasta syntynyttä neuvottelutulosta, koska

15.4.2009

uskon, että kohta kuultavissa ryhmäpuheenvuoroissa merkittävimmät kohdat siitä käydään kuitenkin läpi. Tämä syntynyt neuvottelutulos luo edellytyksiä siihen, että kaupunkiamme, Helsinkiä, kehitetään vahvan enemmistön tuella tavoitteellisesti eikä tilapäisten enemmistöjen kautta poukkoilevasti. Ryhmät tunsivat vastuunsa.

Kiitänkin jo tässä vaiheessa kaikkia neuvotteluihin osallistuneita sekä erityisesti kaikkia strategialuonnoksen valmistumiseen ja valmisteluun osallistuneita. Kiitoksia.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Nyt tämä strategiaohjelmaehdotus on täällä valtuuston arvioitavana. Toivon, että valtuusto käy siitä monipuolisen ja rakentavan keskustelun ja hyväksyy tämän kaupunginhallituksen ehdotuksen ja muistaa sen yhteyden talousarvioon 2010 ja taloussuunnitelmaan 2010–2012. Strategiaohjelma ei saa olla sellainen toiveiden tynnyri, joka on täysin irrallaan toteuttamismahdollisuuksista.

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Helsingin historian ensimmäinen valtuustostrategia on kaupunginvaltuuston käsittelyssä. Strategia käsitteenä on lähtöisin jo antiikin ajan Kreikasta, noin 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Alun perin oli kyse sodankäyntiin liittyvästä käsitteestä, strategia on oppi siitä, kuinka sota voitetaan. Sitten strategiatyö on ollut keskeisessä asemassa liiketoiminnassa ja julkisissa organisaatioissa, mm. Suomessa monilla kaupungeilla on jo omat strategiansa.

Strategialle on olemassa useita eri määritelmiä: Strategia on tie nykyisyydestä tulevaisuuttaan. Strategia on reittisuunnitelma. Se on taito koordinoita toimia poliittisen johdon asettaman päämäärän saavuttamiseksi. Strategia on liiketalouden väline. Strategia on organisaation tietoinen valinta keskeisiksi tavoitteiksi ja toiminnan suuntaviivoiksi muuttuvassa maailmassa.

Nykyään strategiatyötä tehdään ihmisten asettamien kunnianhimoisten visioiden toteuttamiseksi, ohjenuorana ovat yhteisesti hyväksytyt arvot. Sodankäynnin opista on tullut ihmisläheisen politiikan toteuttamisen kulmakivi. Ja hyvä strategia seuraa herkeämättä muutoksia toimintaympäristössä sekä reagoi nopeasti esille tulleisiin muutoksiin.

15.4.2009

Helsingin Kokoomuksen valtuustoryhmällä on ollut kaupunginvaltuuston strategiatyön rinnalla oman strategian valmistelu. Olemme ryhmän sisällä käsitelleet keskeisiä asioita omasta arvomaailmastamme lähtien. Helsingin valtuustostrategia ei ole ristiriidassa oman valtuustoryhmämme strategian kanssa, vaikka luonnollisesti jotkut painotukset ovatkin erilaisia näiden kahden linjauksen välillä. Helsingin kaupunginvaltuuston strategiaohjelma 2009–2012 on huolella valmisteltu, ja puheenvuorossamme ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista nostaa esille edes kaikkia keskeisiä asioita tästä 38-sivuisesta asiakirjasta.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsinki on tällä valtuustokaudella ennennäkemättömien, globaalien taloudellisten haasteiden edessä. Kokoomus kantaa vastuuta riittävästä, hyvistä palveluista mutta myös talouden tasapainottamisesta ja investoinneista tulevaisuuteen taantuman taittamiseksi. Tässä työssä tarvitaan monia ennakoluulottomia tapoja toimia. Vahvistettavan valtuustostrategian on siis osaltaan turvattava kaupungin asukkaiden sekä muiden sidosryhmien hyvinvointi ja laadukkaat palvelut. Vain siten turvataan kaupungin vahva ja myönteinen kehitys myös tulevaisuudessa.

Kustannustehokkuus kaupungin toiminnassa ja palveluissa on se avaintekijä, jolla taantumaan on vastattava. On välttämätöntä uudistaa myös kaupungin palvelutuotantoa ja organisaatiota, jotta strategiassa vahvistetut laadukkaat palvelut tänä haasteellisena aikana kyetään turvaamaan kaupunkilaisille. Mielestämme Helsingin taloudellisen menestymisen takaaminen edellyttää 1) järkevien, jo aiemmin suunniteltujen investointien toteuttamista, 2) ennakoluulottomuutta hallintoon ja palveluiden järjestämistapoihin, 3) yrityksiä, järjestöjä, kansalaisliikkeitä, yliopistoja ja korkeakouluja kaupungin kumppaneina, 4) pidättäytymistä veronkorotuksista kaupunkilaisten ostovoiman ja kotimaista tuotantoa ja kauppaa tukevan kysynnän turvaamiseksi. Olemme tyytyväisiä siitä, että monet näistä keinoista ovat luettavissa useasta kohtaa strategiaa.

Kunnallista päätöksentekoa on joskus syytetty vitkastelusta, eikä aivan suotta. Strategian vaikuttavuuden kannalta keskeistä on se, että strategiaan kirjatut toimenpiteet toteutuvat ja suunnitellut selvitykset käynnistetään pikaisella aikataululla. Esimerkkinä pidettäköön case Palmiaa. Palmian toiminnasta ja taloudesta on tehtävä selvitys, jotta tiedämme, miten sen organisoinnin kanssa edetään tulevaisuudessa. Jos selvitys esimerkiksi osoittaa, että yhtiöittäminen on järkevin ja perustelluin vaihtoehto, yhtiöittäminen on toteutettava nopeasti.

15.4.2009

Järkevyydestä ei pidä tehdä poliittista kiistakapulaa.

Vanhoihin rakenteisiin on puututtava. Tiedämme, että Helsingin kaupungilla voisi tulevaisuudessa olla 10 % vähemmän henkilöstöä palveluiden siitä kärsimättä, jos olisi rohkeutta muuttaa rakenteita ja toimintatapoja.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kansalaisten kuuleminen ja huomioon ottaminen päätöksenteossa on meille kokoomuslaisille tärkeää. Pidämme oikeana palvelustrategian tavoitteita, että palveluvalikoima vastaa paremmin kaupunkilaisten tarpeisiin. Pidämme hyvänä sitä, että yksityinen ja kolmannen sektorin palvelutuotanto ovat vahvasti esillä strategiassa. Kaupunkilaisten kannalta ei siis ole oleellista, kuka tai mikä palvelun tuottaa vaan se, että palvelu on hyvää, laadukasta ja helposti saatavilla.

Talouden tiukkoina aikoina jokainen euro on tärkeä. Kaupungin onkin jatkossa kiinnitettävä entistä suurempaa huomiota avustettavien kolmannen sektorin järjestöjen toiminnan integroimiseksi osaksi kaupunkilaisten saamaa palvelukokonaisuutta. Odotamme, että kaupunginhallitus käynnistää konkreettiset toimet näiltäkin osin mahdollisimman ripeästi.

Pääkaupunkiseudun neljän kaupungin sekä Helsingin seudun 14 kunnan yhteistyö on mielestämme hyvin ja vahvasti esillä strategiassa, ja toimenpiteenä ilmeisesti ensimmäisten joukossa käynnistyy Helsingin ja Vantaan selvitys kaupunkien yhdistämisestä. Helsingin vetovoimaisuuden kannalta strategiassa nousee hyvin esille yliopistoyhteistyö, Helsinki pysyy ja kehittyy vahvasti myös opiskelijoiden kaupunkina. Tätä auttaa opiskelija-asuntojen lisääminen, johon kaupunki voi konkreettisesti vaikuttaa esimerkiksi tontinluovutuksilla.

Strategian kaupunkirakenne ja asuminen -osiossa kirjoitetaan seuraavasti: "Asuinalueiden suunnittelussa ja toteuttamisessa käytetään uudentyyppisiä menettelytapoja asukkaiden, yksityisten toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Kilpailuttamismenettelyjen käytön monipuolistaminen ja laajentaminen." Haluamme kernaasti tietää ja nähdä, mitä tämä tarkoittaa käytännössä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Strategian onnistuminen mitataan sillä, kuinka hyvin visio ja asetetut tavoitteet toteutuvat ja kuinka strategiassa linjatut toimenpiteet

15.4.2009

onnistuvat käytännössä. Kokoomuksen valtuustoryhmä edellyttää, että nyt paneudutaan näihin toimenpiteisiin. Kaupunginjohtaja ottikin jo esille nämä lukuisat selvitykset, jotka ovat mukana tuossa strategiassa. Selvitysten osalta emme kaipaa laajoja, vuosia kestäviä tutkimuksia. Monessa kohteessa riittää ehkä joitakin kuukausia kestävä ns. esiselvitys, jonka jälkeen voidaan tehdä päätökset jatkotoimenpiteistä ja edetä vauhdikkaasti suunnitteluun ja toimeenpanoon. Henkilöstön kannalta on tärkeää, että poliitikot pystyvät tekemään päätöksiä ripeästi ja ajallaan.

Kokoomuksen valtuustoryhmä kiittää muita neuvotteluihin osallistuneita ryhmiä rakentavasta yhteistyöstä valtuustostrategian valmistelussa. Erityiskiitokset haluamme osoittaa strategiatyötä johtaneelle strategiapäällikkö Marko Karviselle ja koko virkamieskunnalle, joka on tähän vaativaan työhön osallistunut. Näillä sanoilla Kokoomuksen valtuustoryhmä kannattaa strategian hyväksymistä.

Valtuutettu Puoskari

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kuten tässä on jo monella suulla todettu, neuvottelut valtuustostrategiasta ja budjettiraamista olivat varsinainen maraton. Matkan varrella tuli aikamoisia hiertymiä ja kramppeja, mutta onneksi kaikki osallistujat pääsivät kuitenkin onnellisesti maaliin. On hienoa, että valtuusto on hyväksymässä ensimmäistä valtuustostrategiaa, joka nyt valtuustoryhmien tekemien muutosten jälkeen on mielestäni hyvä alku uudentyypiselle Helsinki-strategialle.

Tässä strategiassa on kuitenkin myös ongelmia. Kaupunginjohtaja Pajunen sanoi, että strategia voi olla joko maailmoja syleilevä tai konkreettinen, mutta tämä paperi on kyllä molempia. Tämä strategia on enemmän vaaliohjelma kuin varsinainen strategia. Tässä taloudellisessa tilanteessa meidän olisi pitänyt tehdä valintoja myös hyvien asioiden välillä. Pelkään, että pian käymme jälleen neuvotteluja näistä samoista asioista. Kuitenkin olemme hyväksymässä tätä strategiaa, ja tämä on hyvä alku työlle, jota teemme koko valtuustokauden ajan.

Me Vihreät haluamme tämän strategian avulla tehdä Helsingistä maailman parhaan kotikaupungin. Kaupunki tukee ihmisten hyvinvointia edistämällä oppimista ja luovuutta. Helsingin järjestämien palveluiden tulee olla laadukkaita, ja kaupungin pitää tukea yhteisöllisyyttä. Helsingin tulee olla edelläkävijä ympäristöasioissa sekä

15.4.2009

energiantuotannossa että rakentamalla kaupunkia, jossa pääsee kulkemaan ilman autoa. Helsingin seudusta pitää luoda yhtenäinen metropoli, joka antaa kaikille asukkaille mahdollisuudet hyvään elämään tasapainossa ympäristön kanssa.

Vaikka kaupunginjohtaja Pajusen esitys strategiaksi oli monilta osin hyvä, loisti kulttuuri siinä poissaolollaan. Helsinki ei voi olla iloinen ja onnellinen kaupunki ilman merkittävää panostusta kulttuuriin. Olen iloinen, että valtuustoryhmät lisäsivät strategiaan kulttuuriosuuden. Kulttuurikaupunki on elävä ja mielenkiintoinen vuoden ympäri, ei vain eri tapahtumien aikana. Nyt strategiassa linjataan, että kulttuuria on saavutettavissa kaupungin eri osissa ja eri väestöryhmille. Tämä linjaus on tärkeä huomioida erityisesti uusien, kauniiden ja mielenkiintoisten alueiden suunnittelussa. Linjauksen toimeenpanemiseksi me Vihreät esitimme, että uusien alueiden investoinneista käytetään 1 % kulttuurihankintoihin. Esimerkiksi Jätkäsaaren kohdalla tämä tarkoittaa kymmeniä miljoonia euroja taiteeseen.

Tiukassa taloudellisessa tilanteessa palveluverkko joutuu aina suurennuslasin alle. Strategiaan on kirjattu linjaus lasten lähipalveluiden säilyttämisestä. Vihreiden mielestä kirjasto on yksi keskeisimmistä lähipalveluista ja kirjaston toimintaa ja kirjastoverkkoa tulee kehittää. Kulttuuribudjetissa on talousarvioavustuksista yli puolet käytetty teatterilain piiriin kuuluvien ammattiteattereiden tukemiseen. Ns. vapaat teatteriryhmät saavat 2 % avustuksista, samoin tanssitaide. Monipuolinen ja kiinnostava kulttuuri ei synny vain vakiintuneiden toimijoiden voimin. Vapaan kentän avustusten osuutta on nostettu, mutta kaupungin tulee jatkossakin huolehtia siitä, että vapaan kentän toimintaedellytykset paranevat.

Helsingissä työskentelee todella paljon kulttuurin ammattilaisia, mutta ryhmittä puuttuu resursseja tiloihin ja produktioiden markkinointiin. Harjoitustuotanto ja esitystilat ovat monien taidelajien osalta puutteellisia. Esimerkkejä konkreettisista toimista vapaan kentän tukemiseksi ovat Tanssin talo- ja Suvilahden Sirkuskeskus -hankkeet.

Seuraavaksi lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Strategiassa linjataan, että päivähoitoryhmiä pienennetään tällä valtuustokaudella. Vihreiden mielestä tämä tulisi toteuttaa siten, että ryhmien maksimikooksi asetetaan 21 lasta 3–6-vuotiaiden lasten ryhmissä. Hyvä ensiapu ryhmäkokojen pienentämiseksi olisi pienten, 3 vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskertoimen tarkistaminen vain kaksi kertaa vuodessa, jotta pienten lasten ryhmät eivät muuttuisi montaa kertaa vuodessa.

Koulupuolella on erittäin tärkeää, että kaupunginhallitus linjasi, ettei

15.4.2009

vuodelle 2010 asetetut säästötavoitteet koske koulujen tuntikehystä. Strategiassa vaaditaan terveydenhoitajien määrän lisäämistä, ja tavoitteena tulisi olla pitkällä aikavälillä, että kaikissa kouluissa olisi terveydenhoitaja tavattavissa joka päivä edes osan aikaa päivästä.

Seuraavaksi kaupunkisuunnittelusta ja luonnonsuojelusta. Valitettavasti myös luonnonsuojelu loisti poissaolollaan strategialuonnoksessa. On tärkeää, että Helsingin arvoihin on nyt nostettu vaikeasti määriteltävän kestävä kehityksen sijaan ekologisuus. Kaupunkisuunnittelussa kaupunki- ja seuturakenteen tiivistämisen rinnalle on nostettu keskeiseksi suunnitteluperiaatteeksi yhtenäisten viheralueiden ja viheralueyhteyksien säilyttäminen sekä rantojen säilyttäminen kaikkien kaupunkilaisten virkistyskäytössä. Vihreät tulkitsevat tämän tarkoittavan, että esimerkiksi keskeiset suuret viheralueet, kuten Kivinokka ja Vartiosaari, säilytetään virkistyskäytössä.

Yksi keskeisimpiä saavutuksia viheralueiden suojelun näkökulmasta ovat strategiaan kirjaukset Sipoonkorvesta. Helsinki ajaa Sipoonkorven kansallispuiston perustamista, ja Sipoon liitosalueiden suunnittelussa Sipoonkorven arvokkaat alueet suojellaan, Sipoonkorven metsämanner säilytetään yhtenäisenä ja riittävät ekologiset käytävät turvataan. Tämä tarkoittaa sitä, että rakennettavat alueet tulee kaavoittaa hyvin tiiviisti.

Helsinki ryhtyy tällä valtuustokaudella laajentamaan kävelykeskustaa. Tämä on merkittävä voitto keskustan liikkeiden, matkailijoiden ja jokaisen keskustassa liikkuvan helsinkiläisen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Vihreä visio kävelykeskustasta on Mannerheimintieltä Senaatintorille ja Eteläesplanadilta Kaivokadulle ylettyvä yhtenäinen autoton alue. Myös muualle kantakaupunkiin tulee saada pihakatuja ja autottomia alueita.

Ensin pyöräilystä, sitten energiasta. Pyöräilyn kaksinkertaistamiseksi on linjattu tavoitteita jo vuonna -95, mutta edistystä ei ole juurikaan ollut havaittavissa. Valtuustoryhmät kolminkertaistivat kaupunginjohtajan esityksen pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvutavoitteeksi. Luulisi tämän laittavan vauhtia jopa kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolle. Nythän sieltä vapautuu myös kevyen liikenteen edistämiseen resursseja, kun strategiaan ei lukuisista vaatimuksista huolimatta onneksi kirjattu keskustatunnelin rakentamista.

Energiapolitiikan osalta Helsinki jatkaa vuosi sitten energiapoliittisessa ohjelmassa viitoitettua kunnianhimoista tietä. Tällä valtuustokaudella luodaan pitkän aikavälin energiavisio, jossa linjataan Helsingin energiantuotanto ja -käyttö pitkällä aikavälillä. Kansainvälinen

15.4.2009

ilmastopaneeli on päivittänyt arvionsa siitä, kuinka paljon länsimaiden on vähennettävä päästöjään, jotta pystyisimme rajoittamaan ilmaston lämpenemisen kriittiseen kahteen asteeseen. Tavoitteeksi tuleekin asettaa Helsingin päästöjen vähentäminen 85 %:lla vuoteen 2050 mennessä. Tämä on kunnianhimoinen tavoite, mutta tämä on ns. pakko.

Strategiassa on linjattu, että Helsinki ottaa edelläkävijän roolin energia- ja ilmastokysymyksissä. Yksi konkreettinen keino näyttää esimerkkiä kaupungin yrityksille ja kaupunkilaisille on se, että olemme päättäneet asettaa sitovat energiansäästötavoitteet kaikille virastoille.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusteemat eivät valitettavasti ole olleet Helsingin politiikan keskiössä viime vuosina. Tämä näkyy myös strategialuonnoksessa. Helsinki haluaa profiloitua homoystävälliseksi matkailukaupungiksi, mutta helsinkiläisten seksuaalivähemmistöjen kohtaamisessa on vielä paljon parannettavaa. Esimerkiksi kouluissa homottelua katsotaan läpi sormien, vaikka monien tutkimusten mukaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia kiusataan paljon keskimääräistä enemmän. Väestöliiton tekemässä kyselyssä vuonna 2006 opettajista vain 8 % uskoi, että heidän oppilaissaan on seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin kuuluvia lapsia. Kuitenkin 12 % oppilaista ilmoittaa määrittelevänsä suuntautumisensa muuksi kuin heteroseksuaaliseksi.

Edelleen kahden äidin perheeltä saatetaan tivata neuvolassa, kuka lapsen isä on. Lapsiperheille jaettava materiaali ei ota huomioon perheiden erilaisia tilanteita vaan olettaa edelleen perinteisen ydinperhemallin olevan oikeanlainen perhe. Vihreät suhtautuvat vakavasti strategiaan kirjaukseen seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ja heidän perheidensä erityistarpeiden huomioimisesta kaupungin palveluissa. Tulemme tarkasti seuraamaan tämän kirjauksen toimeenpanoa.

Perheväkivalta on asia, joka koskettaa suoraan tai välillisesti lähes jokaista helsinkiläistä. Väkivallan kitkemisessä on nostettu kädet pystyyn, ja tämän on muututtava. Strategiassa on linjattu, että väkivallan ehkäisyn ohjelma päivitetään valtuustokaudella. Ohjelman päivittäminen ei tietenkään lämmitä väkivallan uhreja, joten tarvitsemme heti myös konkreettisia parannuksia. Tämän vuoksi on päätetty lisätä terveyskeskuspäivystysten valmiuksia tukea ja ohjata väkivallan uhreja. Myös turvakotipaikkojen määrää aiotaan lisätä.

Vihreiden tavoitteena on ollut koko olemassaolonsa ajan nostaa esiin globaalin vastuun kysymykset kaupungin toiminnassa. Nyt strategiassa

15.4.2009

vihdoin linjataan, että Helsinki on eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa. Tämä ilmenee mm. toimissa ilmastomuutoksen torjumiseksi ja hankintapolitiikassa. Tällä valtuustokaudella Helsinki laatii myös globaalin vastuun ohjelman.

Kaupunginjohtajan strategialuonnoksen parasta antia oli sen maahanmuutto-osio, johon valtuustoryhmät eivät juurikaan tehneet muutoksia. On hienoa, että tässä paperissa Helsinki sitoutuu kunnianhimoisiin tavoitteisiin siitä, että maahanmuuttajien ja koko väestön väliset hyvinvointierot kaventuvat niin toisen asteen koulutuksessa, koulupudokkuudessa kuin toimeentulotuen saajien määrässäkin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä syrjäytyneisiin maahanmuuttajanuoriin. Vihreät vaativat, että tämän tavoitteen saavuttamiseksi maahanmuuttajataustaisten kaupunkilaisten kieliovetusta lisätään ja kaupunki rekrytoi heitä huomattavasti nykyistä enemmän.

Haluan kiittää kaikkia strategian valmistelijoita ja valtuustoryhmiä, ja arvoisa puheenjohtaja, Vihreä valtuustoryhmä kannattaa strategian hyväksymistä.

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Usean viikon neuvotteluja Helsingin ensi vuoden budjettiraamista ja valtuustokauden strategiaohjelmasta ei käyty turhaan. Molemmissa asioissa on päästy virkamiestyönä tehtyä pohjaesitystä parempaan lopputulokseen. Neuvottelujen voittajia ovat Helsinki ja helsinkiläiset. Neuvottelut olivat vaikeita, mutta en pidä sitä yllättävänä, kun otetaan huomioon taloudellinen taantuma ja epävarmuus.

Olemme hyväksymässä ensimmäistä Helsingin strategiaohjelmaa. Uuteen tulokkaaseen kohdistuu ylimääräinen annos innostusta ja odotuksia. On arvokasta, että strategianeuvotteluissa päästiin laajaan poliittiseen yhteisymmärrykseen päälinjoista. Ristiriitaisimmat kohdat selvitetään puhtaalta pöydältä ilman etukäteistä sitoutumista johonkin lopputulokseen. Strategiaohjelmalla voidaan lisätä järkevyyttä ja ennakoitavuutta kaupungin johtamisessa ja vahvistaa valtuuston ja poliittisen johtamisen roolia. Korostamme, että strategiaohjelma on valtuustokauden punainen lanka kotikaupunkimme johtamisessa ja kehittämisessä. Ohjelma tulee toteuttaa, ja toteutumista on seurattava aktiivisesti eri hallintokunnissa ja luottamuselimissä, myös

15.4.2009

valtuustossa.

Sosialidemokraattien arvion mukaan kotikuntamme taloudellinenkestokyky on kohtuullisen hyvä ja tulevaisuudennäkymät ovat niin Suomen kuin maailmankin mittakaavassa melko valoisat. Helsinki ei ole kriisikunta, jossa olisi syytä turvautua paniikkijarrutukseen, peruspalvelujen leikkauksiin tai hätiköityihin kilpailuttamis- tai yhtiöittämisratkaisuihin. Kaupungin omin toimin ei tule syventää ja pitkittää taantumaa. Aasukkaat ansaitsevat parempaa johtamista ja päättäjiltä viisautta tehdä pitkäjänteisiä ratkaisuja, jotka kantavat meitä yli taantuman.

Helsingin väestömäärä on selvässä kasvussa, ja työllisyys- ja talouskehitys on toistaiseksi ollut muuta maata suotuisampi. Väestön ikärakenteen muutos, yksin asuvien merkittävä osuus sekä ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten määrän kasvu kasvattavat myös osaltaan palvelutarpeita. Näihin tarpeisiin on varauduttava. Lakisääteiset, yhteisesti rahoitetut peruspalvelut on kuntalaisen perusoikeus, joilla luodaan sujuvaa ja turvallista arkea, edistetään tasa-arvoa ja ehkäistään syrjäytymistä.

Helsingillä ja meillä päättäjillä on osaltamme vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä painottaa peruspalvelujen hyvää saatavuutta ja laatua sekä ongelmien ennaltaehkäisyä. Mielestämme on välttämätöntä, että palvelustrategialla vähennetään eriarvoisuutta. Kaupungin palveluja käytämme kaikki, mutta on huolehdittava siitä, että myös kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat ihmiset saavat tarvitsemansa avun ja peruspalvelut.

On erityisesti panostettava niihin peruspalveluihin, joiden tasossa on puutteita tai joiden tarve kasvaa, kuten vanhusten ja vammaisten palvelut, lastensuojelu, maahanmuuttajien kielitaitoa ja työllistymistä edistävät palvelut sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Esimerkiksi ikäihmisten inhimillinen hoiva edellyttää sitä, että kotipalveluja ja omaishoidon tukea vahvistetaan ja huolehditaan riittävästä palveluasuntojen ja vanhainkotipaikkojen määrästä sekä henkilöstömitoituksista.

Helsingin ja helsinkiläisten etu on, että kaupungin omia palveluja jatkuvasti kehitetään yhteistyössä asukkaiden ja henkilöstön kanssa. Olemme vakuuttuneita siitä, että omien peruspalvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta voidaan parantaa kestäväällä tavalla uudistamalla toimintaprosesseja ja johtamista niin hallintokuntien sisällä kuin niiden välilläkin. Pidämme perusteltuna strategiaohjelman kirjausta, jonka

15.4.2009

mukaan lisätään sähköisiä palveluja, keskitetään hankintoja ja yksinkertaistetaan hallintoa.

Helsinki on strategiassa sitoutunut parantamaan lasten ja nuorten hyvinvointia mm. palveluihin, liikkumiseen ja kulttuuriin panostamalla. On tärkeää, että koulujen tuntikehyksiin ei ole tulossa leikkauksia ja myös päivähoidon ryhmäkokoja pienennetään valtuustokaudella. Päiväkotien ja koulujen turvallisuudesta ja sisäilmasta on huolehdittava määrätietoisella riskienhallinnalla, laadukkaalla rakentamisella ja valvonnalla sekä oikea-aikaisilla korjauksilla.

Sosialidemokraatit ovat viime vuosina esittäneet useita perusterveydenhuollon laatua ja sen tasa-arvoisuutta parantavia esityksiä, mutta kehittämistyö tuntuu polkevan paikallaan. Itä-Helsingin haasteet ovat olleet pitkään tiedossa, ja ne osaltaan lisäävät kaupunkilaisten terveyseroja ja terveyspalvelujen käyttöeroja. Näyttääkin siltä, että terveysasemien johtamisessa on nostettu kädet pystyyn, kun valtuustolle tuotiin virkamiesesitys eräiden terveysasematoimintojen kilpailuttamisesta. Esitys ei saa sosialidemokraattien tukea. Sen sijaan strategiaohjelmassa sovittu, perusterveydenhuollon alueellista tasa-arvoa lisäävä hanke on erittäin tarpeellinen. Yksi tapa edistää asiaa on potilaiden ja lääkäreiden liikkuvuuden lisääminen terveysasemaverkon sisällä.

Terveysasemien toimivuutta ja vetovoimaa työpaikkana voidaan kehittää esimerkiksi siten, että lisätään lääkäreiden ja hoitajien hoitotyöhön käytettyä työaikaa ja vähennetään hallinnollista työtä. Lääkärien ja terveydenhoitajien työnjakoa ja työparitoimintaa on tarpeen lisätä. Asiakasnäkökulmasta on perin omituista, että yksinkertaisiakaan asioita ei juuri pysty sähköpostin avulla hoitamaan vaan on jonotettava puhelinjonossa tiettyinä kellonlyöminä. Myös kuntalaisten tietoa ja vastuuta käyttämättömistä lääkärin ajoista tulisi mahdollisuuksien mukaan lisätä.

Itse tuotetut palvelut turvaavat hyvinvointipalvelujen perustan, jota kolmas sektori ja yksityiset yritykset tärkeällä tavalla täydentävät. Myös seudullisen palvelutuotannon merkitys on kasvamassa. Palvelujen tuottamistapoja on tarpeen täsmentää ottaen huomioon myös EU:n kilpailulainsäädäntö. Järjestöjen ja vapaaehtoistyön rooli on keskeinen mm. syrjäytymisen ehkäisyn, terveyden, liikunnan ja kulttuurin saralla. On kaupungin etu edistää tätä arvokasta ja innovatiivista toimintaa avustuksin ja tilajärjestelyillä. Helsinki on panostanut vahvasti viime vuosina elinkeinopolitiikkaan ja yritysten toimintaedellytyksiin. Panostukset näkyvät myös tuoreessa eurooppalaisten kaupunkien yrittäjyysvertailussa, jossa helsinkiläiset yrittäjät ovat Euroopan

15.4.2009

tyytyväisimpiä omaan kaupunkiinsa. Tällä tiellä on hyvä jatkaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Helsingin tulee omalta osaltaan ponnistella talouden ja työllisyyden kääntämiseksi nousuun, mutta erityisesti maan hallitukselta odotamme elvytystä, kuntatalouden ja palvelujen vahvistamista sekä hallitusohjelman mukaisesti panostuksia metropolipolitiikkaan. On välttämätöntä huolehtia valtionosuusuudistuksen yhteydessä siitä, että Helsingin verotuloja ei viedä ainakaan nykyistä enempää muualle Suomeen, toivottavasti päinvastoin. Tähän pitäisi olla hyvät mahdollisuudet ottaen huomioon, että helsinkiläiset kaupunginvaltuutetut ovat monissa keskeisissä ministeritehtävissä.

Monipuolinen yritys rakenne, vahva osaaminen ja tutkimus sekä työpaikkaomavaraisuus on oltava myös tulevaisuudessa Helsingin vahvuuksia. Hyvä työllisyysaste, toimivat palvelut sekä riittävä sosiaaliturva ovat keskeisiä keinoja vähentää köyhyyttä. Olemme huolissamme kasvavasta nuorisotyöttömyydestä ja painotamme nuorten syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemistä. Nuorillemme on taattava koulutus, harjoittelu tai työpaikka.

Työikäisten osuuden vähentyessä tarvitaan entistä parempaa työvoimatarpeen ennakointia ja koulutusjärjestelmien ja työpaikkojen yhteistyötä. Työvoiman rekrytoinnin haasteet koskevat niin Helsinkiä Suomen suurimpana työnantajana kuin yrityksiä ja valtiota työnantajana. Tarvitsemme monipuolisia toimenpiteitä työhyvinvoinnin, työssä jaksamisen edistämiseksi ja työurien pidentämiseksi. Tärkeimmät ratkaisut tehdään työpaikoilla. Keskeistä on parantaa johtamista, työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia omaan työhönsä sekä ennaltaehkäistä työkyvyttömyyseläkkeelle joutumista mm. ylikuormittavia töitä ja ylitöitä vähentämällä. Myös työterveyshuoltoa ja kuntoutusta on parannettava.

Strategiaohjelmaan on lisätty demokratiaa ja vaikuttamista koskevia toimenpiteitä, joista kootaan Kansanvalta-hanke. Kansanvalta-hankkeella tulee etsiä uusia poliittisen demokratian välineitä passivoitumista ja välinpitämättömyyttä vastaan. On tärkeää jatkossakin rohkaista lapsia ja nuoria osallistumaan sekä tavoittaa myös heikommassa asemassa olevia kuntalaisia. Valtuustoryhmällemme kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen sekä suoran ja edustuksellisen demokratian vahvistaminen ovat tärkeitä, ja olemme iloisia, että asiasta saatiin oma osionsa strategiaan.

Tätä nykyä asukkaiden vaikutus- ja osallistumismahdollisuudet

15.4.2009

vaihtelevat eri hallintokunnissa, eikä kaupunkitasolla asiaa koordinoida. Helsinki voi vahvistaa vetovoimaansa ja kehittää palvelujen ja kaupunkiympäristön laatua, kun ihmisten ja eri toimijoiden luovuus ja ideat otetaan paremmin käyttöön. Pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun yhteistyötä kehittäessä on tärkeää arvioida ja tehdä tarvittavat uudistukset asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien ja demokratian vahvistamiseksi.

Pidämme erittäin myönteisenä uutena avauksena sitä, että Helsinki haluaa olla eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa, ja olemme valmiit tekemään töitä tämän tavoitteen eteen. Yhä useammat aikamme haasteet eivät ratkea Helsingin tai Suomen toimin, vaan tarvitaan tiivistä, kansainvälistä yhteistyötä ja globaalin vastuun kantamista. Ilmastomuutos, ilmansaasteet, Itämeri, energiapolitiikka, harmaa talous tai ihmiskauppa ovat esimerkkejä kysymyksistä, joissa kaupungin tulee toimia vastuullisesti ja aktiivisesti.

Lopuksi muutama sana asunto-, liikenne- ja energiapolitiikasta, joilla on suuri merkitys ilmastomuutoksen hillitsemisessä. Strategiaohjelman linjaukset ovat pääosin onnistuneita ja pohjautuvat pitkälti jo edellisen valtuuston hyväksymiin linjauksiin. Sosialidemokraatit haluavat edistää kohtuuhintaista asumista sekä monipuolisten ja viihtyisien kaupunginosien rakentamista ottaen huomioon viher- ja virkistysalueet sekä lähipalvelujen tarve. Kaupungin ja valtion toimiin on tarpeen lisätä vuokra-asuntotuotantoa ja energiatehokkuutta lisäävää peruskorjaamista sekä huolehtia sovittujen asunnottomuuden vähentämistavoitteiden toteutumisesta.

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen on välttämätöntä. Lippuhintojen tuki sekä liikenneverkkojen kattavuus ja hyvä palvelujen laatu ovat tässä suhteessa keskeisiä kysymyksiä. Korostamme raideliikenteen laajentamista, kattavampaa poikittaisliikennettä sekä lentoasemayhteyksien parantamista. Metro- ja raitioliikenteessä ei ole syytä tehdä bussiliikenteen yhtiöittämisen kaltaisia ratkaisuja, jotka surkean taloudellisen tilanteen lisäksi ovat johtaneet kuljettajapulaan ja palvelutason heikkenemiseen.

Valtuustoryhmämme kiittää strategiatyöhön osallistuneita ja kannattaa strategiaohjelman hyväksymistä.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

15.4.2009

Helsinki ei ole liikeyritys, jota toimitusjohtaja Jussi Pajunen johtaa ja jonka hallintoneuvostona toimii kaupunginvaltuusto. Meille helsinkiläiset eivät ole asiakkaita vaan asukkaita. Helsingin palveluiden pitää olla asukaslähtöisiä, ei asiakaslähtöisiä. Tässä oli tiivistetysti se kritiikki, jota Vasemmistoliitto esitti strategiaohjelman luonnosta kohtaan Hyvinkäällä pidetyssä strategiaseminaarissa.

Ohjelman ensimmäisellä kirjoittajalla on aina suuri valta. Jos me olisimme päässeet kirjoittamaan strategian puhtaalle paperille, olisi se varmasti ollut varsin toisennäköinen. Suhteessa Hyvinkäällä esitettyyn strategiaohjelmaluonnokseen on tästä paperista pyyhitty pois meille kaikkein hankalimmat asiat, tai niitä on siirretty selvitettävien asioiden joukkoon. Yrityshenkisyys ja yrityshenkinen lähestymistapa on silti säilynyt ohjelmassa silmiinpistävänä.

Vasemmistoliitto on kuitenkin tyytyväinen siihen, että strategiaohjelmaan tuli ryhmienvälisissä neuvotteluissa monia parannuksia. Ohjelmassa asiakaslähtöisyys korvattiin asukaslähtöisyydellä, ja hyvin tärkeää oli, että ohjelmaan tuli kokonainen uusi kappale, "demokratia ja vaikuttaminen". Meidän mielestämme onkin ensiarvoisen tärkeää korostaa helsinkiläisten osallistumista päätöksentekoon kaikilla tasoilla. Tieto suunnitelmista ja mahdollisuus vaikuttaa varhaisessa vaiheessa pitää viedä niin lähelle ihmisiä kuin mahdollista. Tälläkin hetkellä teknisesti Helsingissä kyllä kuullaan asukkaita, mutta on aivan toinen asia, kuunnellaanko heitä asukkaita koskevista asioista.

Vasemmistoliiton mielestä tarvitaan osallistuvaa budjetointia, paikallisdemokratiaa ja asukkaille alueellisia kokoontumisen mahdollisuuksia ja tiloja. Toisaalta päätöksenteossa ei pidä huomioida vain täysi-ikäisiä. Hesan nuorten ääni on erittäin hyvä hanke, mutta nuorten jatkuva ja entistä laajempi osallistuminen päätöksentekoon, sitä pitää kehittää edelleen. Olemme jo aikaisemmin tuoneet esille ajatuksena esimerkiksi oppilaskuntien puheenjohtajien jokakuukautisen tapaamisen tai joitain muita tapoja, joilla nuoret laajasti tulevat kuulluksi kaikessa päätöksenteossa, ei vain suoraan heitä koskevissa asioissa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vasemmistoliiton mielestä on ensiarvoisen tärkeää, että jatkossakin päätöksenteko säilyy suoraan demokraattisilla vaaleilla valituilla luottamushenkilöillä ja heidän muodostamillaan elimillä. Olemme huolestuneita kehityksestä, jossa päätöksenteko valuu erilaisille

15.4.2009

epävirallisille elimille. Päätökset sekä niitä edeltävät neuvottelut ja keskustelut pitää käydä kaikkien poliittisten ryhmien välillä tasavertaisesti. Monet poliittisille ryhmille hankalat toimenpide-ehdotukset alkuperäisestä strategiaohjelmaehdotuksesta siirrettiin selvitettävien asioiden joukkoon. Jos näitä asioita aletaan selvittää, pitää myös keskisuurten ja pienempienkin ryhmien olla mukana selvitystyössä. Meille strategiaohjelman hyväksymisen kannalta oli ratkaisevan tärkeää, että selvitysryhmiin on luvattu laaja poliittinen edustavuus.

Liikelaitostaminen, kilpailuttaminen ja ulkoistaminen esitellään strategiaohjelmassa keskeisinä keinoina palveluiden tuottavuuden lisäämiseen, vaikka ne hajauttavat kuntapalveluja entisestään. Maan hallitus tarjoaa kuntalaisille lisää palveluseleitä, joilla pitäisi pystyä itse valitsemaan monenlaisten tuottajien palveluista, vaikka kilpailuttaminen on kaupungin viranhaltijoille ja päättäjillekin ollut aivan liian vaikeaa. Hyvät palvelut syntyvät kuitenkin turvallisista työyhteisöistä, joille annetaan tarpeeksi tilaa kehittää työtään palveluiden tarvitsijoiden ja käyttäjien kanssa.

Vasemmistoliitto suhtautuu kriittisesti yhtiöittämiseen, yksityistämiseen ja ulkoistamiseen. Joillekin sen sijaan tuntuu kilpailuttamisesta tulleen itseisarvo laadusta ja hinnasta riippumatta. Me uskomme siihen, että Helsingille on kannattavaa jatkossakin tuottaa palvelut pääasiassa omana tuotantona omalla, pysyvällä henkilökunnalla. Näin voimme parhaiten taata laadun ja kohtuulliset hinnat mutta myös ennen kaikkea pitää palveluiden tasosta huolehtimisen vahvasti demokraattisen päätöksenteon piirissä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Naapurikaupunki Espoo myi pois oman energialaitoksensa ja sijoitti myynnistä saadut rahat ns. alan parhaiden asiantuntijoiden neuvomiin kohteisiin. Tasaista tuottoa peruspalveluihin tuottanut yritys uhrattiin poliittiselle ideologialle, jonka mukaan kunnan pitää keskittyä vain ydintoimintoihin. Sijoitusten arvo on sulanut jo itse asiassa ennen pahinta finanssikriisiä, ja nyt jopa innokkaimmat myyjät ovat myöntäneet virheen. Helsingin ei pidä syyllistyä tällaiseen sokeaan ideologiseen yksityistämiseen vaan pitää pitää huolta omista tytäryhtiöistään ja säilyttää ne osana kaupungin kokonaisuutta. Yhtiöiden hallinto pitää pysyä myös jatkossa demokraattisesti valittujen päättäjien käsissä.

Samalla haluamme korostaa sitä, että Helsingin on pidettävä hyvää huolta työntekijöistään, ovat he sitten suoraan kaupungin palkkalistoilla

15.4.2009

tai kaupungin yhtiöiden työntekijöitä. Niin kaupungin palveluiden tuottamisessa kuin tytäryhtiöissäänkin hyvin työssä viihtyvä, kunnolla palkattu ja turvallisissa työsuhteissa oleva työntekijä on suuri rikkaus. Strategiassa Helsinki näkee työntekijät voimavarana. Tähän pitää myös antaa työntekijöille aito mahdollisuus, mahdollisuus kehittää itse luovasti omaa työtänsä. Samalla tavalla kuin asukkaiden pitää päästä vaikuttamaan, myös kaupungin työntekijöillä pitää olla kunnolliset vaikutusmahdollisuudet omassa työyhteisössään ja työympäristössään.

Kaupungin tulee huolehtia työssä jaksamisesta tarjoamalla koulutusta, huolehtimalla riittävistä sijaisista ja vakinaistamalla työntekijöitä. Kaupungin pitää varautua ikääntyvien työntekijöiden eläköitymiseen. Yksi parhaista tavoista on vakinaistaa nuoria, määräaikaista työntekijöitä ja toisaalta ikäjohtamisen toimintatapojen levittäminen kaupunginlaajuisesti. Samalla Vasemmistoliitto haluaa vahvasti painottaa, ettei yhtään käsiparia ole mahdollista vähentää peruspalveluista.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikka valtuustokeskusteluissa ja budjetissa painottuvat ennen muuta lakisääteiset palvelut, ei Vasemmistoliitolle riitä sellainen Helsinki, joka pitää huolta vain lakisääteisistä peruspalveluista. Kuka viihtyy kaupungissa, jossa pääsee kyllä terveyskeskukseen ja saa peruskoulutusta mutta ei ole mahdollisuutta esimerkiksi kulttuuriharrastuksiin? Strategiaohjelmassa painotetaan paljon Helsingin kilpailukykyä suhteessa muiden maiden pääkaupunkeihin ja metropolialueisiin. Kansainvälinen kilpailukyky ja vetovoima eivät saa olla itseisarvoja, mutta ei niitä pidä myöskään väheksyä.

Pitää kuitenkin miettiä, mistä syntyy tämä kansainvälinen kilpailukyky ja vetovoima. Meidän mielestämme se syntyy siitä, että Helsingissä tapahtuu, on monipuolisesti kulttuuria ja urheilua. Kun kaikki helsinkiläiset viihtyvät etnisestä taustasta riippumatta omassa kotikaupungissaan, on silloin Helsinki myös kansainvälisesti vetovoimainen ja kilpailukykyinen.

Helsingin pitää painottaa monimuotoiseen kulttuuritarjontaan. Kaupungin pitää turvata tilaa niin pienille konserteille, teatteri- ja tanssiryhmille kuin vaikkapa katutaiteelle ja graffiteille. Helsingin pitää entistä voimakkaammin nostaa esiin monikulttuuriset kasvonsa ja antaa tilaa uussuomalaisten kulttuurivaikutteille. Maahanmuuttajilla pitää olla mahdollisuus asua, elää tasavertaisina kaupunkilaisina Helsingissä.

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin pitää olla ekologisuudessa ja kestävässä kehityksessä edelläkävijä. Vasemmistoliitto on tyytyväinen siihen, että strategiaohjelmaan tuli monia konkreettisia tavoitteita ja esityksiä, joilla edistetään kestävää Helsinkiä. Emme ole luopuneet kuitenkaan niistä tavoitteista, joita esitimme energiapoliittisen ohjelman käsittelyssä jo reilu vuosi sitten. Vasemmistoliitto haluaa edelleen ottaa mallia Tukholmasta. Helsingin pitää luopua kokonaan kivihiilen käytöstä ja tulla hiilineutraaliksi vuoteen 2050 mennessä.

Strategiaohjelman mukaan kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Haluamme korostaa vähintään-sanaa. Jotta voimme pysäyttää ilmastonmuutoksen, pitää kasvihuonekaasuja leikata ilmastotieteilijöiden kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n mukaan 25–40 %:lla vuoteen 2020 mennessä. Helsingin pitää siis pyrkiä kaksinkertaistamaan tämä vähintään 20 %:n päästövähennys.

Vasemmistoliiton mielestä on hienoa, että strategiassa painotetaan joukkoliikennettä ja erityisesti raideliikennettä. Pidämme myös tärkeänä sitä, että biodieselin käyttö on rajattu vain ekologisesti kestäväan polttoaineeseen. Helsinki ei tämän strategiaohjelman hyväksymisen jälkeen voi käyttää siis esimerkiksi Nesteen palmuöljystä valmistettua biodieseliä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Strategiaohjelma pitää paljon hyviä ja kannatettavia tavoitteita ja periaatteita sisällään. Välillä kuitenkin tuntuu, että asetetut tavoitteet ja esitetyt toimenpiteet niiden toteuttamiseksi ovat pahastikin ristiriidassa. Nyt on myös paneuduttava ohjelman toteuttamisen seuraamiseen. Nostan esimerkiksi MA-ohjelman. Siinä on erittäin hyvät ja kannatettavat tavoitteet, mutta niiden toteuttaminen on laahannut jatkuvasti pahasti perässä. Siksi nyt pitää katsoa jatkuvasti välietappeja, olemmeko menossa tavoitteiden suuntaan. Nopeasti pitää myös reagoida, jos tavoitteet eivät näytä toteutuvan toivotulla tavalla.

Vasemmistoliitto sitoutuu tiukasti moniin strategiaohjelman tavoitteisiin. Näitä ovat mm. helsinkiläisten terveyserojen kaventaminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantuminen ja lastensuojelutarpeen vähentyminen, ikääntyneiden toimintakyvyn paraneminen ja kotona asumisen lisääntymisen, pitkäaikaisasunnottomuuden väheneminen ja toimeentulotuen varassa elävien arjessa selviytymisen paraneminen sekä helsinkiläisten osaamisen ja onnellisuuden lisääntyminen.

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Jotta näihin tavoitteisiin päästään, tarvitaan oikeudenmukaisempaa politiikkaa. Strategiaohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vaatii uudenlaista politiikkaa Helsingissä. Vasemmistoliitto on valmis siihen.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Ärade herr ordförande, fullmäktige ledamöter. Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

SFP-gruppen omfattar värdet att staden utvecklas med invånarna i centrum på ett ekologiskt, rättvist och ekonomiskt sätt, så att tryggheten betonas och företagsamhet uppmuntras. Vi uppskattar möjligheten till diskussion om tyngdpunktsområden, trots att det centrala pappret ännu inte existerar i svensk skenad.

Rkp:n ryhmä pitää strategiaohjelmaa vuodelle 2009–2012 sekä valtuuston käymää keskustelua aiheesta tervetulleena poliittisen ohjauksen instrumenttina. Esitetyt toimenpiteet ovat tarpeellisia, jottei strategia jäisi pelkäksi retoriikaksi. Ohjelmaa luotaessa saa toisinaan muistuttaa itseään siitä, ettei pyrkimys ole suunnittelulouden 5-vuotissuunnitelmaan vaan halu luoda mahdollisimman hyvät edellytykset kaupunkilaisten hyvinvoinnille.

Jos puhutaan huippu-gourmetin keskuksesta tai tuloerojen pienentämisestä, vaikkei siihen ole kuin vähäistä suurempaa vaikutusvaltaa, pienenee itse paperin painoarvo. Hyviä esimerkkejä tärkeistä valtuuston päätäntävaltaan kuuluvista asioista on kuitenkin paljon. Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyen päiväkotiryhmien pienentäminen, koululaisten oikeus tarpeeksi hyvään sisäilmaan, koulupihoihin ja liikuntamahdollisuuksiin ovat seikkoja, joihin valtuustolla on sekä vastuu että päätäntävalta. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin, kaupungin tulevaisuuden tulee olla strateginen päämäärä. Aloitettaisiinko muuten se huippu-gourmetin kehittäminen vaikka kouluruokailusta? Poistetaan natriumglutamat ja muut tarpeettomat lisäaineet listoilta ja edellytetään lähellä tuotettuja raaka-aineita kypsennettyinä al dente ja vielä paikan päällä.

Det är inga små utmaningar som pappret, vårt strategiförslag, för fram. Vi lovar arbeta för att helsingforsarna skall bli lyckligare, att barnen

15.4.2009

skall röra sig mer och att vi alla skall leva sundare. Vi lovar att arbeta för att vår lilla stad skall vara en första rangens globala ansvarsbärare. Där har vi stora utmaningar. Men kanske kan perspektivet att se andras behov, bidra till att Helsingfors blir mera invånarinriktat, fokuserat och lyhört till sina egna 560 000 invånare. Stadsbona är inte kunder eller köpare i största allmänhet, utan enskilda människor med olika behov, som skall bo och leva väl här. De ekonomiska omständigheterna visar väl sen var vi hamnar. Att den svenska servicen i staden inte grupperats under ett skilt stycke tolkar vi som en signal för att den servicen också utan skild förvaltning och skilda stycken skall fungera jämlikt i vår tvåspråkiga stad. Det måste vara möjligt att i en storstad som Helsingfors bättre kunna koordinera personalens svenskkunnighet mot den svenskspråkiga invånaren. Platserna i svenska servicen bör matchas så, att invånarna får service på eget språk.

Valtioneuvoston kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2009 edellyttää, että viranomainen ohjauksessaan sisällyttää kielellisten oikeuksien toteutumisen ohjausasiakirjoihin, pidemmän aikavälin suunnitelmiin ja päätöksiin tai erillisiin kielisuunnitelmiin.

Genom att satsa på utvecklandet av elektroniska tjänster på svenska för hela huvudstadsregionen, en serviceportal för att matcha utbud och efterfrågan, kan tillgången till existerande service förbättras märkbart. Det handlar inte om att öka kostnader utan förbättra tillgång till existerande service. Sjukvård för unga, likaväl som åldringarnas hemvård, borde under perioden koordineras med grannstäderna.

Rkp:n ryhmä ymmärtää, että taloudellisesti vaikeat vuodet ovat edessä. Kaikenlaisia asumiskustannuksia nostavia toimenpiteitä tulisi välttää. Toimet talouden elvyttämiseksi ovat suotavia, ja jo sovitusta investoinneista kiinni pitäminen on edellytys. Organisaation ja hallinnon kehittäminen ovat pitkäväteisiä ja ikäviä mutta tarpeellisia, koska edessä oleva säästökuuri tulee ulottaa myös hallintoon. Esitetty palveluverkkokomitea on hyvä asia, jota myös meidän ryhmämme on peräänkuuluttanut.

Omistajaohjaus tarkoittaa myös omistuksista luopumista, aivan kuten maanomistusten suhteen on toimittu. Koska omistaminen aina edellyttää resursseja ja panostuksia, on hyvä, että vaikeina aikoina tarkastellaan, minkälaiseen toimintaan kaupungin pääomia voidaan käyttää. Luopuminen ydintoimintaan kuulumattomista osakeyhtiöistä on huonoina aikoina vastuullista taloudenpitoa.

SFP-gruppens förslag har varit att en organisationskommitté tillsätts för

15.4.2009

rationalisering av förvaltning och serviceproduktion. Att utveckla den kommunala demokratin bör ses som ett sätt att förbättra och effektivisera processerna, och inte som en bromsande faktor. Demokratins styrka ligger i att besluten förädlats genom många olika perspektiv – det är inte snabbt men det är det effektivaste systemet för utveckling. Ekonomin som helhet förutsätter ett aktivt grepp, en beredskap att förhandla på nytt om läget fortsätter att dramatiskt förändras. Strategins sociala betoning innebär knappast minskade kostnader, därför är det viktigt att se till intäkter och kassaflödet. För en förmögen stad som Helsingfors, med balansvärde på 10 miljarder euro och små lån, finns möjlighet till försäljningar och ökad lånefinansiering över kortare period. SFP-gruppen förhåller sig tveksamt till en höjning av kommunalskatten, framförallt eftersom effekten blir därpå följande höjning av levnadskostnader som drabbar våra skattebetalare, men dessutom i form av skatteutjämning gagnar avlägsna landsändor där det redan idag är billigt att bo.

Lasten, nuorten ja aikuisten mielenterveyspalvelut on saatava pikaisesti kuntoon. Asian hoitamatta jättämiseen ei ole enää varaa ja henkilöstö on tavalla tai toisella ostettava tai haalittava kasaan. Eri kouluyhteisöissä koettu pahoinvointi, uhkailu ja pelko vievät resursseja paitsi henkilökunnalta myös oppilailta ja heidän perheiltään.

Ett specialområde som SFP-gruppen också gång på gång lyft fram är psykiatrin. Det är av största vikt att de psykiatriska tjänsterna i synnerhet för barn och unga fungerar. Avsaknaden av svenskspråkig psykiatrisk vård är en stor utmaning. Ett invånarnära serviceperspektiv, där de enskilda behoven beaktas i ett tidigt skede, leder till inbesparningar i såväl sjukvård som barnskydd. Den svenska ungdomsverksamheten inom staden bör organiseras så att den bättre än idag till sin resursering motsvarar de behov som finns bland skolungdomarna i staden.

Tämän puheen valmistelu hammaslääkäripäivystyksen odotusaulassa muistuttaa siitä, että Helsinki voi tarjota parempaa kuin naapurikunnat. Päivystykseen pääsee pyhäpäivänä. MedOnen ystävällinen hammaslääkäri Kallion terveysasemalla hoitaa ja ojentaa lähetteen, jolla haetaan ensiavun jatkohoitoon oman hammashoitolan ostopalvelusopimuksen kautta. Onneksi oma yksityinen hammaslääkäri ottaa vastaan seuraavana päivänä, kun toisenkin hampaan juurihoito on aloitettava.

Asukkaalle helppojen palvelusetelien puuttuminen, ajanvaraus- ja jonotusjärjestelmät vaativat kaupunkilaiselta ymmärrystä ja paneutumista. Eikö välikäsien vähentäminen säästäisi kustannuksia?

15.4.2009

Hälsocentralens tidsbeställningssystem som helhet bör utvecklas så att telefonkapaciteten är tillräcklig. Det borde vara möjligt att få köa till tidsbeställningen utan att först ringa 30 gånger till en upptagen telefonlinje. Tidsbeställning och rådgivning över nätet bör under perioden snarast utvecklas enligt dagens teknologiska möjligheter.

Rkp:n ryhmä ei pelkää kilpailuttamista eikä palveluseteleitä. Kouluruokapalvelujen kilpailuttaminen on jopa Palmian kannalta johtanut oman toiminnan ja prosessien parantumiseen. Kun on ollut pakko tarkastella asioita, on löytynyt tehostamisen menetelmiä. Toisaalta emme ymmärrä, mitä järkeä on päivähoito- ja vanhusten hoitopaikkojen hankkimisessa niin, etteivät olemassa olevat, hyväksi todetut toimijat pysty jatkamaan toimintaansa, kun paikoista hankitaan vain osa. Emme myöskään ymmärrä, miksei vanhuksille voida tarjota omankielisiä hoitopaikkoja niin, että ruotsinkielisiin koteihin asutetaan ruotsinkielisiä vanhuksia. Eikö venäjänkieliseen, ortodoksiseen hoitokotiin voida lähettää ortodokseja tai venäjänkielisiä vanhuksia? Miksei vanhuksille voida kohdentaa omakielisiä palveluita, kun niitä on olemassa?

Päiväkotipaikkoja hankittaessa olisi katsottava myös koulun tarve niin, että tarhoista syötetään lapsia kouluun. Tämä on tärkeää, kun on kyse vieraskielisestä tai kielikylpykoulusta. Yhtenäinen koulutuspolku ja toiminnan jatkuvuus edellyttävät järkevää päiväkotipaikkojen hankintapolitiikkaa.

SFP-gruppen anser inte att lösningen på HNS är att nu sätta resurser på att omorganisera hela fältet än en gång. Det viktiga skulle vara att få vården att fungera så, att rätta patienter finns på rätta platser. Svenskspråkig personal skall med dagens teknologi kunna möta svenskspråkiga patienter. En av flaskhalsarna är personalbristen i nyckelkategorierna. Därför är satsningar på rekrytering av personal av största vikt. Detta förutsätter fungerande samarbetsning med utbildningarna och staden.

SFP-gruppen vidhåller att information om invandrarnas möjlighet och rätt att välja antingen finska eller svenska som första språk förbättras. Arbetsmöjligheter finns också för den som väljer svenska som förstaspråk. Då svenska är mera närbesläktad med det egna modersmålet kan inträdet i arbetslivet för snabbas. I Blomängens lågstadieskola har man i år firat mångkulturellt festår. Alla de religioner skolans elever representerar har presenterats. Man har firat muslimsk Eid Al-Fitr, kristen jul, judisk Purim samt katolsktortodoxt fest. Firandet har föregåtts av elevernas specialarbeten och fördjupning i traditioner,

15.4.2009

matvanor, historia och kultur. På så sätt har skolans elever i östra Helsingfors idag insikter i varandras seder och bruk. Bästa fullmäktige, kunskap skingrar fördomar också idag. Här har våra goda skolor en nyckelroll. Också överraskande metoder, som att ordna flera fester i skolorna hellre än färre fester, är ett sätt att få mervärde.

On selvää, että valtuustokauden aikana pääkaupunkiseudun kaupunkien organisaatio ja seudullinen päätöksenteko on keskeinen kysymys. Tarvitaan vastauksia moniin kysymyksiin palveluiden organisoinnista, kustannustehokkuuden saavuttamisesta ja taloudellisesta hyödystä. Vantaan ja Helsingin fuusio ei voi vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten palveluiden saatavuuteen, eikä se voi myöskään tarkoittaa hallinnon kustannusten kasvua. Logistiset synergiaedut on voitava osoittaa myös laskelmin.

I jämförelse med Vanda stad har vi en stor förvaltning som också genererar kvalitet. Under kommande period måste vi förhålla oss till förvaltningens omfattning och vara beredda på effektiviseringar också där. Samtidigt bör strategin hela tiden hållas framför ögonen.

Olemme pitkään peräänkuuluttaneet kaupunkisuunnittelua ja rakentamista, joka myös asukkaiden silmissä on kaunista ja suosittua. Pyrkimyksiä kehittää uusia alueita, joissa aidosti merihenkinen kantakaupunki pääsee esille, on jatkettava, vaikka tie olisi mutkainen. Paras tapa houkutella uusia veronmaksajia on suosittujen alueiden luominen, joissa yksitoikkoisuus vihdoinkin antaa tilaa monimuotoisuudelle.

Pyöräilyn mahdollistaminen keskustassa kantakaupungin kapeilla kaduilla on tärkeää ja edellyttää monen intressin yhteensovittamista. Kaupunkilainen ei ole pelkästään jalankulkija tai autoilija vaan tyypillisesti kaikkia näitä.

Herr ordförande.

Strategiprogrammet för året 2009 till 2012 är inriktat för att skapa en ännu bättre hemstad för oss helsingforsare. SFP-gruppen stöder kodkännandet av strategiprogrammet för kommande period.

Tack.

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muut valtuustosalissa läsnä olevat henkilöt.

”Minun onneni oli syntyä köyhään kotiin, joka opetti päämäärien merkityksen. Minulla on aina ollut unelmia.” Kyseessä on lainaus. Lainaus on sopiva siksi, että käsittelemme Helsingin kaupungin strategiaohjelmaa aina vuodeksi 2012. Kaupungin strategiassa on paljon visioita, millä tavalla luodaan unelmien Helsinki – houkutteleva, toimiva ja hauska kaupunki. Visiohan tarkoittaa haavetta, unelmaa tai näkemystä.

Strategiaohjelmassa on paljon unelmaa, mutta se ei vastaa selkeästi, millä tavoin unelmat toteutetaan. Vaikeaa se onkin, sillä tiedossa on, että menoja pitää supistaa 1,3 %. Asioihin panostaminen taas edellyttää, että rahaa on löydyttävä. Köyhtyvässä Helsingissä päämäärien merkitys korostuu keskittyttäessä siihen, mikä on keskeisintä itse kaupungille ja kaupunkilaisille. Kaupungin tulojen väheneminen ja menojen kasvu pakottavat meidät pohtimaan kohteita, joihin panostamme.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän mielestä strategiaohjelman on omalta osaltaan autettava kaupunkia ja kaupunkilaisia selviytymään tässä vallitsevassa tilanteessa, mikä se nyt tällä hetkellä on. Helsinki-visio muodostuu useasta osatekijästä, joista yksi on hyvät palvelut. Halutaan luoda uusi palvelukulttuuri, missä tietotekniikalla on suuri merkitys. Kun sähköistä kuulemista, vaikuttamista ja kaupunkilaisten palveluja siirretään sähköiseen verkkoon, olisikin tasa-arvoista ja syrjäytymistä ehkäisevää huolehtia siitä, että nettiyhteyksiä omistamattomat kaupunkilaiset saavat samat palvelut.

Samalla kun kaupunki siirtää palvelujaan sähköiseen verkkoon, on mielenkiintoista lukea strategian sivulta 25, jonka mukaan käännetään sähkönkulutus asukasta kohti laskuun. En tiedä, onko siinä ristiriitaa. On hyvä selvittää asiaan liittyvät terveysvaikutukset, esimerkiksi kaularankavälilevypullistumien lisääntyminen ja säteilyn terveyshaitat yleisesti ihmiselle.

Kaupunkirakenne ja asuminen koskettaa jokaista kaupunkilaista. Hyvä, että strategiassa huomioidaan eri väestöryhmien tarpeet asuntotarjonnassa, oli sitten kyse vammaisten itsenäisen asumisen mahdollistumisesta, mikä ei voi perustua vain vanhempien aktiiviseen toimintaan, vuokra-asumistuotannon lisäämisestä, asunnottomuuden poistamisesta tai muunkielisen väestön sijoittumisesta nykyistä tasaisemmin eri kaupunginosiin. Mikäli yksiöiden ja kaksioiden rakentamistuotantoa nostetaan, on kohtuullista varmistaa, ettei niiden

15.4.2009

avulla tueta vapaitten markkinoiden asuntokauppaa.

Asumiseen liittyy myös kysymys tonttien vuokrankorotuksista, joista päätettäessä on kohtuullista huomioida päätösten vaikutus asumiskustannuksiin. Asuntotuotannon keskittäminen raideliikenne-yhteyksien varrelle palvelee meitä ilmastonmuutostalkoissa ja helpottaa kaupunkilaisten elämää joustavan liikkumisen muodossa julkisilla kulkuvälineillä. Toivottavasti tämä näkyy tiettyjen alueitten säästämässä ulkoilu- ja virkistyskäyttöön, kuten esimerkiksi Kivinokka ja Mustavuori. Helsingin keskustan elinvoiman vahvistaminen ei saa tukahduttaa sitä, katseet on hyvä suunnata laajemmalle Keski-Pasilasta alkaen. Keskustakirjasto tarjonnee levähdyspaikan, ja toivottavasti osa puistoista on polkupyörävapaita, sillä polkupyöräilijä- ja jalankulkijaonnettomuuksien hinta on yhteiskunnallisesti kova.

Strategiaohjelmassa on pirstaloituneina asiakokonaisuuksina maahanmuuttajataustaisiin kaupunkilaisiin suunnattuja toimenpiteitä. Perussuomalaiset ehdottavat sivujen 6 ja 7 monimuotoisuus ja maahanmuuttajat osioon toimenpiteet kirjattavaksi seuraavan toimenpiteen: "Kaupunki valmistelee ja tuo valtuuston käsiteltäväksi valtuustokauden 2009–2012 aikana kokonaisvaltaisen, kaikki kaupungin toiminnot käsittävän maahanmuuttostrategian, joka sisältää toimintasuunnitelman Helsingissä asuvien maahanmuuttajien kotouttamiseksi, huomioiden erityisesti suomen kielen opetuksen aikuisväestölle".

Maahanmuuttostrategia määrittelee mm. maahanmuuttajien käytettävissä olevat kaupungin taloudelliset, henkiset ja muut resurssit sekä maahanmuuttajien tarvitsemat palvelut seuraavaksi 10 vuodeksi. Sivulla 19 ja 20 olevan osion "työvoiman saatavuutta parannetaan" toimenpiteisiin ehdotan muutettavaksi kohdan: "Maahanmuuttajien työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistetään kehittämällä heille suunnattuja palveluja", ehdotan sen muutettavaksi yksinkertaisesti muotoon: "Helsingiläisten työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistetään erilaisin palveluin".

"Herra hulluist huolehtii ja muut huolehtikoon itte". Kyse ei ole nyky-yhteiskunnan psykiatrisen sairanhoidon palveluista vaan erään terveydenhuoltoalan opettajan runsaasti käyttämästä lausahduksesta. Se kuvaa kuitenkin hyvin, kuinka ihmisen on otettava vastuu. Omatoimista otetta kaupunkilaisilta voisikin toivoa. Kaupungin on strategiassaan kannettava vastuu siitä, ettei se tee uudestaan samoja virheitä kuin edellisen laman aikana.

Terveiden ja sosiaalihuollon menojen niellessä noin 2/3 kaupungin budjettiin varatuista rahoista kyseisiin aloihin kohdennetaan mielellään

15.4.2009

säästötoimenpiteitä tai supistuksia. 90-luvun laman aikana niin tehtiin ja sen seurauksista maksetaan edelleen. Alalle työllistyminen oli tuolloin heikkoa, ja silloin muilta aloilta työtä saaneet terveydenhuollon työntekijät eivät kyseiselle alalleen täysimääräisesti enää palanneet. Millä tavalla nyt taataan työntekijän siirtyminen terveenä eläkkeelle ja turvataan hyvät työolot, joissa henkilökuntamitoitus ja työkuormitus kohtaavat auttaen työntekijää jaksamaan paremmin?

Taantuma, eläköityminen ja työttömyys ovat ajankohtaisia asioita. Helsinki on luvannut, ettei se lomauta tai irtisano henkilöstöään, pois lukien eläköityminen. Tietävästi kaupunki on vakinaistanut työntekijöitään taantuman uhatessakin, ja toivon tämän olen esimerkkinä myös muille sektoreille. HUS taas tukee työperäistä maahanmuuttoa palkkaamalla 20 filippiiniläistä hoitajaa. He saavat myös suomalaisen hoitoalan koulutuksen työnsä ohessa. Mielenkiintoista nähdä, millä tavoin nämä tulijat kiinnitetään Helsingin työelämän ja KVTESin piiriin, vai ovatko he ainoastaan ohikulkumatkalla houkuttelevammalle mantereelle Yhdysvaltoihin? Ratkeaako työvoimapula rekrytoimalla työvoimaa ulkomailta, ja onko se eettisesti kestävä? Kannattaisiko kouluttaa jo maassa olevia maahanmuuttajia?

Terveydenhuollon englanninkielinen koulutus ei takaa terveydenhuollon opiskelijan oppimista. Olemme Suomessa, jossa puhekieli potilaille käytännön hoitotyössä on suomen kieli ruotsin ohella. On perusteltua edellyttää hoitoalalla työskentelevältä alan ammattilaiselta, että hän hallitsee puhekielen. Osaavaa ja koulutettua henkilökuntaa tarvitaan terveyden- ja sosiaalihuollon alan lisäksi pelastuslaitoksen ja poliisin työsaralla kaupunkilaisten arkielämän turvaajana.

Terveyspalveluissa on panostettava avoterveydenhuollon palveluihin, milloin se on tarkoituksenmukaista. Toimivaa palveluverkostoa ei saa heikentää tai kaupunkilaisten terveyttä vaarantaa liiallisella keskittämällä, kilpailuttamisella tai ulkoistamisella. Laadukkaat palvelut on turvattava myös joukko-papatutkimuksissa, joita on tehty HUSLABin erikoiskoulutetun henkilöstön toimesta. Ihmettelenkin, miksi tutkimuksia ollaan ulkoistamassa Vitalle, joka on kuitenkin 50-prosenttisesti ulkomaalaisomistuksessa oleva yhtiö. Tähän ehkä saan vastauksen apulaiskaupunginjohtaja Paula Kokkoselta.

Lähi-terveysasemien palvelut on turvattava, vaikka kaupunkilaisten valinnanvapautta eri terveystieteisiin tai toimipisteisiin mahdollisesta. Palvelusetelistä puhuttaessa, se on hyvä asia, mutta yllätyin, kun taksipalvelusetelin käyttö ei kiinnostanut tapaamaani 92-vuotiaasta kaupunkilaista, koska hän haluaa olla oman elämänsä

15.4.2009

subjekti eli päättää itse, milloin liikkeelle lähtee.

Kolmas sektori, eli kirkko, SPR jne. on mainittu palvelujen tukijana, mutta onko se kaupungin pelastava käsi? Palvelustrategiassa painotetaan perustehtäviin keskittymistä ja ydintehtäviin suuntautumista, mikä strategian muiden visioiden rinnalla kuulostaa pelkistetyltä. Jos tarkoituksena on vähentää kaikkia oheistyönä tehtäviä toimintoja, jotta perustehtävä nousee esiin, asia on myönteinen. Mikä on kuitenkin kaupungin tuottamien terveystalveluiden tai hyvien palvelujen arvo yleensäkin? On huolestuttavaa, että kaupunkilaisten hammaslääkärikäyntejä jää käyttämättä kymmeniä tuhansia vuodessa, mikä vastannee useamman kymmenen hammaslääkärin työmäärää. Millaisen karenssin ilmoittamatta jättämisestä kaupunkilainen saa? Katson, että kaupungin ei tarvitse olla asukkaidensa peräänkatsoja sen paremmin kuin ohjelman järjestelijä.

Sairaala ei ole kenenkään koti, on sanottu tässä valtuustosalissa monet kerrat. Ei sairaala koti olekaan, eikä laitoshoido tule sen kotoisemmaksi, vaikka kielikuvasto muutetaan vastaamaan inhimillisempää mielikuvaa. Osasto on monasti tänä päivänä ryhmäkoti. Kun yli 75-vuotiaiden kotona asumista lisätään, kuka ottaa vastuun siitä, että laitoshoidoa tarvitsevat vanhuksot tulevat näennäisesti hoidetuksi paperilla mutta käytännössä ovat oman onnensa nojassa kotonaan muun ajan kuin sen, jolloin kaupungin toimesta kotihoito siellä käy? Se kolmas sektoriko?

Citykanikin on suojatumpi kuin vanhus Helsingissä. Kouluissa käydään maksua vastaan kertomassa eläinten oikeuksista, mutta kuka kiertäisi kertomassa vanhusten oikeuksista? Omahoitajamalli on kaupungille edullisempi kuin laitospaikka, totta. Omahoitajatyö voi olla ajoittain raskasta niin, että laitokseen päätyykin kaksi raihnaista yhden sijaan. Omaishoitajien korvaukset on oltava kelvolliset työmäärään nähden, ja heidän lomaoikeuksistaan on huolehdittava.

Valtio on sälyttänyt kunnille monenlaisia velvoitteita. Olisi hyvä, jos ne kuitenkin varustettaisiin harkinnanvaraisuuden sisältävillä kohtuullistamislausekkeilla, varsinkin kun puhutaan ryhmäkokojen pienentämisestä tai subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta. Julkisuudessa on tuotu esiin etuuden väärinkäyttö. Ehdotankin, että kaupungin toimesta järjestettäisiin perheille suunnattua valistuskampanjaa vanhemmuuden vastuusta.

On hyvä, että hallintoa yksinkertaistetaan, ja omistajapolitiikankin selkeyttäminen on paikallaan. Perussuomalaiset ehdottavat 6.4.2009 päivätyn strategialuonnoksen sivulle 36 kirjattavaksi seuraavan

15.4.2009

toimenpiteen: ”Jo olemassa olevia liikelaitoksia tai sellaisiksi muutettavaksi suunniteltuja ei edelleen muuteta osakeyhtiöiksi ainakaan kuluvan valtuustokauden aikana”. Selkeyttää voisi myös sanontaa ”positiivinen diskriminaatio” tai jopa harkita luopumista sen käytöstä virallisissa teksteissä. Tosin valtuutettu Lehtipuu on esittänyt siitä toivomusponnen.

Lopuksi päätän puheeni Paloma Picassoon, joka on todennut olleensa kaikkein luovin, kun hän oli köyhä. Kuinka köyhäksi Helsingin on tullava ollakseen aidosti luova?

Valtuutettu Kiviniemi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Käsittelyssämme on Helsingin kaupungin ensimmäinen strategiaohjelma, joka on täällä useissa puheenvuoroissa saanut ansaittua suitsutusta osakseen. Tämän strategian avulla päätämme kaupunkimme kehityksen ja kasvulinjan tuleville vuosille. Tämä ohjelman alkuun kirjattu visio on suorastaan hengästyttävän kunnianhimoinen. Sama pätee strategian arvioihin ja eettisiin periaatteisiin. Mutta näin pitääkin olla, rima on asetettava korkealle, onhan kyse Suomen ainoasta metropolialueesta, maan pääkaupungista, jonka myönteinen kehitys hyödyttää koko Suomea.

Helsingin kehityksen suuren linjan olisi mielestäni oltava hyvin samanlainen kuin kaupunkimme profiili on mereltä katsottuna: virtaviivainen, luonnonmukainen, pöyhkeilemätön, historiallinen ja käytännöllisen moderni. Tämä yhdistelmä koko Helsingin kehityksessä tarkoittaa tukeutumista laadulliseen kasvuun. On erittäin iso etu säilyttää suuri kaupunki viihtyisänä ja toimivana. Suuruuden hyödyt ja pienen logiikan yhdessä pitää näkyä sekä pääkaupungin asumisessa, työpaikkarakentamisessa, liikenteessä että erityisesti palveluiden saavutettavuudessa. On toimittava päättäväisesti niin, että Helsingin malli on suuri kaupunki Suomen mittoihin ja suomalaisiin lähtökohtiin. Tärkeää on silloin turvata se, että demokratia toteutuu ja kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuudet ovat hyvät.

Strategian mukaiselle Kansanvalta-hankkeelle onkin Helsingin kokoisella kaupungilla erityistä tarvetta. Samaa kansanvaltaa toteuttavaa asennetta pitää jalostaa myös meneillään olevassa kuntarakenneselvityksessä. Päätösvallan delegoinnille on painetta jo nyt, mutta erityisesti silloin, jos ja kun kaupunkimme koko vielä tästä

15.4.2009

kasvaa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tiedämme kaikki hyvin sen, että erinomaisen strategian hyväksyminen ei vielä riitä vaan on suuri haaste saada strategia toteutumaan myös käytännössä. Isossa organisaatiossa on aina jäykkyyksiä, mutta siitä huolimatta ketteryyttä on varmasti saatavissa lisää.

Muutosprosesseissa parhaat tulokset saavutetaan, kun johtajuutta ja osaamista kehitetään, ja vaikka tuossa osiossa 9 on hyvin perusteellisesti käyty läpi juuri johtamisen parantamisen askelmerkkejä, niitä on syytä joka käänteessä korostaa. Toiminnan kehittäminen ja strategian tavoitteiden saavuttaminen ei ole mahdollista ilman sitä, että henkilöstö niihin täysipainoisesti sitoutuu eikä myöskään ilman sitä, että toimirajoja ylitetään sekä hierarkkisista ja sektoroituneista johtamis- ja toimintatavoista luovutaan.

Keskustan valtuustoryhmä pitää myös tärkeänä korostaa yhä edelleen vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa virkakoneiston valtaan nähden, ja olenkin melkoisen vakuuttunut, että tähän strategiapaperiin suhtaudutaan hallinnossa enemmän kuin vakavasti ja ollaan valmiita sisäistämään sen toimintatavat. Samaan logiikkaan kuuluu tietenkin se, että hallinnon oikeus asiantuntemuksensa esittämiseen pitää turvata, luottamushenkilöiden yksittäiset mielipiteet eivät voi muuksi muuttaa tosiasioita, joiden pohjalta virkahenkilöt esittelevät päätösvaihtoehtoja.

Suurimman uhkan strategian tavoitteiden toteutumiselle asettaa kuitenkin edelleen synkkänä näyttäytyvä talouskehitys. Kaikissa Suomen kunnissa on pitänyt arvioida tavoitteita uudestaan, ja vaikka meillä puskureita keskivertokuntaa enemmän onkin, epävarmuus tulevaisuudesta koskee vahvasti myös meitä. Maailmalta Suomeen levinnyt taantuma lähtee täältäkin kunnolla vasta viennin vetämänä. Vetoa ei kuitenkaan kannata jäädä odottelemaan vaan kotimaisin voimin on tehtävä kaikki mahdollinen. Maan hallituksen toiminnassa oikea asenne on nähtävissä, ja kaupunkina meidän on oltava toiminnallamme myös etujoukoissa.

Erittäin tyytyväinen olen siihen, että Helsinkiä johtajineen ei nähty ensimmäisenä nyhykimässä kamalaa taantumaa ja huutamassa valtiota apuun. On kerätty puskureita ja toimittu itse. Mutta myös monet hallituksen maaliskuisen kuntatalous- ja tammikuun elvytyspaketin täsmätoimista, ne purevat kuitenkin vahvasti juuri täällä meillä Helsingissä. Kuntien yhteisövero-osuuden nosti yli 30 %:iin tuo 70 miljoonaa euroa, Kela-maksun poisto antaa liikkumatilaa

15.4.2009

palkanmaksuun reilusti yli 20 miljoonaa euroa, ja lisäksi yhtenä yksityiskohtana voi mainita avustukset taloyhtiöiden perusrannusinvestointeihin. Niiden hyödyntäminen ja myös niiden vauhdittaminen on täällä erityisen tärkeää.

Kaupungin on trimmattava toimintonsa myös heikomman talouskasvun oloihin. Siksi strategian osioiden 3, 4 ja 5 toteuttaminen on entistäkin tärkeämpää. Kaupunkimme on oltava kansainvälisesti kilpailukykyinen, turvallinen sekä monipuolisen elinkeinorakenteen ja uusien työpaikkojen Helsinki. Työpaikkamäärän kasvun turvaamiseksi on tehtävä kaikki strategiassa mainittu ja enemmänkin, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten syntymiseen ja toimintaedellytyksiin kaupungin päätöksillä on erittäin suuri vaikutus. Samoin sivistyksen ja kulttuurin vahvistaminen kilpailukyvyn perustana on keskeistä. Helsinki pärjää vain monipuolisella osaamisella, tutkimuksella, tuotekehityksellä ja työnteolla.

Asumisen laatu ja kaupunkirakenne ovat myös osa kaupungin vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä. Eniten vaikutusta niiden järjestämisellä on toki yksittäisen kaupunkilaisen elämään, mutta strategian tavoitteiden saavuttaminen asuntotuotannon määrän osalta sekä kauniiden, mielenkiintoisten ja toimivien asuinalueiden toteuttamiseksi, kuten strategiassa hienolla tavalla kuvaillaan, on erityisesti panostettava.

Tulevaisuuden haasteista selviäminen vaatii tulopohjan laajentamisen lisäksi myös palveluiden järjestämisessä riittävää innovatiivisuutta. Nyt emme pärjää kovinkaan hyvin palveluiden järjestämisen tuottavuus- ja tehokkuusmittauksissa. Mahdollisuuksia edelläkävijäksi meillä kyllä on, kun on volyymia ja osaamista sekä palveluiden laadun, saatavuuden että tehokkuuden yhdistämiseksi. Tehokkuuskilpailut eivät tietenkään ole tavoite vaan tyytyväiset kaupunkilaiset. Pitää muistaa, että tavoitteena on parantaa julkisten palveluiden tuottavuutta ja siihen sisältyy tehokkuuden lisäksi aina myös laatu. Laatu ja tehokkuus voidaan onnistuneesti yhdistää, ja julkisten palveluiden kyseessä ollessa ne nimenomaan pitää yhdistää.

Perustehtäviin ja ydintoimintoihin keskittyminen palvelustrategiassa on järkevä valinta, palveluiden tuotantotapojen monipuolistaminen samoin. Yksityisen ja julkisen palvelutuotannon tulevaisuus on rinnakkainen, ei vastakkainen, ja tämän linjan edistäminen on Helsingin kokoisessa kaupungissa tärkeä strateginen päätös. Pitäisi myös muistaa, että kun linjasta yhdessä päätetään, ei sitä pidä jokaisten vaalien yhteydessä kyseenalaistaa. Kun sekä asukkaat että palvelun tuottajat tietävät tämän lähtökohdan, uskon sillä olevan vaikutusta myös palvelujen

15.4.2009

tuottamisen tehokkuuteen. Kaupungin, kolmannen sektorin ja yksityisten tuottamat palvelut pitää sovittaa yhteen tukemaan toinen toistaan ja vastuuta palveluiden tuottamisesta on voitava nykyistä enemmän siirtää yksityissektorille, mutta samalla kaupungin on ehdottomasti huolehdittava palvelujen laadun tehokkaasta valvonnasta ja palvelujen turvallisuudesta.

Työelämän ja perheen yhteinen aika voidaan sovittaa paremmin yhteen, kun vanhemmilla on valinnanmahdollisuuksia lasten hoidossa ja mahdollisuus joustaviin työaikoihin. Kotihoidon, perhepäivähoidon sekä yksityisen ja julkisen päivähoidon tarjoamat mahdollisuudet antavat liikkumavaraa perheen kulloiseenkin elämäntilanteeseen. Keskusta haluaa, että lasten kotihoidon tai omaishoidon tuet antavat mahdollisuuden kullekin pitää huolta läheisistään, molempiin tulee edelleen panostaa myös lisää rahaa. Koti- ja omaishoito eivät korotettuinakaan maksa kuin murto-osan siitä, mitkä olisivat kustannukset vastaavassa, yhtä joustavassa yhteiskunnan tuottamassa palvelussa.

Valinnanvapauden lisääminen on palvelustrategiassa Keskustalle erittäin tärkeä asia, ja yhtä tärkeää meille on se, että kaikista helsinkiläisistä huolehditaan eikä unohdeta köyhän asiaa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisääminen on monikulttuurisessa, -kielisessä ja -taustaisessa Helsingissä haasteellista mutta täysin mahdollista. Haluamme ja pystymme tarjoamaan maahanmuuttajille paremmat edellytykset kotoutumiseen ja hyvään elämään, siksi strategia on toteutettava tinkimättömästi myös tältä osin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Täältä kaupungintalolta mitaten valtaosa suomalaisesta ilmastonmuutoskeskustelusta käydään parin kilometrin säteellä. Iso osa keskusteluun osallistujista on niitä helsinkiläisiä, ja täältä singahtaa hyviä näkemyksiä suurempiin ja pienempiin ilmastoilmiöihin liittyviin asioihin. Tämänkin vuoksi olo on monta kertaa nolo, kun pitää tunnustaa se tosiasia, että nämä viisaat neuvot muualle maailmaan lähtevät hiilikasan vierestä. Helsingin todellinen suurstrategia lähivuosina on siivota oma energiapesämme. Hiilettömään Helsinkiin siirtyminen on kaupungillemme tärkeää monesta painavasta syystä eikä vähiten esimerkin näyttämisenä.

Kun me kerran haluamme olla Suomen veturi ja mielellään myös esikuva, pitää sen myös näkyä käytännössä. Ja kun kerran Eurooppa on maalinsa valinnut – hiilettömä talous – on jossain määrin vaikea käsittää, että me, siis Suomen eurooppalaisin kaupunki, käyttäytyy

15.4.2009

tässä asiassa kuin olisi maantieteellisesti ja henkisesti 1 000 kilometriä idempänä. Kannattaa muistaa, että meillä on tuo muu Suomi melko hyvin saavutettavissa, ja siellähän ei tietääksemme uusiutuvan energian lähteet hevillä loppu. Meillä on myös meri ihan rannassa. Jos merilämmön ja biopolttoaineiden käyttö on mahdollista Tukholmassa, on sama tehtävissä myös Helsingissä. Helsinki pystyy halutessaan paljon parempaan.

Arvoisa puheenjohtana.

Keskustan valtuustoryhmä pitää strategiaprosessia jo tässä vaiheessa hyvinkin onnistuneena ja hyvänä toimintatapana. Kannatamme strategiaohjelman hyväksymistä.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Kristillisdemokraattien Helsingin valtuustoryhmä pitää hyvänä Helsingin uutta, valtuustokauden mittaiseen strategiaohjelmaan pohjautuvaa järjestelmää. Tämä antaa aiempaa paremmat edellytykset kaupunginvaltuuston työskentelylle ja mahdollisuuksille todella ohjata ja johtaa kaupungin toimintaa. On myös tärkeää, että valtuustokauden aikana on määräajoin mahdollisuus tarvittaessa tarkistaa strategiaohjelmaa. Talousarvioehdotuksen valmistelua koskeva lähetekeskustelu on tähän varsin sopiva tilanne.

Sitten valtuuston strategiaseminaariin, ei sinänsä ole tapahtunut mitään järin mullistavaa, joten on luonnollista, että kantamme ovat varsin samat kuin aiemmin. Aiemmin arvelin, että synkimmät talousennusteet eivät tule toteutumaan, vaikka totesinkin, ettei tietoa talouden laskun syvyydestä vielä ollut. Vaikka talouskehitys on yhä edelleen huomattavan epävarma, talousuutiset eivät ole enää yksinomaan negatiivisia. Kristillisdemokraattien ryhmä onkin tyytyväinen kaupunginhallituksen raamipäätökseen. Se sopii varsin hyvin yhteen talousarvion lähetekeskustelussa esittämäämme ajatukseen siitä, että kaupungilla tässä taloudellisessa tilanteessa on varaa olla joustava ja pehmentää ihmisten taloudellista ahdinkoa. Samalla tulee kuitenkin muistaa maltin tarve, kun kerran tämän taantuman tai laman jälkilaskun aika on.

Yksi vaaranpaikka strategiaohjelmassa piilee ikääntyvien asukkaiden toimintakyvyn säilymistä kun pohditaan. Kun sitten asetetaan

15.4.2009

numeerisia tavoitteita, on vaarana, että jos laitetaan pelkät numeeriset tavoitteet laitospaikkojen vähentämiselle ilman, että on varmistettu muiden palveluiden riittävä ja jatkuva kehitys, voidaan joutua tilanteeseen, joka näiden palveluja tarvitsevien ihmisten kannalta on kohtuuton.

Pidämme strategiaohjelmaa suurilta osin hyvänä mutta haluamme ryydittää sitä viidellä ponsiehdotuksella, ja käyn nyt läpi nuo viisi ponsiehdotusta perusteluineen.

Ponsiehdotus 1:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että pidetään erityistä huolta ennaltaehkäisevien toimenpiteiden toteutuksesta taloudellisesti haastavanakin aikana.

Katsomme, että nykyisessä, taloudellisesti haastavassa tilanteessa on tarpeen tehdä selkeä linjaus, ettei säästötoimien nimessä tehdä lyhytjänteisiä säästöjä ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä. Tällaisten säästöjen jälkilasku voi olla kova.

Ponsiehdotus 2:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että raskaudenaikaisista, synnytyksenjälkeisistä ja lastenhoitoon liittyvistä tukipalveluista tiedottamista parannetaan siten, että myös yllättäen raskaaksi tulleet saavat pikaisesti tarvitsemansa tiedot, jotta tarpeettomilta aborteilta vältyttäisiin.

Yllättävä raskaus luo paljon epävarmuutta ihmisen elämään. Tällöin on tärkeää, että yllättävään tilanteeseen joutuneet ihmiset saavat nopeasti tietoa niistä yhteiskunnan tukimahdollisuuksista, jotka ovat heidän käytössään. Usein tällainen ihminen ei nimittäin etukäteen tunne näitä asioita kovin tarkkaan, ja hyvä tiedonsaanti vähentää tilanteeseen liittyvää stressiä.

Ponsiehdotus 3:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki ottaa kaikessa päätöksenteossa huomioon päätöksen työllisyysvaikutukset.

Taloudellisesti haastava aika heikentää työllisyyttä, mikä osaltaan aiheuttaa suurta epävarmuutta ihmisten elämään. Työttömyys puolestaan altistaa syrjäytymiselle ja johtaa ihmisten työpanoksen

15.4.2009

menettämiseen. Koska hyvä työllisyys on nyt uhattuna, on perusteltua kiinnittää kaikessa päätöksenteossa huomiota päätösten työllisyysvaikutuksiin.

Ponsiehdotus 4:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että taloudellisten mahdollisuuksien salliessa joukkoliikenteen tariffitukea lisätään asteittain kohti yhteiskuntataloudellisesti edullisinta tasoa.

Kun ympäristöystävällinen politiikka on myös yhteiskuntataloudellisesti edullista, tämä muodostaa tietyn moraalisen velvoitteen edetä. Taloustilanne on toki huomattavan haastava, mutta emme saa kadottaa tavoitetta silmistämme. Taloustilanteen helpottaessa on aika harkita, milloin on aika edetä kohti tuota tavoitetta.

Ponsiehdotus 5:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että hoitoketjujen toimivuutta parannetaan ja hallinnon tarpeettomat päällekkäisyydet poistetaan.

Taloudellinen taantuma antaa mahdollisuuden tarkastella kriittisesti aiempaa toimintaamme. Työpaikkojen turvaaminen, joka on tärkeä tavoite, ei saa kuitenkaan tarkoittaa sitä, että hoitoketjujen toimivuutaan tai hallinnon epätarkoituksenmukaisuuksiin ei uskalletaisi puuttua.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten sanoin, Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä pitää strategiaohjelmaa suurelta osin hyvänä.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, muut kuulijat.

Me käsittelemme strategiaohjelmaa keskellä maailmanlaajuista talouskriisiä. Rahoitusmarkkinoiden keinottelusta alkanut kriisi on johtanut 30-luvun jälkeen pahimpaan lamaan. Tähän talouskriisiin liittyy ekologinen kriisi, tämä on myös markkinaehtoisen politiikan ja

15.4.2009

demokratian kriisi. Suursijoittajien, pankkiherrojen, suuryhtiöiden johtajien pieni joukko on päätöksillään voitontavoittelusta johtanut koko yhteiskunnan kriisiin, jonka laskuja se nyt yrittää maksattaa muilla.

Tätä kriisien vyyhteä ei tässä strategiaohjelmassa eritellä. Kaupunginhallituksen esityksestä puuttuvat johtopäätökset siitä, että Helsingillä on rikkaana kaupunkina vastuu toimia aktiivisesti laman ja työttömyyden torjumiseksi. Tästä puuttuvat johtopäätökset siitä, että julkisia palveluja ei pidä alistaa markkinoille ja pörssipelille. Samoin puuttuvat esitykset valtiolle kuntien rahoituksen varmistamiseksi. Hallituksen kunnille lupaama lisärahoitushan ei tähän mennessä kata läheskään edes yhteisöverojen tuoton vähenemistä muista laman laskuista puhumattakaan.

Strategiaohjelma on kirjoitettu ikään kuin työttömyys ei olisikaan rajussa kasvussa. Työllisyysasteen nostaminen todetaan kyllä tavoitteeksi, mutta työpaikkojen lisääminen jätetään parhaillaankin työntekijöitä irtisanovien yritysten vastuulle. Kaupunki jopa lisää omilla toimillaan työttömyyttä. Kaupunginhallituksen yhtä aikaa tämän strategian kanssa päättämä budjettiraami edellyttää henkilöstön määrän sopeuttamista raamiin, suomeksi sanottuna, se edellyttää jo ensi vuonna satojen työpaikkojen vähentämistä tässä kaupungissa.

Valtuuston strategiaseminaarin ja kaupunginhallitusryhmien neuvottelujen tuloksena kaupunginjohtajan esityksen oikeistolaista linjaa on kyllä pehmennetty. Strategiaan on myös lisätty tärkeitä eettisiä periaatteita ja monia tavoitteita. Esimerkiksi hyvinvointia ja palveluja koskevan luvun alkuun on lisätty palvelujen saatavuutta ja laadun turvaamista koskeva tavoite, mutta sen toteuttamiseksi esitetyistä toimenpiteistä puuttuu kokonaan tärkein, eli määrärahojen ja henkilöstön lisääminen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Etenkin sosiaali- ja terveyspalveluissa tarvitaan alibudjetoimisen lopettamiseksi määrärahoihin tasokorotus. Tässä strategiassa edellytetään kuitenkin, että toimintamenot nousevat enintään kustannustasoa vastaavasti, yksikkökustannuksia pienennetään ja toimintamenoja karsitaan. Budjettiraamissa tämä linja näkyi menojen leikkaamisena 50 miljoonalla eurolla. Alibudjetoimisen ongelmaa kärjistävät tässä lisäksi kasvavat tarpeet mm. vanhusten palveluissa, lastensuojelussa, toimeentulotuessa, oppilashuollossa ja maahanmuuttajien palveluissa.

Tämän strategian mukaan erityisesti niillä aloilla, joissa henkilökuntaa

15.4.2009

tarvittaisiin lisää ja joissa eläköityminen on suurinta, keskitytään henkilöstön lisäämisen sijasta rajaamaan palveluja vain ns. ydintehtäviin. Toisaalta samassa kohdassa esitetään, että lisätään kaupungin omaa tuotantoa korvaavaa yksityistä palvelutuotantoa, palveluseteleiden käyttöä ja kilpailuttamista. Siis samaan aikaan kun kaupunki vähentää omia toimintojaan, aiotaan veronmaksajien rahoilla ostaa lisää palveluja yksityisiltä. Samaan aikaan kun lama ja työttömyys heikentävät ihmisten toimeentuloa, aiotaan palveluista entistä suurempi osa sitoa riippuvaiseksi henkilön omarahoitusmahdollisuuksista. Tämä on ristiriidassa tietenkin hyvinvointierojen kaventamisen tavoitteen kanssa.

Ristiriitaa on tavoitteiden ja toisaalta niiden toteuttamisen keinojen välillä. Tämä ristiriita tulee esille myös palveluverkon sopeuttamista koskevissa linjauksissa. Niissä esitetään tavoitteeksi palvelujen vaikuttavuuden lisääminen, mutta mikä on mittari? Mittariksi määritellään kuitenkin vain tilojen vähentyminen ja sähköisten palvelujen osuuden lisääntyminen. Oikea vaikuttavuuden mittari pitäisi tässä tietysti olla ihmisten hyvinvoinnin kehitys, mutta siitä ei puhuta mitään mittarina eikä tässä kohtaa muutenkaan.

Ikääntyvien asukkaiden määrän ja palvelutarpeiden kasvu on lähivuosien suuria haasteita tässä kaupungissa. Tämän strategian mukaan laitoshoidtoa kuitenkin vähennetään. Yli 75-vuotiaista strategian mukaan vähintään 83 % on sellaisia, joiden pitää jatkossa selviytyä ilman kotihoitoa tai ilman laitospaikkaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhä useampi vanhus jätetään joko omaisten hoidettavaksi tai suorastaan heitteille.

Iso haaste on myös työntekijöiden saaminen tilanteessa, jossa suuret ikäluokat ovat siirtymässä laajasti eläkkeelle. Kaupungin kilpailukykyä työmarkkinoilla heikentää se, että kaupunginhallitus kieltäytyy edelleen korjaamasta työntekijöiden palkkojen jälkeenjääneisyyttä. Tilannetta vaikeuttaa vielä sekin, että budjettiraamin mukaan kasvavat työtehtävät pitäisi hoitaa jatkossa nykyistä vähemmällä väellä. Meillä on jo kokemusta mm. useista terveysasemista siitä, miten tällainen linja johtaa pahenevaan kierteeseen, jossa ylikuormitettuihin tehtäviin on yhä vaikeampi saada uusia työntekijöitä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Esitetty strategia ja budjettiraami toistavat 90-luvun laman virheitä. Näissä leikataan palveluja ja vähennetään työpaikkoja juuri kun lama lisää niiden tarvetta. Oikeistolle tässä on ehkä fantastinen mahdollisuus toteuttaa ideologisia tavoitteitaan palvelujen yksityistämisestä,

15.4.2009

näköjään myös Keskustalle äskeisen ryhmäpuheenvuoron perusteella. Mutta miksi täällä valtuustossa enemmistönä olevat ryhmät, kuten Vihreät, SDP ja Vasemmistoliitto, ovat hyväksyneet leikkauslistojen tekemisen ja henkilöstön vähentämisen?

Menojen leikkaamiselle 50 miljoonalla ensi vuonna ei ole mitään taloudellisia perusteita. Tilinpäätöksen yhteydessä tämän valtuuston päätettäväksi on kesäkuussa tulossa se, millä tavalla käytetään viime vuodelta kertynyt noin 300 miljoonan euron ylijäämä. Sillä voitaisiin hyvin kattaa se 50 miljoonan euron leikkauslista.

Myös lähes miljardin euron kassavarat ja energialaitoksen jatkuvat voitot osoittavat, että Helsinki voi selvitä verotulojen vähenemisestä ilman leikkauslistoja ja myös ilman kunnallisveron korottamista. Varsinkin, kun tällä kaupungilla on enemmän lainasaatavia kuin velkoja.

Arvoisa puheenjohtaja.

Positiivista tässä strategiassa on joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen, ja energian säästämisen korostaminen. Tavoite kasvihuonepäästöjen vähentämisestä 20 %:lla vuoden -90 tasosta vuoteen -20 mennessä ei ole kuitenkaan kovin kunnianhimoinen. Ruotsissa tavoitellaan jo 40 %:n vähennystä, ja kansainvälisen ilmastokokouksen valmisteluissa on vahvasti esillä 30 %:n tavoite teollisuusmaille. Me tarvitsemme myös Helsingin Energian omaa tuotantoa koskevat konkreettiset tavoitteet uusiutuvasta energiasta ja esimerkiksi biokaasulaitoksen perustamisesta.

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen painotuksiin strategiassa voi pääosin yhtyä, vaikka tavoitteet voisivat kyllä tässäkin olla haasteellisemmat. Lippujen hintoja linjataan vain valtion joukkoliikennetuen käytön osalta. Hintojen alentamiseen pitäisi kuitenkin sitoa myös uusi joukkoliikenteen kuntayhtymä, jossa on paineita tasata hintoja nostamalla helsinkiläisten maksuja. Mitä tulee joukkoliikenteen hallintoon, bussiliikenteen yhtiöittämisen ja kilpailuttamisen tuomista ongelmista pitäisi todellakin ottaa opiksi ja luopua aikeesta yhtiöittää metro- ja raitioliikenne.

Arvoisa puheenjohtaja.

Strategiaseminaarissa nousi esille asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen. Tältä osin strategiaohjelma onkin parantunut. Sen alkuun lisätyt toimenpiteet suoran demokratian, kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksien ja osallistuvan

15.4.2009

demokratian edistämiseksi ovat tärkeä avaus kunnallisen demokratian laajentamiseksi asukkaiden itsehallinnon suuntaan.

Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen ryhmä ehdottaa, että osallistuvan demokratian pilottihankkeeksi otetaan lähipalvelujen kehittäminen. Esitetty palveluverkkokomitea voisi aloittaa kokoamalla asukkaiden esityksiä siitä, miten lähipalveluja pitää kehittää. Samalla kaupunki voisi tukea kansalaisjärjestöjen ja erilaisten aluefoorumien mahdollisuuksia valmistella vaihtoehtoisia esityksiä.

Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen pitää ottaa keskeiseksi lähtökohdaksi myös pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun yhteistyössä. Naapurikuntien valtaamisen sijasta tarvitaan demokraattinen, vaaleilla valittu seutuhallinto. Demokratian tulee olla keskeinen kriteeri myös kaupungin organisaation ja omistajapolitiikan osalta. Asukkaiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuuksia ei pidä kaventaa liikelaitostamisella, yhtiöittämisellä, kilpailuttamisella ja yksityistämällä. Valtuuston ei pidä myöskään luovuttaa pois valtaansa, kun päätetään esimerkiksi palveluverkkoa, henkilöstöstrategiaa, vanhuspalveluohjelmaa, ilmasto-, energialinjauksia ja hankintastrategiaa koskevista asioista.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lopuksi, mielestäni valtuuston ei pidä sitoa käsiään neljäksi vuodeksi tilanteessa, jossa kukaan ei tiedä nykyisen kriisin syvyyttä ja jossa valtiovalta on jättänyt auki kuntien talouteen keskeisesti vaikuttavia ratkaisuja. Leikkauslistojen sijasta tarvitaan ohjelma siitä, miten kaupungin ja Helsingin Energian ylijäämistä ohjataan lisää rahaa työllistämiseen ja palveluihin. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että valtuusto hylkää esitetyn strategiaohjelman ja edellyttää, että kaupunginhallitus valmistelee laajasti asukkaita ja henkilöstöä kuullen elvytysohjelman, jolla torjutaan työttömyyttä ja syrjäytymistä, vahvistetaan peruspalvelujen rahoitusta, korjataan henkilöstön palkkojen jälkeenjääneisyyttä sekä edistetään asuntorakentamista, joukkoliikennettä ja uusiutuvan energian investointeja.

Kiitos.

Valtuutettu Siimes

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

15.4.2009

Valtuustokauden 2009–2012 keskeisiä menestystekijöitä ovat mielestäni onnistuminen lähiöiden kehittämisessä ja maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa. Nämä asiat ovat kiitettävällä tavalla esillä käsiteltävänä olevassa strategiaohjelmassa, ja siinä esitettyjen tavoitteiden toteutumista on syytä tarkkailla.

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä merkittävässä asemassa on riittävä, korkeatasoinen suomenkielinen opetus sekä toimivat lähipalvelut. Lähipalvelujen osalta ei voi liiaksi korostaa lähikoulujen merkitystä. Maahanmuuttajataustaisten lasten lukumäärä on erityisen suuri itäisissä kaupunginosissa. Itä-Helsingissä myös luokkakoot ovat keskimääräistä suurempia. Alaluokilla luokkakoot voivat reippaasti ylittää jopa 30 lapsen rajan. Tiukasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta kaupungin on ryhdyttävä toimenpiteisiin luokkakokojen pienentämiseksi.

Myös hyvätasoinen päivähoito on oiva keino edistää maahanmuuttajien kotoutumista. Erityisesti pakolaistaustaisten lasten osallistuminen päivähoitoon kolmannelta ikävuodesta eteenpäin tukee lapsen suomen tai ruotsin kielen oppimista ja tasoittaa tulevaa koulunkäynnin aloittamista. Tällä hetkellä tiukassa päivähoitotilanteessa, kun päivähoitopaikkoja on vähemmän kuin päivähoitopaikan hakijoita, ovat maahanmuuttajataustaiset perheet joutuneet haavoittuvaan asemaan. Periaatteessa subjektiivinen päivähoito-oikeus on olemassa, mutta käytännössä se ei tunnu toteutuvan oikeudenmukaisella tavalla.

Kun perhe hakee päivähoitopaikkaa nimenomaan lapsen tarpeista lähtien, ei tarjonta vastaa kysyntää. Kun lapselle toivotaan paikkaa, jotta hän oppisi kieltä ja saisi kavereita, ei hoitopaikka toiselta puolen kaupunkia, vaikeiden kulkumatkojen päästä mitenkään palvele tätä tarvetta. Näin palvelu jää helposti käyttämättä ja samalla lapsi jää vaille arvokasta varhaiskasvatuksen myötä tulevaa tukea kotoutumiselle. Tämä on minusta huolestuttava trendi kaupungissamme, varsinkin kun samaan aikaan Arajärvi on mm. esittänyt, että esiopetus pitäisi määritellä pakolliseksi kaikille lapsille, jotta yhä useampi heikommassa asemassa oleva lapsi tulisi esikoulun piiriin. Toisena vaihtoehtona voisi ajatella, että päivähoidon houkuttelevuutta lisätään, mutta jos päivähoitopaikkoja on näin niukasti tarjolla, tämä toinen vaihtoehto ei kyllä näytä toteutuvan.

Lähiöiden palveluita tulee kehittää sekä maahanmuuttajien että kaikkien alueella asuvien hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Pintojen silottelu ja kauniiden värien käyttäminen seinien pinnoilla ei riitä. Lähiöissä tulee olla elävää toimintaa ja mielekästä tekemistä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää lähiöissä varttuvien nuorten tarpeisiin.

15.4.2009

Ostoskeskuksissa tulee olla lähibaarin ja -kaupan lisäksi myös muuta toimintaa. Kaupungin tuleekin nykyistä voimakkaammin tarjota omia palvelujaan myös ostoskeskuksissa, erityisesti kriittisimmissä lähiöissä.

Helsingin kaupungin strategiassa mainitaan yhdeksi tavoitteeksi, että Helsinki olisi hauska kaupunki. Toivon enemmän hauskuutta myös kaupungin lähiöihin lisäämällä siellä mm. kulttuuritarjontaa, lähemmäksi lapsiperheitä ja lähemmäksi lähiönuoria, ostoskeskuksiin, kirjastoihin ja leikkipuistoihin. Lopuksi haluan esittää vielä yhden toivomusponnen. Ehdotan, että:

Perheen ja työelämän yhteensovittamisen helpottamiseksi ja pienten lasten koulupäivien eheyttämiseksi kaupunki kehittää nykyistä voimallisemmin kouluissa tarjottavia sekä maksullisia että maksuttomia harrastusmahdollisuuksia.

Perustelen tätä sillä, että on tärkeää, että näitä harrastuksia on tarjolla eri puolilla kaupunkia ja niihin voivat osallistua myös vähävaraisten perheiden lapset. Jokaisella lapsella pitäisi olla mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen. Lapsen näkökulmasta on mielekästä, jos harrastukset ovat heti koulupäivän päätyttyä samassa sosiaalisessa yhteisössä, missä he ovat olleet muunkin päivän, ja näin ystävyys-suhteet ovat jatkuvia ja pysyviä ja lapsille jää myös iltaisin vapaa-aikaa.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muut kuulijat.

Otan tässä omassa puheenvuorossani kantaa opetukseen ja yrittäjiin liittyviin valtuustostrategian asioihin.

Opetuksesta ensinnäkin, opetustoimea koskeva keskeinen virke löytyy strategian sivulta 15: "Nuorille taataan koulutus- ja työllistymispolku". Menestymisemme Pisa-tutkimuksissa perustuu käsitykseni mukaan pitkälti siihen, että suomalaisessa koulussa ketään ei jätetä. Myös jatkossa on pidettävä huoli siitä, että jokaiselle annetaan oppimisen mahdollisuudet ja siihen tarvittaessa tukea. Koulupolun sujuva eteneminen peruskoulusta toisen asteen opintoihin ja siitä jatko-opintoihin ja työhön on jokaisen helsinkiläisen perusoikeus, ja sen varmistamiseen sijoitetut eurot tulevat moneen kertaan myöhemmin

15.4.2009

takaisin.

Maahanmuuttajien määrän lisääntyminen tarjoaa opetustoimelle lähivuosina valtavan haasteen, joka vaatii sekä rahallisia resursseja että uusien toimintamallien luomista. Tähän on strategiassa otettu hyvin kantaa. Se, että koulujen tuntikehyksiin ei ole tarkoitus tehdä leikkauksia, helpottaa tavoitteiden saavuttamista opetustoimessa ihan merkittävästi. Kaiken kaikkiaan tämän strategian pohjalta on luontevaa jatkaa työtä, jota opetustoimessa jo tehdään.

Seuraavaksi sitten niihin yrittäjien asioihin. Yritykset mainitaan strategiassa moneen kertaan, ja kaupungin arvoihinkin on kirjattu yrittäjämielisyys. Yrittäjämielisyyteen pyritään strategian mukaan mm. tonttitarjonnan, toimitilarakentamisen, yksinkertaistetun asioinnin ja muun yhteistyön keinoin. Pidän kuitenkin puutteena sitä, että kaupungin strategiaan ei ole otettu sen keskeisistä päätöksistä yrityksille aiheutuvien vaikutusten arviointia. Suurin osa kunnissa tehtävistä päätöksistä vaikuttaa myös yritysten toimintaedellytyksiin. Oikeasti yrittäjämielisyssä kunnissa onkin jo ryhdytty päätösten yritysvaikutusten arviointiin.

Kun puhun yrityksistä, tarkoitan nimenomaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Helsingin talouden selkäranka on joustavien pk-sektorin yritysten varassa. 83 % helsinkiläisistä yrityksistä työllistää alle 5 henkilöä. Uudet työpaikat syntyvät pääasiassa pieniin ja keskisuuuriin yrityksiin. Kokemusten mukaan pienet yritykset ovat myös taloudellisen taantuman jälkeen ensimmäisenä lisäämässä henkilöstöään taloudellisen tilanteen kohentuessa. Onkin tärkeää, ettemme laman aikana heikennä elinkelpoisten yritysten toimintaedellytyksiä kunnallisilla päätöksillä.

Kunnallinen päätös edellyttäisi yritysvaikutusten arviointia erityisesti silloin, jos sillä muutetaan aikaisempaa linjaa suhteessa yrityksiin, jos päätös on oleellinen kunnan kilpailukyvyllä yritysten valitessa sijaintipaikkaansa, jos päätöksellä on suuria kerrannaisvaikutuksia, jos yrityksen toiminnan aloittaminen tai jatkuminen riippuu päätöksestä tai jos päätöksestä seuraa tuntuvaa haittaa useille yrityksille, joiden työntekijämäärä voi olla esimerkiksi 50 työntekijää. Tällaisia päätöksiä tehdään Helsingin kaupungissa jatkuvasti, erityisesti kaavoituksen ja maankäytön, liikenteen suunnittelun ja kaupungin hankintojen yhteydessä. Esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että viipymättä määritetään myös periaatteet, joiden mukaisesti arvioidaan aina myös

15.4.2009

yritystoiminnalle aiheutuvat vaikutukset, kun tehdään päätöksiä maankäytöstä, liikennejärjestelyistä ja kaupungin hankinnoista, tai muita merkittäviä päätöksiä.

Yritysten tarjoamaa potentiaalia ei ole Helsingissä riittävästi hyödynnetty palveluntuotannossa. Strategiassa viitataan kumppanuksiin, kilpailuttamiseen ja palveluseleihin, mutta siihen ei sisälly tarkempaa kuvausta palvelutuotannon periaatteista. Kaupungin olisikin mielestäni laadittava palvelustrategia, jossa linjattaisiin palvelutuotannon periaatteet ja palvelujen tuotantotavat, joista ilmenisi, mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä mahdollisesti tuotetaan yhdessä muiden kuntien kanssa sekä mitä yritysten tuottamia palveluja se ostaa ja millä tavoin se niitä ostaa. Tässä yhteydessä olisi tärkeää pitää huolta siitä, että yrityksiltä hankittavat palvelut pilkotaan pienemmiksi kokonaisuuksiksi siten, että myös pienet ja keskisuuret palveluja tuottavat yritykset kykenevät menestymään kilpailutuksissa. Esitän siis vielä toisenkin toivomusponnen:

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että viipymättä laaditaan myös palvelustrategia, jossa linjataan palvelutuotannon periaatteet ja palvelujen tuotantotavat ja määritellään, mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä palveluja se tuottaa yhdessä muiden kuntien kanssa sekä mitä yritysten tuottamia palveluja se ostaa ja millä tavoin se niitä ostaa.

Ledamoten Torvalds

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Ärade ordförande, bästa fullmäktige.

Puhuin jo strategiaseminaarissa transaktiokustannuksista. Jäin kuitenkin pohtimaan ikuista ihmisenväliseen kommunikaatioon liittyvää kysymystä, menikö sanoma perille. Lukiessani nyt uudestaan strategiaohjelman tulin siihen surulliseen päätökseen, että sanoma ei mennyt perille. En ryhdy nyt selittämään suurta teoriaa C. Douglass Northin ja Oliver Williamsonin kirjoittaman kirjan perusteella, vaan otetaan niin kuin armeijassa uudestaan ja yritetään vähän perusteellisemmin.

Oletetaan, että jossain päin maailmaa on kaupunki, joka innostuneena kilpailuttamisesta ja tietokoneiden luomista mahdollisuuksista on perustanut suuren hankintajärjestelmän. Tällaisia esimerkkejä

15.4.2009

löydetään ihan mistäpäin tahansa, kansainväliset tutkimukset osoittavat, että kahden viimeisen vuosikymmenen aikana erilaiset mammuttimaiset rakenteet ovat syntyneet tuhkatiheään siitä huolimatta, että ainakin osa meistä oletti, että tietokoneet voisivat keventää organisaatioita.

Nämä mammuttiorganisaatiot suorittavat tietenkin työtä käskettyä ja lähettävä tarjouspyyntöjään uutterille yrityksille. Menestys on tietenkin valtava. Oletetaan, että tämä kaupunki tarvitsee rikkakihveleitä 10 000 kappaletta. Tarjoukset ovat edullisia, ja lopullinen hinta painuu 40 % oletettua halvemmaksi. Kaikki ovat tyytyväisiä, hankintaorganisaation päälliköille maksetaan kohtuullisia bonuksia, ja itsenäisyyspäivänä joku erityisen onnekas muistetaan Suomen Leijona ritarikunnan 3. luokan komentajamerkillä.

Välihuuto!

Ei ole vielä. Mutta kukaan ei ole vaivautunut laskemaan, miten paljon työtä menee näiden kihveleiden jakamiseen kaupungin kaikille kihveleitä tarvitseville virastoille ja laitoksille. Siinä kuluu Winston Churchillia lainaten ”verta, hikeä ja kyyneleistä” ja kuluu aivan hirvittävästi rahaa. Koska se on veronmaksajien rahaa, kukaan ei juurikaan ole siitä huolestunut. Loppujen lopuksi, kun hankintaviraston päällikkö seisoo Pietarin portilla, hän joutuu tunnustamaan, että näennäisesti ansaitut rahat ja rapiat päälle meni näiden helvetin kihveleiden jakamiseen alaspäin hierarkiassa (virastopäällikön vähän sopimaton kielenkäyttö johtuu tietenkin Pietarin portin läheisyydestä ja tarpeesta tunnustaa maallisia syntejä).

Tämä oli siis lyhyt esitys transaktiokustannusten pitkästä ja surullisesta historiasta. Tällaiset kustannukset ovat byrokratian yleisenä vitsauksena, ja ne kasvavat sitä suuremmaksi, mitä laajemmasta hallinnosta on kyse. En aio nyt järkyttää teidän enkä varsinkaan kaupunginjohtajien mielenrauhaa arvioimalla, että miten paljon tällaista tyhjäkäyntiä piileskelee Helsingin kaupungin virastossa. Olen kuitenkin varsin vakuuttunut, että kaupunki menettää tämän byrokraattisen sairauden tähden kymmeniä, ellei satoja miljoonia. Tästä syystä esitän yhden ponnen:

Hyväksyessään strategiaohjelman valtuusto edellyttää, että hallintokunnat ja mahdollisesti asetettava ohjausryhmä perusteellisesti tutkii ja pohtii transaktiokustannusten merkitystä liian suuriksi käyvien hankintojen osalta.

Kaupunkivaltuusto ? , että pääkaupunkiseudun pienyritykset voisivat

15.4.2009

paremmin osallistua kaupungin palvelujen ja hankintojen kilpailuttamiseen, jos todellisia transaktiokustannuksia otettaisiin huomioon.

Sitten viitaten valtuutettu Björnberg-Enckellin esittämään puheenvuoroon toinen ponsi:

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki osallistuu Vantaan kanssa paitsi Helsingin ja Vantaan kaupunkien mahdollisen yhdistymisen selvitykseen myös Vantaan kaupunginvaltuuston esittämän ns. seutuhallintomallin selvitykseen.

Kiitos.

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

En ilmoittaudu seutuhallintomallin kannattajaksi, mutta se oli spontaani reaktio, tärkeintähän tässä on nyt se, että ollaan strategiaa käsittelemässä. Tämä koko tilanne, jossa nyt ollaan, on tietysti varsin dramaattinen. Talous on mitä on, ja monet vaarat vaanivat vielä nurkan takana. Me emme tiedä, olemmeko nähneet globaalin talouden pohjat vielä vai olemmeko kenties vielä uusien rysähdysten edessä. Sen aika näyttää tässä varmastikin kevään mittaan, ja syksyllä kenties ollaan hiukan viisaampia. Sen takia onkin hyvä, että nyt ei näitten tietojen valossa, joita meillä nyt on, lähdetä repimään sinällään budjettia auki vaan pohditaan erilaisia palveluja ja tuotantotapoja ja niin poispäin. Talouden detaljitasolla raameihin liittyvä pohdinta, sen vuoro on syksyllä.

Haluan tässä yhteydessä kuitenkin sanoa, vaikkei asiasta puhutakaan, että yhdyn niihin näkemyksiin, joita täällä on esitetty ja joiden mukaan veronkorotus sinällään ei ole paras mahdollinen ratkaisu, koska osa meidän täällä maksamistamme veroista väistämättä valuu maakuntiin, ja se ei varmaan ole Helsingin ykkösetuja.

Eniten vaarassa erilaisissa taloudellisissa kriiseissä on tietysti marginaaliryhmät. On tietysti hassua puhua marginaaliryhmistä ja lapsista samaan aikaan ja samaan hengenvetoon, mutta lapset ja nuoret ovat omalla tavallaan marginaaliryhmiä. Niistä aika vähän tällä

15.4.2009

hetkellä välitetään ja huolehditaan monissakin piireissä ja kodeissa, ja se on sängen valitettavaa. Vastuullisuutta peräänkuuluttaisin laajasti enemmän erityisesti koteihin, mutta kun ja jos sitä aina ei ole tarjolla, on hyvä, että yhteiskunta voi auttaa silloin, kun siihen on tarvetta ja siitä on hyötyä.

Myös maahanmuuttajat muodostavat ryhmän, erityisryhmän, joka tarvitsee omassa toiminnassaan erilaista tukea ja ennen kaikkea integraatiota, jota tarjoaa helpostikin sekä kolmannen sektorin toimijat että erilaiset kulttuuri- ja liikuntatoiminnot ja -seurat. Esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään strategiaohjelman valtuusto edellyttää, että syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten selviytymistä tuetaan ennaltaehkäisevin toimin. Näitä ovat erityisesti liikunta- ja kulttuuriharrastukset, joiden kustannukset tulee kaupungin toimin pitää kohtuullisina.

Samassa yhteydessä kannatan valtuutettu Pakarisen kahta täällä tekemää pontta.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensin kommentoin valtuutettu, ministeri Kiviniemen täällä esittämää puheenvuoroa, jossa hän valitti, että Helsinki neuvoo muuta maata hiilikasan vierestä. Ensinnäkin maakaasuputken takaa myös, ennen kaikkea sieltä, mutta on selvää, että pitkällä aikavälillä Helsingin on muutettava lämmitysjärjestelmänsä, ja se onkin iso ja hankala päätös. Mutta kaikki se, mikä näyttää ikään kuin pahalta, ei aina ole niin paha, eikä se, mikä näyttää niin hyvältä, ole aina niin hyvää.

Jos tästä ottaa esimerkiksi vaikkapa Oslon, joka kehuu, että käyttäessään aina vain vesivoimalla tuotettua sähköä lämmitykseen he ovat hiilidioksidista vapaa. Mutta jos Oslo lämmittäisi kaupunkinsa yhtä syntisesti kivihiilellä kuin Helsinki, hiilidioksidipäästöt Pohjoismaissa olisivat paljon pienemmät. Koska nyt se sähkö, mitä Oslo käyttää lämmittämiseen, joudutaan Tanskassa tuottamaan lauhdevoimalla, ja sen takia Oslon lämmittämiseen menee tosiaan kaksi kertaa enemmän hiilidioksidia kuin Helsingin lämmittämiseen.

Samasta syystä itse asiassa se, mistä Suomessa pitäisi ensimmäiseksi

15.4.2009

päästä eroon, on sähkölämmitys, koska kaikki sähkölämmitys aina käyttää tosiaan sitä viimeistä voimalaitosta. Se viimeinen voimalaitos suljettaisiin, jos sähkölämmitystä ei olisi. Se viimeinen voimalaitos melkein koko vuoden Pohjoismaissa on aina joko Tanskassa tai Porissa oleva kivihiili-lauhdevoima, ja sen takia tuon sähkölämmityksen päästöt ovat itse asiassa erittäin suuret. Nurmijärven lämmittäminen vie kuusi kertaa asukasta kohden enemmän hiilidioksidia kuin Helsingin lämmittäminen.

On tietysti hyvä käyttää Suomessa bioenergiaa, mutta ei ole mitään järkeä kuljettaa sitä bioenergiaa kovin pitkiä matkoja. Sellainen tilanne, jossa esimerkiksi jostakin Lahden kaupungin takaa tuotaisiin Helsinkiin puuta ja kuljetettaisiin Helsingistä kivihiiltä Lahteen, ei siinä olisi mitään järkeä, senkaltaisessa toiminnassa. Sen takia, kun nimenomaan Helsinki kannattaisi siirtää biomassalämmitteiseksi, pitäisi melkein koko muun Suomen olla sitten ensin. Helsingin kannattaisi käyttää biomassaa vain tästä lähihankinta-alueelta, ja sitä ei ole kovin paljon siellä.

Yksi kysymys, johon Helsingissä joudutaan ottamaan kantaa, joka ei ole helppo kenellekään, erityisesti Vihreille, on tarjous Helsingin lämmittämisestä Loviisasta tuodulla ydinlämmöllä. Olkoon mikä kanta tahansa ydinvoimaan, on tietysti selvää, että jos sitä ydinvoimaa on niin ei sitä kuumaa vettä kannattaisi mereenkään laskea vaan sitä kannattaisi käyttää tietysti lämmittämiseen. Se nyt on yleinen ajatus, että sähköä ja lämpöä kannattaa tuottaa yhtä aikaa, eikä Vihreille mitenkään kauhean vieras ajatus.

Tuohon ratkaisuun sisältyy paljon ongelmia. Yksi on se, että se on aivan tolkuttoman kallis. Se putki maksaa miljardi euroa, ja on itse asiassa olemassa myös ydinlaitosvaihtoehtoon paljon halvempia ratkaisuja ja edullisempia ratkaisuja. Sitten esimerkiksi Oskarshamnin ydinvoimala oli Ruotsissa puoli vuotta kiinni, milläs Helsinki silloin lämmitetään, jos siellä tulee joku tiplu siinä laitoksen käytössä? Se ei ole aivan yksinkertaista. Tämänkaltaisia sitten joudutaan miettimään joskus. Mutta ennen kuin tulee Helsingin vuoro luopua tästä nykyisestä lämmitysjärjestelmästä, pitää ympäristön ja olosuhteiden muuttua aika paljon. Sen takia se vuoro ei ole ihan heti.

Arvoisa puheenjohtaja.

Alkuperäinen puheenvuoroni piti kuitenkin koskea Helsingin kaupunkisuunnittelua ja itse asiassa sitä, kuinka hyvällä kaupunkisuunnittelulla vastataan siihen kilpailuun, joka tulee syntyämään toisaalta Espoon ja toisaalta yhdistyvän Helsingin ja

15.4.2009

Vantaan välille, jos tällainen yhdistyminen syntyy. Meidän ei pidä vastata tähän millään selektiivisellä, epäsosiaalisella asuntopolitiikalla vaan yksinkertaisesti niin hyvällä kaupunkiympäristöllä, että täällä halutaan asua eikä niin, että tänne joudutaan asumaan. Silloin me pystymme kyllä kilpailemaan ikään kuin tästä sosiaalisesta tasapainosta ja pitämään tämän sosiaalisen tasapainon täällä pääkaupunkiseudulla.

Se tarkoittaa erittäin voimakasta lähiösaneeraamista, ja toivottavasti vantaalaiset ystävämme eivät suutu, mutta tätä saneeraamisen tarvetta on siellä vantaalaisissa lähiöissä aika paljon. Se tarkoittaa myös sitä, että meidän kannattaa panna kantakaupunki kuntoon, ja eräs hyvin hyvä tapa panna kantakaupunki kuntoon on varata noin joka kolmas katu kävely- tai pihakaduiksi, jolloin syntyy kävelykatujen verkosto. Siis sellainen, että osa kaduista on autoliikennettä, osa kävelyliikennettä varten. Se on myös kansanterveydellisesti hyvä, koska sen jälkeen kun kävely-ympäristö on hyvä, ihmiset alkavat kävellä enemmän ja liikenteen tarve vähenee ja kaikkea muuta sellaista. Ja kertakaikkisesti niissä kaupungeissa, joissa tällaista politiikkaa on noudatettu, elämä on paljon hausempaa kuin niissä, joissa liikkuminen on hankalampaa.

Autot eivät liikkumiseen tarvitse jokaista katua, mutta ne toistaiseksi tarvitsevat jokaista katua pysäköimiseen. Sen takia tämä suunnitelma edellyttää, että pysäköiminen siirretään maan alle. Se maksaa aivan tolkuttomasti, mutta nostamalla asukaspysäköinnin hinnan jotenkin järkeväksi me pystymme ehkä 10 miljoonaa euroa vuodessa saamaan tätä kautta. Tämä 10 miljoonaa kannattaa käyttää tämän maanalaisen pysäköinnin järjestämiseen, tällä tavalla voidaan noin kaksi kilometriä kävelykatua toteuttaa joka vuosi, ja muutamassa vuodessa Helsinki on sen jälkeen paljon miellyttävämpi paikka sekä asua, olla että liikkua.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan aluksi valtuutettu Harry Bogomoloffin tekemää toivomuspontta.

Täytyy kiittää strategian tekoon osallistuneita. Laadittu strategia-asiakirja on rakenteeltaan hyvä ja sisällöltään lähes kaiken kattava. Epävarmuus taloudellisen tilanteen kehityksestä vaikuttaa esitettyjen toimenpiteiden toteutukseen ja ainakin toteutusaikatauluun. Maailmantalouden murroksessa kaupungin taloutta ei voida rakentaa

15.4.2009

suuryritysten ja suurteollisuuden varaan. Epävakaina aikoina työpaikat löytyvät nimenomaan joustavalta ja muuntautumiskykyiseltä pk-sektorilta. Helsinkiläisistä yrityksistä 83 % työllistää alle 5 henkilöä.

Työtilavuokrien, kauppahallipaikkojen ja toripaikkojen vuokrat tulee säilyttää kohtuullisina jo kaupungin elävyyden turvaamiseksi. Maankäyttöä tulee arvioida laajemmin kuin ainoastaan asuntorakentamisen osalta. Asunto- ja maapoliittisia tavoitteita asetettaessa tulee myös varmistaa varasto- ja tuotantotilojen riittävyys Helsingissä. Kaupoille, palveluille ja pienteollisuudelle tulee kaavoittaa riittävästi tarkoituksenmukaisia tiloja niin kantakaupungissa kuin lähiöissäkin. Samalla on huolehdittava sujuvista liikenneyhteyksistä palveluiden äärelle ja työpaikkoihin. Tähän liittyen teen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Sipoon kunnasta Helsinkiin liitetyn alueen kaavoituksessa otetaan huomioon myös pk-yritysten toimitilaraajat.

Lisäksi teen strategiaan liittyen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki tiedottaa nykyistä tehokkaammin opiskelijoille ja yrityksille oppisopimuskoulutukseen osallistumismahdollisuuksista ja sen hyödyistä.

Kolmas toivomusponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että virastojen tulospalkkiojärjestelmiä kehitetään tukemaan todellisia tulospalkkioita ja innovaatioita.

Neljäs toivomusponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki kehittää hankintapolitiikkaa tukemaan innovaatioiden syntymistä ja käyttöönottoa sekä innostaa hallintokuntia etsimään innovatiivisia toimintamalleja hankinnassa.

Viides toivomusponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että oman palvelutuotannon kustannusrakenteen selvittelyä jatketaan kilpailukyvyyn varmistamiseksi ja tuotannon tehostamiseksi.

15.4.2009

Valtuutettu Krohn

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Strategiaohjelmassa on paljon hyvää, tuosta valitettavasti taloudellinen on huonontunut ja muuttunut vaikeasti ennustettavaksi, joka on vaikeuttanut valintojen tekemistä strategiasta, eli sen korostamista, mitä me haluamme tällä valtuustokaudella saada aikaiseksi. Emme mielestäni saa jähmettyä nykyisiin toimintamalleihin. Palveluiden saatavuutta, laatu ja vaikuttavuutta voidaan lisätä toimintaa kehittämällä, sähköisten palveluiden käyttöönottamisella ja niiden laajentamisella, tilojen yhteiskäytöllä ja tukipalveluita keskittämällä.

Kaupungin tärkein tehtävä on asukkaidensa hyvinvoinnin lisääminen. Hyvinvoinnin mittaria voidaan käyttää terveyttä. Sivulla 9 mainittu tavoite helsinkiläisten terveyserojen kaventamisesta on minusta merkittävä strateginen tavoite. Helsingissä on jatkuvasti noin 20 terveyskeskuslääkärin vaje. Tämä tarkoittaa, että noin 40 000 helsinkiläistä on ilman omalääkärinä. Suunniteltu vapaa hakeutuminen tai listautuminen eivät poista tätä lääkäriajetta tai -pulaa, vaikka jokaakin sitä hieman oikeudenmukaisemmin. Toisin sanoen, monisairaat saavat omalääkärin ja terveet satunnaiskäyttäjät eivät pääse lääkäriin, se pula tavallaan kohdistuu ehkä oikeudenmukaisemmin, mutta ei se sitä poista.

Strategian näitä toimenpiteitä ei pystytä toteuttamaan ilman ammattitaitoista henkilökuntaa. Lääkäriajetta kohdistuu tällä hetkellä erityisesti sosioekonomisesti heikoimmille alueille, joilla sairastavuus ja kuolleisuus on suurempaa. Positiivinen diskriminaatio, joka toimenpiteissä on mainittu, on sekä tärkeää että oikeudenmukaista. Toisaalta kaupungin velvollisuus on järjestää terveyspalvelut, joten jos lääkäreitä ja muuta henkilöstöä ei saada rekrytoitua, on käytettävä ostopalveluita, kunnes vaje on korjattu. Oman rekrytoinnin onnistumiseksi pitää kehittää toimintamalleja ja lisätä joustavuutta, myös johtamisosaamiseen pitää satsata. Ilman lääkäreitä ja siten terveyspalveluita olevat kaupunkilaiset eivät voi kuitenkaan odottaa loputtomasti heille kuuluvia palveluita.

Pienikin lääkäriajetta romahduttaa monisairaiden hoidon sekä satsaukset ennaltaehkäisyyn, koska silloin joudutaan keskittymään akuutteisairauksiin. Tämä ei ole terveyshyödyn kannalta tuloksellisinta. Pahimmillaan vaje johtaa siihen, että paikalla olevilla lääkäreillä on liian kiire ottaa potilaita vastaanotolle. Tämä on paradoksaalista mutta totta.

15.4.2009

Potilaiden asioita hoidetaan puhelimessa, paperilla tai hoitajien konsultaatioiden yhteydessä, mutta lääkärivastaanotolle pääsemisen kynnyks nousee korkeaksi.

Terveystenhuollon ongelmana on myös erikoissairaanhoidon korostuminen avosairaanhoidon kustannuksella. Sairauksien nopea hoito tarvittaessa erikoissairaanhoidossa on tärkeää, mutta terveyseroihin vaikutetaan erityisesti perusterveydenhuollon keinoin. Toisaalta merkittävä terveyseroja selittävä tekijä on tupakointi. Akateemisesti koulutetuista miehistä tupakoi 5 %, vain peruskoulun käyneistä 50 %. Tämä ero ilmenee jo nuorena, jolloin tupakointi aloitetaan. Lukion aloittavista nuorista tupakoi reilu 10 %, ammattikoulun aloittavista 40 %.

Helsingin pitää satsata tupakoinnin lopettamisen tukemiseen ja toisaalta tupakoinnin aloittamisen ennaltaehkäisyyn. Tämä ei onnistu kielloilla ja rajoituksilla, tarvitaan ammattitaitoista hoitoa tupakoiville ja aktiivisia toimenpiteitä etenkin riskinuoorten tupakoinnin ehkäisyyn. Lakupiippujen kieltä ei auta, tupakoinnin aloittavat nuoret tuskin ovat lapsuudessa saaneet liikaa lakupiippuja. Sen sijaan on näyttöä, että tupakoivien vanhempien lapset aloittavat tupakoinnin herkemmin.

Helsinki on jo kaksi vuotta sitten perustanut tupakkaklinikan. Sen olemassaolo on kuitenkin hyvin säilynyt salaisuus. Näin hienoa toimintaa kannattaa mainostaa aktiivisesti ja pitää huolta, että resurssit riittävät kysynnän kasvaessa. Se muuten sijaitsee Kalliossa, sitä varmaan suuri osa terveydenhuoltohenkilökunnastakaan Helsingissä ei tiedä.

Strategiassa on hyvin korostettu, että terveyseroihin vaikuttaminen on myös muiden toimijoiden kuin terveystieteiden asia. Hyvinvoinnin lisäämiseksi tämä onkin välttämätöntä. Muutamia esimerkkejä, joilla näitä strategiassa mainittuja toimenpiteitä voidaan edistää: Esimerkiksi koulutus auttaa mielekkään työn löytämisessä, ja se edistää sekä hyvinvointia että terveyttä, ihmiset elävät pidempään. Toisaalta liikunnan lisäämiseksi erilaisia projekteja paremmin toimii kävelyä ja pyöräilyä suosiva kaavoitus sekä turvallinen ympäristö, jossa ihmiset myös uskaltavat liikkua. Autoilun vähentäminen tekee liikkumisesta miellyttävämpää ja siten houkuttelevampaa.

Toisaalta nuorten päihteidenkäyttöä voi ennaltaehkäistä lastenkulttuuri, joka tarjoaa elämyksiä. Lastenkulttuuria käyttävät kuitenkin vähemmän ne, joiden vanhemmilla on vähemmän resursseja, sekä taloudellisia että henkisiä, viedä lapsiaan kulttuurin pariin. Kulttuuria pitää tuoda lähelle niitä lapsia, joiden mahdollisuudet siitä nauttimiseen ovat

15.4.2009

muuten pienemmät. Toisaalta masentunutta äitiä saattaa neuvolaa enemmän auttaa naapuri, johon hän on tutustunut leikkipuistossa. Eli pienetkin satsaukset yhteisöllisyyteen luovat sellaista sosiaalista pääomaa, josta me kaikki hyödynemme.

Olen iloinen, että valtuusto on saanut strategian käsittelyyn, tämä on hyvä käsikirja sekä kaupunginhallituksen, lautakuntien että virastojen käyttöön.

Valtuutettu Sumuvuori

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä käsittelyssä oleva valtuustostrategia on mielestäni ihan hyvä kaupungin yleiskirjaus arvoista ja tavoitteista ja ehdotuksista niihin pääsemiseksi, mutta konkreettiset toimenpiteet tulevat vielä kyllä monta kertaa sekä lautakuntien että valtuuston pohdittaviksi ja päätettäviksi. Mutta siitä huolimatta on hyvä, että tämänkaltaisen valtuustokauden kestävä paperi on saatu neuvoteltua.

Omasta mielestäni yksi strategian tärkeimmistä linjauksista on ehdottomasti tavoite kaupunkilaisten eriarvoisuutta ja kaupunkiköyhyyttä vähentävistä toimenpiteistä, mikä tarkoittaa hyvinvointipalvelujen turvaamista ja syrjäytymisen ehkäisemistä. Hallintokuntien tehtäväksi jää sitten tarkemmin selvittää, miten nämä palvelulupaukset määritellään. Kaupungin palvelustrategian määrittelemineen on todella iso kokonaisuus, jossa palveluverkko ja sen kehittäminen ovat ensiarvoisia. Strategiassa tavoitellaan palveluverkon kehittämistä vaikuttavuuden lisäämiseksi. Yhtenä kriteerinä pidetään esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöä, tilojen käytön tehostamista ja sähköisten palvelujen lisäämistä.

On todella hyvä, että strategiaan on kirjattu, että asukkaiden kannalta keskeisimpien toimipisteiden, kuten koulujen, päiväkotien, nuorisotilojen ja terveysasemien verkkoja tarkastellaan kokonaisuutena, että olisi mahdollista löytää kullakin alueella myös mahdollisuudet yhteistilojen käyttöön. Viime valtuustokaudella itse asiassa liikuttiin jo aika hyvin tähän suuntaan, kun esimerkiksi opetus- ja nuorisotoimet keskustelivat mahdollisesta koulutilojen yhteiskäytöstä. Mielestäni ajatus nuorisotilasta esimerkiksi koulun yhteydessä onkin erittäin kannatettava ajatus, jolla voisi saavuttaa paitsi kustannushyötyjä myös säilyttää alueellisia palveluita lähellä nuoria.

Palveluverkkoa kehitettäessä onkin pidettävä yhtenä tärkeimpänä

15.4.2009

tavoitteena strategiaan kirjattua linjausta siitä, että palveluverkon tarkistuksissa pyritään säilyttämään lasten lähipalvelut. Tämä lähipalvelu-periaate koskee kyllä myös nuorisotoimea, myös nuorisotiloissa alueellisuus on turvattava, mutta samalla on haasteena tarkastella myös sitä, että nuorisotoiminta pysyy vetovoimaisena. Tällä hetkellä, kun näitä vetovoimaisuustekijöitä tarkistellaan, on helppo havaita ja siitä on kirjoitettu artikkeleitakin, miten Kampin kauppakeskus on tällä hetkellä Helsingin vetovoimaisin nuorisotalo.

Kun mietitään palveluverkon järjestämistä tulevaisuudessa, näitä yhteistyö- ja kumppanuuskuvioita, en pitäisi huonona ajatuksena esimerkiksi uudenlaisten kumppanuussuhteiden virittämistä nuorisotoimen puolella. Esimerkiksi Kampin kauppakeskuksen kanssa voisi hyvin kokeilla neuvotella siitä, onko nuorisotoimella mitään mahdollisuutta tehdä yhteistyötä.

Palveluverkon kehittämistä varten perustetaan hienonkuuloinen palveluverkkokomitea, joka valmistelee valtuustolle esityksen tulevista linjauksista. Tätä palveluverkkokomitean esitystä on ehdottomasti valmisteltava käsi kädessä kaupunkitason toimitilastrategian kanssa, jossa on tarkoitus nimenomaan tarkastella esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöä ja tilojen käytön tehostamista.

Sitten toiseen asiaan, eli strategian tasavertaisuus ja yhdenvertaisuus -kohtaan. Nyt valtuustostrategiaan on kirjattu, joka on tosi hyvä kirjaus, että väkivallan ehkäisyn ohjelma päivitetään. Tässä yhteydessä pitäisi kiinnittää huomiota erityisesti lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn ja laatia sitä varten myös konkreettiset toimenpide-ehdotukset, jotka kattaisivat kaikki asiaan kuuluvat hallintokunnat. Lähisuhdeväkivallasta on tehty viime vuosina aika paljon tutkimuksia, esimerkiksi Suomessa vuonna 2005 tehdyssä eräässä tutkimuksessa tuloksena oli, että lähes 20 % naisista on joutunut puolisonsa tekemän fyysisen väkivallan tai sen uhan kohteeksi jossain vaiheessa. En halua viedä tätä asiaa vain naisiin, vaan tämä voi tietysti olla toisinkinpäin, vaikka suurin osa lähisuhdeväkivallasta kärsivistä uhreista on naisia. Siksi pidän hyvänä termiä "lähisuhdeväkivalta".

Koska vain pieni osa lähisuhdeväkivallan uhreista hakee apua, on erityisen tärkeää, että tämä avun tarve tunnistetaan ja väkivalta tunnistetaan. Kaikilla perheiden kanssa työskentelevillä viranomaisilla olisi siksi oltava riittävästi taustatietoja ja koulutusta, että perheväkivaltaan pystyttäisiin ylipäättään puuttumaan. Siksi lähisuhdeväkivallan ehkäisyä varten olisikin syytä tehdä poikkihallinnollinen pitkän tähtäimen toimintaohjelma, joka voitaisiin käsitellä väkivallan ehkäisyn ohjelman päivittämisen yhteydessä.

15.4.2009

Toimintaohjelmassa on silloin huomioitava esimerkiksi neuvontapalvelut, terveyspalvelut, turvakodit, tukiryhmät ja viranomaisasioinnin järjestäminen. Teenkin seuraavan ponsiesityksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että väkivallan ehkäisyn ohjelman päivittämisen yhteydessä laaditaan lähisuhdeväkivallan vastainen toimintaohjelma eri hallintokuntien yhteistyönä.

Erityistä kiitosta strategiassa ansaitsee kyllä tässä asiassa turvakotipaikkojen lisääminen. Sen lisäksi on kuitenkin väsymättömästi pyrittävä vähentämään niiden tarvetta puuttumalla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa perheiden ongelmiin ja lähisuhdeväkivaltaan.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa herra puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensimmäiseksi haluan kannattaa valtuutettu Koskisen erinomaisia ponsia.

Sitten kertoisin valtuutettu Krohnille, että lääkäripula on vähitellen väistymässä, koska nyt jo saimme anestesia-lääkäreitä palkattua omalle asemallemme Malmassa, eikä tarvitse käyttää vuokralääkärfirmaa enää. Olen iloinen siitä, että valtuutettu Soininvaara haluaa haudata yksityisautot maan alle, olen samaa mieltä. Jos kerran ihmisillä on varaa ajaa autoa, niin kyllä hänellä pitää olla myös varaa ostaa tai vuokrata parkkipaikka itselleen. Se oli aika yllätys, että valtuutettu Soininvaara hiljaisuudessa vähän kuin kannatti Loviisan atomivoimalaakin, jos me saisimme sieltä lauhdevettä ja Helsinki voitaisiin sillä lämmittää.

En ole yhtään huolissani siitä, että atomivoimala olisi kunnostuksen alaisena ja silloin emme saisi tätä lämpöä, sillä meidän olemme yhteisissä pohjoismaisissa markkinoissa sähkön suhteen niin, että en usko, että atomivoiman huolto aiheuttaisi sitä, että emme saisi lämpöä ollenkaan.

Tämä strategia-asiakirja, josta nyt keskustelemme, on mielestäni erittäin hyvin laadittu ja se on oikein hauska lukea. Eniten arvostan

15.4.2009

kohtaa 4, eli monimuotoinen, kansainvälisesti kilpailukykyinen ja turvallinen Helsinki. Siinä kaupungin vetovoimaa lisätään matkailukaupunkina, design-kaupunkina, ruokakaupunkina, kuten ylipormestari moneen kertaan on kertonut, arkkitehtuurin edelläkävijänä ja niin edespäin. Ei unohdeta nuorisoa eikä kulttuuria, vaikka valtuutettu Puoskari sanoi, ettei kulttuuria mainita. Kyllä se on moneen kertaan tässä strategiassa mainittu.

Itämeren suojeluun kiinnitetään erityistä huomiota. Helsingin liikennettä kehitetään raiteille ja maan alle metroon sekä pyöräilykaupunkina, sekin on hienoa. Innoissani näen silmissäni sillan Kruunuhaasta Laajasaloon. Vaikka en asu Laajasalossa, tulen varmasti fillarilla ajamaan sillan yli ja seuraamaan esimerkiksi purjehduskilpailuja sillan alla ja käymään Korkeasaarella ja Laajasalossa.

Kaupungin perustehtävänä on peruspalveluiden järjestäminen, ja niistä kalleimman osuuden lohkaisee sosiaali- ja terveystalot. Peruspalvelut sitovat myös runsaasti työvoimaa, josta tulee olemaan suuri puute. Sivulla 11 toistetaan taas näitä vanhoja kliseitä, että vanhustenhoidossa on vähennettävä laitospaikkoja ja lisättävä kotona asumista. Tästä arvomaailmasta on kohta päästävä eroon, sillä suuret ikäpolvet tulevat elämään kaikki 90-vuotiaiksi, ja heitä on tosi paljon. Emme asu enää 90-vuotiaana omakotitalossa Pakilassa emmekä 200 neliön asunnossa Rööperissä. Me tarvitsemme palvelutaloja, me tarvitsemme vanhainkoteja tai vanhuudenkoteja, niin kuin niitä ehkä silloin kutsutaan.

Me tarvitsemme palvelutaloja, joissa on eri tasoista hoivaa, jota voimme ostaa omalla rahalla tai sitten, jos ei ole varaa, kunta maksaa hoivan. Jokainen vanhus ansaitsee turvallisen ja arvokkaan vanhuuden, eikä vanhusta voida enää jättää yksin kotiin.

Strategiassa tuomitaan siis sekä vanhainkodit että pitkäaikaishoito, mutta sitä me tulemme ehdottomasti vielä tarvitsemaan. Niin kauan, kun vanhustenhoito Helsingissä on kahden toimijan alaisuudessa – sosiaaliviraston ja terken – se ei tule toimimaan optimaalisesti. Sen takia olenkin erittäin iloinen siitä kirjauksesta, joka strategiaan on tehty, että aletaan selvittää sitä, voiko sosiaaliviraston ja terveystaloston toiminnat yhdistää ainakin siltä osin, että vanhustenhoito saatetaan yhden toimijan alaisuuteen.

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä vaiheessa oikeastaan on hyvä kerrata lähinnä lukuohjeita itselle tämän strategiapaperin suhteen ja virkamiehille, koska ehkä aluksi voisi sanoa, että keskeistä tämän strategiaohjelman suhteen on, että se todella nyt tämän valtuustokauden ajaksi, kun se hyväksytään, saadaan integroitua kaikkeen ja kaikilla tasoilla kaupungin toimintaan, joka tietysti tarkoittaa sitä, että eri toimialojen virkamiesten tulee kaikissa vastauksissaan – oli ne sitten valtuutettujen aloitteita tai ponsia tai kunnan asukkaiden aloitteita – katsoa, mitä strategiaohjelmassa on tavoitteeksi kirjattu ja myös muuttaa vastauspohjiaan ns. tämän mukaiseksi. Se on tietysti kaikkien lautakuntien jäsenien ja kaupunginhallitusten jäsenien ja muiden tehtävä valvoa, että tämä toteutuu. Näin strategiaohjelma vain saadaan käytännössä toteutettua.

Teen tässä pari pontta ja puutun pariin yksityiskohtaan. Ehkä keskeisimpänä henkilökohtaisesti näen tämän kaupungin omistajapolitiikan tässä strategiaohjelmassa ja oikeastaan nimenomaan sen tässä prosessissa, mitä on tapahtunut, suhteessa ensin kaupungin johdon esitykseen ja sitten tähän poliittiseen neuvotteluun, poliittiseen valmisteluun, mitä tässä on tehty. Tällaiset kohdat, jossa haluttiin yhtiöittää, kilpailuttaa, yksityistää, ne kohdat on muutettu tässä nyt meillä käsittelyssä olevassa paperissa siihen muotoon, että ne selvitetään. Minä haluan vielä täältä pöntöstä toistaa sen, että selvitetään ei tarkoita sitä, että ne tehdään niin kuin jo kauan aikaa sitten on asiat mietitty tehtäväksi.

Jos otan pari esimerkkiä, niin kun alkuperäisessä selvityspaperissa oli se, että me yhtiötämme Palmian, niin minun mielestäni nyt kun selvitetään Palmian hallintomallia, siinä tulee yhtä lailla ottaa huomioon sellainen vaihtoehto, että Palmia voidaan palauttaa ns. juurilleen, ihan puhtaasti liikelaitokseksi, miettiä, että pitääkö Palmian tällöin vetäytyä esimerkiksi kuntarajat ylittävästä kilpailusta, miettiä jopa sitä, että tuleeko Palmian vetäytyä niistä tietyistä toimialoista, joilla se nyt toimii, jotka ovat kilpailluilla markkinoilla, ja olisiko tämän kaupungin etu, olisiko se kaupungin kannalta järkevää ja kannattavaa suhteessa siihen, että Palmia yhtiöitetään. Sitä tarkoittaa se, että selvitetään hallintomalleja.

Samoin minusta tuntuu erityisen oudolta se, että kaupungin johdon esivalmistelupaperissa oli mm. se, että luovutaan tietyistä kaupungin ydintoimintoihin kuulumattomista omistuksista, niin kuin Helsinki Region Marketing tai Hansasilta tai erityisesti minun mielestäni Kiinteistö Oy Helsingin Tennispalatsi, jotka minun mielestäni kaupungissa edelleen käsitetään jotenkin väärin.

15.4.2009

Tennispalatsi on erityisesti nyt Kampin rakennuttua täyteen, sitä voi sanoa kaupunkipuistoksi. Se on kaupunkitila, jota on kaupungin hyvin tarkasti mielestäni nimenomaan omistuksen kautta varjeltava, että siellä olevat toiminnot ovat kaupunkilaisille kaikilla tavoin avoimia, että Tennispalatsiin pystyy menemään joka suunnasta sisään ja siellä on kaupungin taidemuseota, siellä on kaupungin tukemaa kulttuuritoimintaa niin kuin elokuvatoimintaa. Tämä on mielestäni silloin kaupungille, voisi sanoa, ihan puhtaasti ydintoimintaa. Ja erityisesti vielä sen takia, että nyt tässä taloudellisessa tilanteessa tuntuisi täysin järjettömältä lähteä myymään sellaisia kiinteistöjä kuin Tennispalatsi.

Minä en voi kuvitella, että seuraavan neljän vuoden aikana kukaan voisi kuvitella saatavan mitään mielekästä hintaa Tennispalatsista. Se on minusta erikoinen ajatus. Ja tässäkin mielessä on hyvä, että ryhmät saivat neuvoteltua ne asiat ainakin tähän selvitysmuotoon. Ja luulen uskaltavani sanoa Sosialidemokraattisen ryhmän puolesta, että meille selvittämällä todella tarkoitetaan sitä, että saa olla erittäin hyvät perustelut, että voidaan kuvitella jotain näistä asioista myytävän.

Pari pontta, joista ensimmäinen liittyy tähän globaaliin vastuuseen. Siis ihan siihen perusasiaan, että me tiedämme, että meidän finanssi- ja talousjärjestelmämme on ajautunut globaaliin kriisiin mm. sen takia, että meillä on ollut liiallinen läpinäkyttömyys. Ja Helsinki siinä kuin valtiotkin on keskeinen toimija, että veroja ei kierretä ja yhteiskuntavastuuvetoja ei vältetä. Sen takia ensimmäinen toivomusponsi koskee tätä.

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että osana globaalin vastuunsa kantamista kaupunki ei tee yhteistyötä ns. finanssiparatiisiyhtiöitä omistavien rahoituslaitosten kanssa. Kaupunki on aktiivinen yhteistyössään muiden kaupunkien ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta kansallisesti ja kansainvälisesti voidaan ehkäistä harmaata taloutta ja edistää läpinäkyvyyttä kaikessa taloudellisessa toiminnassa.

Tätä edellyttää mm. OECD ja G20-maat. Minun mielestäni Helsinkiin voisi tähän ryhtyä. Toinen toivomusponsi, puheenjohtaja, vielä nopeasti, jolla kaupunki vain konkretisoi ja pyrkii tehostamaan Itämeren suojelua, on seuraava:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki on aktiivinen ravinteiden poistamiseksi Itämeren ekosysteemistä.

15.4.2009

Mitä ikinä sitten onkaan, se voi olla simpukoiden viljelyä meressä, niiden käyttöä lannoitteena, biopolttoaineena, syntyy biopolttoaineen raaka-aineet ja mahdollisuuksia ympäristönsuojeluun ja uusien työpaikkojen syntymiseen.

Kiitos.

Valtuutettu Rätty

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Niin kuin täällä on tänään jo kiitelty, tämä strategia on hyvä ja poliittisissa neuvotteluissa siitä tuli ehkä jopa vieläkin parempi, mikä pohja oli, joten työ ei ole mennyt hukkaan. Konkretia on toki vielä kohtuullisen kaukana siitä, että monet erittäin hyvät asiat on saatu kirjattua paperille. Ja mikäli tämä konkretia eli se, että nämä asiat todella käytännössä toteutuvat, mikäli se jää uupumaan, valitettavasti strategiapaperikin päättyy sitten sinne, minne aika monet muutkin paperit yleisesti ottaen päättyvät.

Muutamaan asiaan haluaisin kiinnittää huomiota. Täällä on väännetty peistä siitä, että onko palvelujen tuottaminen asukaslähtöisesti vai asiakaslähtöisesti oikeanlaista tai oikea suunta. Mielestäni on oikeasti aivan sama, kutsutaanko palveluita asukaslähtöisiksi vai asiakaslähtöisiksi, tärkeintä on se, että lähtökohta on siellä käyttäjässä eli siinä, joka niitä palveluita saa, oli hän sitten asiakas tai asukas, kyllä kai hän ainakin asukas on. Voidaan saivarrella ikuisesti siitä, että kuka sitten on se asiakas.

Me asukkaat ja asiakkaat haluamme laadukkaita ja oikea-aikaisia ja meille sopivia palveluita, niin minä kuin monet muutkin helsinkiläiset. Aukkaan tai asiakkaan näkökulmasta palvelun tuottaja on toissijainen asia. Tässä strategiassa laajennetaan mielestäni hyvin mahdollisuutta kumppanuuteen palvelutuotannossa. Se on mielestäni erinomainen ja iloinen asia, ja sitä on nyt jo eri hallintokunnissa eri tavoin sovellettu.

Kaupunki ei ole omalla toiminnallaan saanut esimerkiksi Kontulan terveysaseman henkilöstötilannetta sellaiseen malliin kuin olisi toivottavaa. Mielestäni on hieman epäoikeudenmukaista, että osalla puolen kaupunkia on erilaiset palvelut kuin toisella puolella. On pitkään keskusteltu siitä, että pitäisikö jonkun terveysaseman toiminta kilpailuttaa, mielestäni kyllä. Onko se Kontula vai joku muu, se on keskustelu, jota voidaan käydä, mutta lähtökohtaisesti suhtaudun

15.4.2009

sellaiseen kokeiluun positiivisesti. Perustelen sitä muutamalla asialla.

Tällä hetkellä terveyskeskus ostaa lääkäri työvoimaa useiden työvuosien verran, ja tällä vuokralääkäri voimalla sammutellaan tulipaloja siellä, täällä ja tuolla. Mielestäni olisi järkevämpää ostaa kokonaisuuksia ja ostaa silloin myös vastuuta palvelutuotannosta, ja sen takia toivoisin, että yhden terveysaseman toiminnan kilpailuttamisessa edettäisiin. Sillä, että yhden terveysaseman toiminta kilpailutetaan, saataisiin kokemuksia siitä, millä tavalla palveluita voidaan tuottaa ja omaa toimintaa voidaan verrata siihen.

Niin kuin valtuutettu Pajamäki täällä äsken sanoi, asioiden selvittäminen ei tarkoita sitä, että tietty asia on päätetty etukäteen, olen tästä täsmälleen samaa mieltä. Olen myös sitä mieltä, että asioiden kokeileminen ei myöskään tarkoita sitä, että ne jäävät pysyviksi. Asioita kokeillaan, niistä saadaan kokemuksia ja sen jälkeen voidaan katsoa, toimiiko vai eikö toimi. Tämä on vähän samantyyppinen asia kuin selvittäminen, eli että muutokset, joita tehdään, niiden ei pidä olla kiveen kirjoitettuja ikuisuuksiksi.

Välihuuto!

En käytä puheenvuoroa ruuhkamaksuista tällä kertaa, mutta varmaan voidaan palata myös tähän ruuhkamaksukeskusteluun.

Kumppanuutta kaupungin ja yritysten välillä tarvitaan mutta tarvitaan myös kumppanuutta kaupungin ja kolmannen sektorin välillä, eli järjestöjen välillä. Meillä on valtava, ihastuttava järjestökenttä Helsingissä, joka tekee sekä sosiaali- ja terveystoiminnalla paljon asioita, vapaaehtoistyötä, urheiluseuraa, kaikkea muuta sellaista, joka rikastuttaa helsinkiläisten elämää. Kaupungin pitäisi pyrkiä entistä voimakkaampaan yhteistyöhön näiden järjestöjen kanssa. Kaupungin avustukset järjestötoimintaan on suunnattava siten, että kaupunkilaisten hyvinvointi lisääntyy. Urheiluseurat, sosiaali- ja terveystoimen piirissä toimivat järjestöt, ne on otettava lähempään kumppanuuteen kaupungin kanssa, ja työnjakoa esimerkiksi harrastetoiminnassa, vapaaehtoistyössä ja muussa vastaavassa on pohdittava aina uudelleen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vielä muutama sana hyvinvoinnista. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen on keskeisesti esillä tässä strategiaohjelmassa, ja se on erittäin hyvä asia. Tämän strategiaohjelman lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointihan tulee esille vielä voimakkaammin lasten ja nuorten

15.4.2009

hyvinvointisuunnitelmassa, joka jossain vaiheessa myös tänne valtuustoon on tulossa, ja sinänsä on erinomainen asia, että tähän asiaan paneudutaan.

Kaikkein huonommassa asemassa ovat pienet, huostaanotetut lapset tai perheistänsä muuten muualle sijoitetut lapset. Helsingin häpeäpilkku on mielestäni lastenkotiin sijoitetut lapset. Strategian mukaisesti laitosvaltaisuutta on purettava, pieniä huostaanotettuja tai sijoitettuja lapsia ei saa sijoittaa laitokseen. Tämä on mielestäni ehdoton lähtökohta. Poikkeuksena voidaan toki pitää sellaisia tilanteita, joissa lapsen oma etu vaatii erityisosaamista, jota ei perheolosuhteissa voida tarjota, mutta lähtökohtaisesti olen sitä mieltä, että jokainen lapsi ansaitsee perheen.

Vielä ennaltaehkäisystä muutama sana, vaikka keltainen valo jo palaakin. Vastustan holhousyhteiskuntaa enkä usko, että on yhteiskunnan tehtävä puuttua ihmisten jokapäiväiseen elämään. Toivon kuitenkin, että Helsingin palveluissa panostettaisiin nykyistä enemmän ennaltaehkäisyyn. Kuinka monet ihmiselämän ongelmat ja sairaudet voitaisikaan välttää, mikäli ihmiset nukkuisivat riittävästi, söisivät terveellisesti, eivät ryypiskelisi kohtuuttomasti tai polttaisi tupakkaa. Siispä toivon, että ennaltaehkäisy nousee kaupungin työntekijöiden puheisiin ja kaupunkilaisia kehoitetaan terveempään elämään siellä, missä heitä kohdataan.

Valtuutettu Moisio

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen valtuutettu Pajamäen kanssa samaa mieltä siitä, että on hyvä, että nämä vaikeat asiat on kirjattu selvitystehtävinä nopealla tai lyhyemmällä aikavälillä tehtäviksi, koska silloin ryhmät voivat vielä rauhassa pohtia kantojaan erinäisten selvitysten kohteisiin. Jos nyt jatketaan tätä Pajamäen tulkintalinjaa siitä, mitä se tarkoittaa, niin kyllä tällaiset selvitystehtävät tarkoittavat minulle sitä, että ei ole ennalta päätetty, mikä se selvityksen lopputulos on mutta toisaalta ei ole välttämättä ennalta päätetty sitä, että mikä se mielipide on. Nyt vähän kyllä minusta kuulosti jo siltä, että Pajamäki oli päättänyt oman mielipiteensä näiden selvitystehtävien kohdalla jo ennen kuin niitä on edes päätetty aloittaa.

Haluaisin sanoa muutaman sanan tästä asukkaiden vaikutusmahdollisuudesta ja Kansanvalta-hankkeesta, joka on kirjattu strategiaan. Siinä pikkuisen vielä kuului alun perin vähän

15.4.2009

vanhanaikainen kuulemisen kulttuuri, että me täältä jostakin tulemme, me virkamiehet tai me luottamushenkilöt tulemme kuuntelemaan jonnekin sitä, mitä asukkailla on sydämellään mutta emme nyt ihan välttämättä tiedä, mitä siitä otamme huomioon ja mitä emme. Se oli vähän ehkä ylhäältä alaspäin -lähestymistapa vielä näissä alkuperäisissä strategiaversioissa.

Näiden poliittisten ryhmien käsittelyn jälkeen tämä asukkaiden kuuleminen ja siihen merkitty Kansanvalta-hanke on ehdottomasti saanut enemmän hyvää sisältöä, ja on aika, että tässä asiassa siirrytään myös Helsingin kaupungin osalta tälle vuosituhannele. Se on jotain aivan muuta, se on jatkuvaa vuorovaikutusta, se on jatkuvaa molemmansuuntaista viestintää ja liikettä siitä, mitä kaupunkilaiset, mitä ihmiset, asukkaat ajattelevat, ja mitä päätöksenteossa ja valmistelussa tapahtuu.

Se on ehkä jopa vähän vanhoja mainoslauseita muokaten sitä, että ollaan kaikkialla kaikkien kanssa koko ajan ja ollaan ikään kuin siinä arjessa mukana ja kuullaan, mitä tapahtuu. Se lähtee ei pelkästään siitä, että kuullaan sitä, mitä päätöksentekoon on tulossa vaan jo sellaisista ideahaaveista ja siitä, että mitä ihmiset haluavat tästä kaupungista, mihin suuntaan tätä halutaan kehitettävän. Jos me olisimme tätä strategiaprosessia tehneet esimerkiksi sellaisilla menetelmillä, joita Greater Helsinki Vision -kilpailun lopputuloksissa ehdotettiin, tämä strategia voisi olla aivan eri näköinen. Se voisi toki olla samannäköinen kuin nytkin, mutta se voisi olla myös aivan eri näköinen. Jatkossa kun tätä kaupunkistrategiaa tehdään, siihenkin pitäisi ottaa koko kaupunki ja kaupunkilaiset mukaan alusta alkaen.

Tässä strategiaohjelmassa myös linjataan ne ohjelmat, joita tänne valtuustoon tulee tällä valtuustokaudella päätettäväksi. Niitä on huomattavasti paljon vähemmän kuin edellisellä valtuustokaudella käsiteltiin. Minä pidän sitä itse hyvänä, koska nyt tulee käsittelyyn sellaiset ohjelmat, joilla oikeasti on painavaa merkitystä, ja ne viedään toivottavasti myös käytännön töihin. Jos vielä harjoitan tätä Pajamäen tulkintalinjaa, minä itse ajattelen niin, että näiden kaikkien ohjelmien, vaikkapa ympäristöpolitiikan päivittämisen tai kulttuuristrategian tai tämän globaalin vastuun strategian ei tarvitse olla 50-sivuisia tiiliskiviä, vaan ne voivat olla vaikkapa 10-sivuisia, 8-sivuisia tai vaikka 3-sivuisia tiiviitä strategioita, tiiviitä toimenpideohjelmia siitä, mihin suuntaan ollaan menossa.

Muutama sana vielä liikennejärjestelmästä, joka on erittäin yksityiskohtaisesti ja hyvin kuvattu, vain oikeastaan yhtä asiaa jäin kaipaamaan, johon voisi johdatella keväturunon sanoin ”kevät tuli, lumi

15.4.2009

suli, puro pani puli, puli”, eli Pisara-rataa. Helsingin ratapiha on pahoin ruuhkautunut, ja kapasiteetti alkaa olla jo täysin käytössä, tulee niin sanotusti seinät vastaan. Me olemme aika herttaisen yksimielisiä siitä, että raideliikenteen kehittäminen on tämän pääkaupunkiseudun tulevaisuuden suunta, ja Pisara-rata on se, joka ratkaisee sekä Espoon radan että pääradan suunnan tukkoisuuden. Kun Pisara-radon myötä lähiliikenne voidaan siirtää osittain maan alle, vapautuu tätä kipeästi kaivattua tilaa kasvavalle junaliikenteelle.

En itse pidä hyvänä sitä vaihtoehtoa, joka Pesaralle on esitetty, että osa junista pysäytettäisiin Pasilaan ja siitä olisi sitten liityntäliikenne keskustaan. On arvo sinällään, että pääkaupunkiseudun keskustaan pääsee suoraan junalla, ja on arvo sinällään, että pääkaupunkiseudulla ei tarvitse autoa, ellei ihan välttämättä sitä halua. Jos Pisara-rataa ajattelee, uudet lähiliikenteen asemat Töölöön oopperan kohdalle ja Hakaniemeen laajentavat käsitystä kantakaupungista ihan oleellisesti. Se on paljon suurempi laajennus kuin se, että yksi metroasema tulisi Töölön metrolinjaukselle. Hakaniemen alueen kehittäminen on mainittu jo tässä strategiassa, ja mahdollinen Leppävaaran metro ei samalla tavalla toisi siihen uutta suuntaa kuin Pisara-rata toisi.

Tosiasia on se, että junaliikenteen kasvun rajat ovat pääradalla tulleet vastaan ja tätä suunnittelua ja rakentamista pitää vauhdittaa, sillä nyt jo on luonnosteltu metrovaihtoehtoja Leppävaaran ja Espoon keskuksen suuntaan, ja aika melko pian pitäisi pystyä valitsemaan, mitä vaihtoehtoa lähdetään toteuttamaan, ettei tässä hukata vuosia pelkästään eri vaihtoehtojen pyörittelyyn. Teenkin seuraavan ponnin, joka koskee tätä asiaa:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että
strategiaohjelmakauden aikana valmistellaan
periaatepäätös Pisara-radasta tai sen vaihtoehdosta.

Samalla kannatan valtuutettu Pajamäen ja valtuutettu Sumuvuoren ponsia.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan ensin Hanna-Kaisa Siimeksen erinomaista pontta, joka käsitteli sitä, miten perheen ja työelämän yhteensovittamista voitaisiin kaupungilla ajaa ja samalla yhtenäistää pienten lasten koulupäivää.

15.4.2009

Toiseksi teen ponnet aluksi ja palaan näihin sitten perusteluissani. Eli teen sellaisen ponnen, ehdotan, että:

Kaupunginvaltuusto edellyttää hyväksyessään strategiaohjelman, että terveysasemia kehitetään vetovoimaisina työpaikkoina, joissa työntekijöiden määrä on mitoitettu tarpeen mukaan ja työolosuhteet on järjestetty työntekijöitä kuullen.

Ja toinen ponsi, joka liittyy vaikuttamiseen. Ehdotan, että:

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosille 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että maahanmuuttajia kuullaan valmisteltaessa toimenpideohjelmaa muunkielisen väestön tasaisemmasta sijoittamisesta eri kaupunginosiin.

Nämä liittyvät molemmat strategiaohjelmaan. Tässä strategiaohjelmassa on erittäin paljon hyviä asioita. Siellä on muutamia sellaisia isoja strategiaohjelmaa haavoittavia asioita. Ykkösasia on aivan varmasti kaupungin talous ja ylipäänsä kansantalouden tilanne ja se, että kauniit strategiset tavoitteet eivät toteudu, mikäli ei samalla pidetä huolta siitä, että talous on tarpeeksi vakaalla pohjalla, että meillä on riittävän laaja veropohja ja muutoin kaupungin taloutta ajatellaan pitkällä aikavälillä huomioiden myös, että velkaakin voidaan ottaa sillanrakentajana tämän lamakauden ylitse.

Strategian toteutumisen kannalta on myös erittäin tärkeää, että kaupunkilaiset ja työntekijät hyväksyvät tämän strategian. Se ei riitä, että tämä sali täällä ainakin osittain sitoutuu tähän, vaan siihen tarvitaan myös kaupunkilaiset ja henkilöstö. Nostin tätä asiaa myös esille meidän seminaarissamme ja pidän sitä erittäin tärkeänä, että tämä on ensimmäinen harjoitus, kun tällainen strategia tehdään. Mutta strategia tarkoittaa sitä, että siihen myös asianosaiset, joita strategia koskee, kykenevät sitoutumaan ja olemaan siinä mukana. Tämä on mielestäni erittäin iso ja tärkeä asia, että tällä kaudella, kun tätä ensimmäistä kertaa toteutetaan, että se myös aidosti viedään työpaikoille meillä kaupungilla ja sitten myös, että asukkaat ovat mukana esimerkiksi asukasyhdistysten kautta, koulujen ja käyttäjädemokratian kautta.

Strategian yksi uhkatekijöitä on se, että täällä on erittäin hyvin kirjattu esimerkiksi terveyserojen kaventaminen. Tosiasia on se, että terveyserot ovat kasvaneet, olemme itsekkin olleet niitä kasvattamassa enemmistön voimin nostamalla terveyskeskusmaksuja. Tutkimukset kertovat, että kuolleisuudella ja palvelumaksujen korottamisella on

15.4.2009

sidos ja eriarvoistaminen, torjuminen, terveyserojen kaventaminen sekä muu eriarvoisuuden estäminen ja syrjäytymisen estäminen, niin ihmisillä kuin kaupunginosien välillä, vaatii aitoja toimenpiteitä. Se vaatii myös budjettitekoja, jolloin ei voida ajatella, että pelkät linjaukset riittävät.

Tässä eri tavoin eriarvoisuuden torjunnassa ovat avainasemassa, kun kyetään lähipalvelut takaamaan, ja silloin puhutaan terveystasemista, että sinne todella päästään, puhutaan hammashoidosta, puhutaan vanhusten palveluista, päiväkodeista, niistä lähikouluista. Ja se on ensiarvoisen tärkeää, että me turvaamme nämä palvelut. Ja niin kuin meidän ryhmäpuheenvuorossamme todettiin, ykköstavoite on se, että ne tuotetaan kaupungin omina palveluina. Se tarkoittaa sitä, että me emme lähde vähentämään työntekijöitä, päinvastoin, vanhuspuolella on esimerkiksi liian vähän työntekijöitä. On oltava järki kädessä silloin kun katsotaan säästöjä, ettei potkaista toiseen nilkkaan, kun toisella yritetään säästää.

Kannattaa muistaa todellakin 90-luvun alun kokemukset myös Helsingistä. Haluan muistuttaa taas edelleen, uudelleen siitä, että miten tällä hetkelläkin maksamme lastensuojelulaskua, se on aivan huippuluvuissa tällä hetkellä lastensuojelun tarve. Kiireelliset huostaanotot kasvavat, ja kyllä me maksamme sitä laskua huonontuneista palveluista ja perheiden vaikeuksista.

Tästä strategiaohjelmasta vielä se, että siellä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus -kohdassa, kysyisin sen perään, että missä se suvaus puuttuu eli sukupuolten tasa-arvoon liittyvä budjetin arviointi. Se täytyy muistaa, se on ehdottomasti tärkeä asia ja tulisi olla mukana tässä jatkossakin, vaikka sitä ei näykään täällä. Sitten se, että todellakin haluan vielä muistuttaa siitä, että asiakas on saatu kirjattua joissain tapauksissa asukkaaksi, se on todella vietävä tässä strategiassa mukana läpäisyperiaatteella, asukaslähtöisesti on toteutettava.

Valtuutettu Mäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan sekä Osku Pajamäen että Sirpa Puhakan molempia toivomusponsia.

Strategiaohjelma vuosille 2009–2012 on laaja ja kattava ohjelma, joka pitää sisällään kuntamme toiminnot kokonaisuudessaan. Ohjelmaan on panostettu laaja-alaisesti, ja on valitettavaa, että joudumme

15.4.2009

hyväksymään strategiaohjelman taantuman varjossa. Ohjelmaa käsitellään tänään perusteellisesti, ja haluan sosialidemokraattina kiinnittää valtuutettujen huomion muutamaa asiaan sekä tehdä myös pari ponsiesitystä.

Strategiaohjelman yhtenä tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen ja lastensuojelutarpeen vähentäminen. On kuitenkin huomioitava, että talouden taantuman aikana ja etenkin sen jälkeen vanhempien jaksaminen niin taloudellisesti kuin henkisestikin on koetuksella. Siksi tarvitaan voimakasta poikkihallinnollista panostamista ennaltaehkäisyyn, varhaiseen tukeen sekä lasten, nuorten ja perheiden peruspalveluiden turvaamiseen. Valtuustoon tulee, kuten täällä on jo mainittu, vielä tämän vuoden aikana hyväksyttäväksi lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, jota jo tässä strategiaohjelmassa on hyödynnetty. Ja sen pitää olla perusta lasten ja nuorten hyvinvoinnille.

Ikääntyvien helsinkiläisten toimintakyvyn säilyttäminen on tärkeää. Toimintakyvyn paraneminen ei kuitenkaan yksin takaa kotona asumisen kasvua, vaan tarvitaan monimuotoisten palvelujen tuomista kotiin. Vanhuspalveluohjelmalle vuosille 2006–2009 on valtuusto asettanut tavoitteeksi lähestyä vanhuspalvelujen asukaskohtaisissa kustannuksissa viiden seuraavaksi suurimman kaupungin kustannustasoa. Se ei ole sama asia kuin strategiaohjelmassa esitetty palvelurakenteen keventäminen kansallisten tavoitteiden mukaiselle tasolle.

Meidän tulee edelleen siis jatkaa edellisen valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamista ja samalla vahvistaa vanhusten kotipalvelua sekä jatkaa monipuolisten vanhusten keskusten pilotointia, joka mahdollistaa samassa toimintayksikössä eriasteisten hoivaa ja hoitoa tarvitsevien vanhusten hoidon ilman, että vanhus siirtyy toiseen hoitopaikkaan. Vanhuspalveluohjelma on edelleen keskeinen perusta vanhustenhoidolle, eikä ohjelmassa hyväksytty perusta hyvälle vanhustenhoidolle Helsingissä ole vielä kokonaan toteutunut.

Valtuustokauden 2009–2012 toimintaohjelmissa todetaan, että vanhuspalveluohjelma ei tule uuteen valtuustokäsittelyyn ja ehdotetaan, että toimenpiteet määritellään sosiaaliviraston, terveyskeskuksen ja HUSin talousarvioissa, joten esitän asiasta seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että sosiaalivirasto yhteistyössä terveyskeskuksen kanssa päivittää vuosille 2006–2009 tehdyn vanhuspalveluohjelman niin, että

15.4.2009

ohjelman pohjalta voidaan edelleen jatkaa sen toteuttamista vuoteen 2012 asti.

On hienoa, että henkilöstön saatavuutta, osaamista, palkitsemista ja työhyvinvointia vahvistetaan. Vahvistaminen pitää kuitenkin ulottua kaikkiin hallintokuntiin ja kohdistua kaikkiin työntekijöihin, jotta tavoitteessa onnistuttaisiin. En usko eläkkeellesiirtymisiän kohoamiseen niin kauan, kun osalla työpaikoista Helsingissä yritetään selviytyä työpäivästä riittämättömän henkilöstömäärän aiheuttamissa työpaineissa, kuten esimerkiksi hoito- ja hoiva-alalla, lastensuojelussa ja päiväkodeissa.

Helsinki on kallis kaupunki asua ja käydä töissä etenkin, kun on kunnalla töissä, joten esitän seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että henkilöstölle, etenkin sosiaali- ja terveyssektorilla, vuokrataan edullisia työsuhdeasuntoja.

Olen tämän saman toivomusponnen tehnyt viimeisen neljän, viiden vuoden aikana useasti. Henkilöstön kannalta myös uudet organisaatiouudistukset ovat raskaista, ja niitä tulee välttää valtuustokauden aikana.

Hyvä, että syrjäytymisen ehkäisemisessä painopiste on nyt pitkäaikaisasunnottomuuden ja toimeentulotukea saavien nuorten osuuden vähentämisessä sekä siinä, että pyritään parantamaan pitkäaikaisen toimeentulotuen varassa elävien arjessa selviytymistä. Tarveharkintaan perustuvaa toimeentulotukea, johon sisältyy sekä täydentävä että ehkäisevä toimeentulotuki, on yksi keino auttaa toimeentulotuen varassa eläviä helsinkiläisiä, ja sen myöntämistä pitää lisätä etenkin lapsiperheille ja nuorille kohdistuvassa toimeentulotuessa.

Asunnottomien, toimeentulotukea saavien sekä syrjäytymisvaarassa olevien helsinkiläisten joukossa on myös paljon niitä, joilla on sekä mielenterveys- että päihdeongelmia terveysongelmien lisäksi. Siksi esitän toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että yhteistyötä A-klinikoiden, psykiatrian poliklinikoiden ja terveysasemien välillä tiivistetään poikkihallinnollisesti niin, että palveluja hakevien ei tarvitse siirtyä luukulta toiselle saadakseen tarvitsemiaan palveluita.

15.4.2009

Kiitos.

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kannatan valtuutettu Terhi Mäen äsken esittämiä ponsiehdotuksia.

Strategia on kreikan kieltä ja tarkoittaa sodankäyntitaitoa. Keskeinen strateginen ongelma on vihollisen lyöminen joko yhdessä tuhoamistaistelussa tai useassa paikallisesti tai ajallisesti erillisessä taistelussa ja/tai vihollisen voimanlähteiden, esimerkiksi teollisuuden ja liikenneyhteyksien lamauttaminen. Myönnän kyllä, että sanan ”strategia” merkitys on laajentunut varsinaisen sodankäynnin ulkopuolelle. Ehkä kuitenkin kannattaa muistaa, että kyseessä on erilaisten keinojen käyttö tiettyyn päämäärään pyrittäessä.

Kun kyseessä on Helsingin kaupungin strategiaohjelma, meidän on pohdittava keinoja, miten voitamme taistelun, missä helsinkiläisten hyvinvointi ja palvelut ovat uhattuna. Tämän ohjelman nimi olisi voinut olla suomeksikin vaikkapa Helsingin ja helsinkiläisten hyvinvoinnin ja palveluiden turvaaminen. Kaikki me olemme sitä mieltä, että palvelut ja hyvinvointi helsinkiläisille turvataan ja Helsingin kehitys etenee kaikin puolin suotuisasti. Yhteinen paha vihollisemme ainakin nyt on epävarma ja epäselvä taloustilanne, jonka kestoa ja luonnetta lähinnä arvaillaan.

Käsillä oleva strategiaohjelma on laaja yhteenveto kaupungin kehittämisestä. Tavoitteet ovat hyviä ja, uskoisin, useimpien meidän mielestä hyväksyttäviä. Keinoista on kuitenkin ollut jonkinmoista erimielisyyttä. Lopullisen voiton saavuttamiseksi ohjelmassa esitetään tehtäväksi 311 toimenpidettä. Laskin, niitä on tosiaan 311. Jään kysymään kahta asiaa. Eikö ole niin, että monet ehdotetut toimenpiteet ovat itsestäänselvyyksiä? Tietenkin voidaan sanoa, että on hyvä, että kaikki mahdollinen on kirjattu yhteen paperiin. Toisaalta voi kysyä erityisesti tässä taloustilanteessa, niin kuin täällä moni on jo kysynytkin, että miten tähän kaikkeen saadaan resursseja. Olen ollut valtuustossa hyväksymässä monia sektorikohtaisia ohjelmia, jotka sisältävät erinomaisia tavoitteita. Niiden toteutus vain takkuaa, kun niihin ei ole osoitettu rahaa.

Helsingin perimä suhteellisen alhainen kunnallisvero on esimerkiksi eduskunnassa usein silmätikkuna, kun keskustellaan kuntien

15.4.2009

talousvaikeuksista. Joku on joskus sanonut, että veroja pitäisi rakastaa. Parempi olisi ehkä sanoa, että verovaroilla tuotettuja kunnan palveluita voi ja pitää rakastaa. Pidän hyvin todennäköisenä, että kunnallisveron tasoon Helsingissä joudumme puuttumaan, jos ei ensi syksynä niin ehkä seuraavana vuonna. Se voi olla välttämätöntä, jotta turvataan helsinkiläisille tasa-arvoisesti kaikki palvelut.

Strategiaohjelman toimenpide-esitykset, nämä 311, ovat mittaluokaltaan kovin erilaisia. Julkisen terveydenhuollon ja vanhustenhuollon asiat tulevat kyllä hyvin ohjelmassa esille, mutta niiden mittava painoarvo ei näy mielestäni riittävästi. Nämä kaksi sektoria – terveydenhuolto ja vanhusten palvelut – ovat ne asiat, joissa meillä on eniten puutteita ja eniten tehtävää.

Puutun vielä pariin yksityiskohtaan. Ohjelman lopussa esitetään selvitettäväksi mm., että luovutaan kaupungin ydintoimintaan kuulumattomista omistuksista, ja siellä mainitaan Suomenlinnan Liikenne Oy. Tämä liikennehän on jo yhtiöitetty kaupungin ja valtion omistamaan yhtiöön. Miksi kaupungin pitäisi luopua siitä kokonaan tai muuttaa se kalustoyhtiöksi? Kyseessä on kaupungin sisäisen joukkoliikenteen harjoittaminen ja suomenlinnalaisten saaminen tämän liikenteen piiriin, siis toimintaa, joka mielestäni on selvästi kaupungin ydintoimintaa.

Sitten energiapolitiikasta. Runsas vuosi sitten kävimme täällä energiapoliittista keskustelua. Kun tässä strategiaohjelmassa on myös hyvin esillä kestävä kehitys ja ilmastopolitiikka, esitän ponnien muodossa erään mahdollisuuden kannustaa helsinkiläisiä energiansäästöön. Sekä Helsingin sähkö- että kaukolämpötariffeissa perusmaksujen osuus on varsin suuri. Jos helsinkiläinen pienentää energiankulutustaan, se näkyy vain kulutukseen perustuvassa laskuosuudessa. Vaikutus laskun loppusummaan on pienehkö perusmaksun suuresta osuudesta johtuen. Ja siis siitä ponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että tehdään selvitys siitä, voidaanko energiansäästöön saada lisämotivaatiota muuttamalla sähkön ja kaukolämmön tariffien rakennetta, lisäämällä kulutuksen maksuosuutta ja vastaavasti vähentämällä perusmaksujen osuutta.

Kiitos.

Valtuutettu Autti

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Strategiaseminaarissa jo käsiteltiin tärkeitä asioita, ja tässä paperissa, kun luin sitä läpi, siellä puhutaan erittäin paljon siitä, kuinka syrjäytymistä ja eriarvoistumista voidaan poistaa. Siellä mm. todetaan: ”kaupunkilaisten keskinäinen eriarvoisuus ja kaupunkiköyhyys vähenee, elvytyksessä on keskeistä syrjäytymisen ehkäiseminen, terveyseroja kavennetaan vaikuttamalla mm. tuloeroihin, hyvinvointipalvelujen saatavuus ja laatu turvataan, tuetaan heikossa asemassa olevia lapsiperheitä, pitkäaikaisesti toimeentulotuen varassa elävien arjessa selviytyminen paranee, köyhyys vähenee, työelämän ulkopuolella pitkään olleiden palvelut turvataan”.

Kuitenkin sitten samaan aikaan siellä sanotaan, että ”suuntaudutaan ydintehtäviin, hyvinvointiyhteiskunnan palvelujen priorisointitarve lisääntyy tiukkenevan talouskehityksen vuoksi, toimenpiteet kohdistetaan nuorempiin työttömyysuhanalaisiin ja lyhyen aikaa työttöminä olleisiin pitkittyvän työttömyyden ehkäisemiseksi ja kaikkia palveluja ei ole mahdollista tuottaa aiemmassa laajuudessa”.

Aina silloin kun puhutaan priorisoinnista ja siitä, että joitakin henkilöitä tulisi jättää palvelujen ulkopuolelle, niin tuntuu aika kamalalta niitä ihmisiä kohtaan, jotka ovat tämän kohteena. Jo tällä hetkellä meillä on paljon palveluissa heikkouksia, meillä jää useita ihmisiä ilman niitä palveluita, joita he välttämättä tarvitsisivat. Meillä on puhuttu tänään jo paljon siitä, kuinka meillä on vanhuksia ilman hoitopaikkaa. Heillä ei ole tarpeeksi palvelutalo- tai vanhainkotipaikkoja. Samalla tavalla tässä strategiassa ei ole otettu kantaa tuloerojen pienentämiseen niiden henkilöiden kohdalla, jotka ovat vammansa, sairautensa, pitkäaikaisen työttömyyden, pienen eläkkeen tai pienten tulojensa takia pitkäaikaisesti riippuvaisia toimeentulotuesta. Strategiassa ei myöskään mainita sanallakaan leipäjonon poistamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Meillä on ollut leipäjono pitkän aikaa jo kansallisena ja sanotaan kaupungin häpeäpilkkuna. Ne on otettu aivan sellaisena tietynlaisena olemassa olevana yhtälönä, että niille ei voida tehdä mitään. Kaupungilla on ollut paljon rahaa tässä kyseisien vuosien aikana, tämä ongelma olisi voitu korjata. Nyt puhutaan siitä, että on tulossa taantuma tai ollaan jo siinä ja ollaan menossa syvenevään lamaan, mutta kyllä meidän täytyy kuitenkin ottaa vastuu niistä henkilöistä, jotka elävät siinä köyhyydessä. Meidän täytyy puhua köyhyydestä, koska se on olemassa. Meillähan oli tämä Tietokeskuksen mainio kirja, jossa kerrottiin siitä, minkä näköistä kaupunkiköyhyys on. Sitä on olemassa, on olemassa nälkää. Ja meillä jaetaan ruokaa, joka ei kelpaa enää

15.4.2009

edes eläimille, niin meillä on sitten henkilöt, jotka jonottavat sitä tuolla, lapsiperheet, vanhukset, sairaat, vammaiset.

Toimeentulotuen monen kymmenen prosentin jälkeenjääneisyys yleisestä ansiotason kehityksestä ja varsinkin juuri tämän ruuan hinnan 10 %:n nousuvauhti vuodessa ja asumisen kallistuminen Helsingissä ovat entisestään heikentäneet toimeentulotuen varassa elävien ihmisten elinolosuhteita. Pitkäaikainen riippuvuus toimeentulotuesta on kaventanut näiden ihmisten elinpiiriä ja eristänyt heidät tavallisista elämäkokemuksista ja yleisesti hyväksyttävästä elintasosta.

Monet henkilöt, jotka joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen, ovat kertoneet siitä, kuinka he ovat joutuneet luopumaan kaikesta elämiseen liittyvästä. He ovat luopuneet televisiosta, lehtitilauksista, omista ja lastensa harrastuksista, uusista vaatteista, lomahaaveista, tinkineet ruuasta ja kaikesta meille normaalista selviytyäkseen arkensa pyörittämisestä.

Jokaisella meillä varmasti on sellainen toive, että voisi hankkia elintarvikkeensa tasavertaisesti suoraan kaupasta. Meillä on puhuttu siitä, että leipäjonot ovat tulleet, niin kuin sanoin, jäädäkseen, mutta meidän täytyy kuitenkin pyrkiä niiden poistamiseen kaikin mahdollisin tavoin. Ne eivät kuulu pohjoismaiseen hyvinvointivaltioon. Onpa jopa todettu tutkimuksissa, että siinä jaetaan samanlaista elämäkokemusta ja sillä on voimaannuttavia vaikutuksia, mutta kyllä tällaisessa yhteiskunnassa kokemukset ja yhteenkuuluvaisuuden tunteet täytyy löytyä muualta kuin siitä, että seisoo leipäjonossa, satoi tai paistoi.

Suomessa on tehty paljon viime vuosina tutkimuksia siitä, mitkä yhteiskuntapoliittiset päätökset ja toimenpiteet ovat johtaneet ihmisten eriarvoistumiseen ja leipäjonojen syntymiseen, ja on laadittu ja annettu myös paljon ehdotuksia niitten korjaamiseksi. Myös maaliskuussa julkaistussa väitöskirjassa todetaan, että köyhyyden tehokas poistaminen on mahdollista ja kaikkein parhaiten tuntuisi tehoavan se, että toimeentulotuen tasoa nostetaan.

Strategiaohjelmassa korostetaan tuntuja rakennus- ynnä muita investointeja ja niiden yhteiskunnallisia elvytysvaikutuksia. Samalla tavalla meidän tulee ajatella köyhyyden ja leipäjonojen poistamista kuntalaisiin suuntautuvina investointeina, jotka tuottavat elvyttäviä hyvinvointivaikutuksia niin henkilöiden kuin perheiden elämään. Tämän vuoksi teen seuraavan ponsiehdotuksen:

Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että strategiaohjelman mukaisen

15.4.2009

kaupunkilaisten keskinäisen eriarvoisuuden ja kaupunkiköyhyyden vähentämiseksi ja tätä kautta leipäjonojen poistamiseksi ryhdytään konkreettisiin toimenpiteisiin valtuustokauden aikana. Tarkastelun kohteeksi tulee ottaa mm. toimeentulotuen käytön lisääminen niiden henkilöiden ja perheiden ihmisarvoisen elämän varmistamiseksi, jotka joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen pitkäaikaisesti mm. sairauden, vamman, vanhuuden, rakennetyöttömyyden tai pienten ansiotulojen vuoksi.

Tutkimusten mukaan alimmassa tuloryhmässä tulojen korotus suuntautuu suoraan kotimaiseen peruskulutukseen, joten toimeentulotuen käytön lisäämisellä olisi myös ostovoiman lisääntymisen kautta elvytysvaikutuksia. Helsingin nykyisiä toimeentulotukimenoja tarkasteltaessa on huomioitava, että valtio korvaa perustoimeentulotuen kustannuksista Helsingille 50 %, täydentävän ja ehkäisevän tuen osalta valtio osallistuu kustannuksiin valtionosuusjärjestelmän kautta. Ja samalla kannatan Jyrki Lohen pontta.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

On erittäin myönteistä, että ikääntyville on laadittu oma osio tähän strategiaan terveyserojen kaventamisen alle. Sivulla 11 olevat valtakunnallisten ikäihmisten palvelu- ja laatusuosituksien mukaiset linjaukset, pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien osuuden lasku ja kotihoidossa olevien osuuden vastaava kasvu sekä palveluasumisen lisäämisen vievät mielestäni vanhustenhoitoa oikeaan suuntaan. Jo tällä hetkellä ovat vanhusten ympärivuorokautisen hoidon asukkaat pääasiassa dementoivia sairauksia sairastavia. He eivät tarvitse ensisijaisesti sairaala- tai laitoshoidoa vaan suojatun, turvallisen asuinympäristön ja huolenpitoa, apua tai ohjausta päivittäisistä toimista selviämiseen. Siis mahdollisimman normaalin elämän turvaamista toimintakyvyn vajeista huolimatta.

Sikäli tässä kohdassa strategiaa esitetyt linjaukset ovat minun mielestäni oikeat. Valtakunnallinen tavoite laitoshoidon osuuden laskusta 3 %:iin 75 vuotta täyttäneestä väestöstä vuoteen 2012 mennessä on tosin Helsingille suuri haaste, sillä laitoshoidon osuus on tällä hetkellä runsaat 7 %. Eli strategialinjausten on siksi oltava yksiselitteiset ja niitä on vietävä nyt ripeästi käytäntöön.

15.4.2009

Palvelurakennemuutosta koskevassa tekstissä on nyt kuitenkin ristiriitainen viesti sivun 11 ensimmäisessä toimenpiteessä olevissa kahdessa lauseessa. Ensimmäisessä lauseessa esitetään laitoshoidon vähentämistä ja toisessa lauseessa palveluasumisen ja vanhainkotipaikkojen lisäämistä eli laitoshoidon lisäämistä. Luotan siihen, että kaupunginhallitus tarkentaa tekstikohtaa toteuttamisvaiheessa.

Sitten vähän yleisemmin väestön ikääntymisestä ja siihen vastaamisesta. Väestön ikääntyminen tulee olemaan suurimpia haasteita kunnille tulevana vuosina ja vuosikymmeninä. Tämän valtuustokauden aikana 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Helsingissä noin 2 000 henkilöllä ja 60–74-vuotiaiden määrä runsaalla 10 000:lla. Samaan aikaan lasten ja nuorten sekä työikäisten suhteellinen osuus väestöstä vähenee, millä on vaikutusta myös väestölliseen huoltosuhteeseen.

Kun ikääntyminen ja sen myötä lisääntyvä palvelujen tarve yhdistetään ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden ongelmiin hoiva- ja hoitopalveluissa, ikääntymiskysymyksen käsittelyä ei voi ohittaa liian kevyesti. Strategiassa esitetään kyllä hyvin tämä palvelurakennemuutos, eli laitoshoidon osuuden vähentyminen ja kotihoidon osuuden kasvaminen, mutta tällainen muutos ei tapahdu itsestään. Kaupungin on panostettava vahvasti ikääntyvien ihmisten hyvinvointia ja terveyttä edistäviin toimenpiteisiin kaikkien hallintokuntien voimin.

Väestön ikääntymisen haasteeseen vastaamiseksi valtakunnallinen ikäihmisten palvelujen laatusuositus velvoittaa kuntia laatimaan ikääntymispoliittisen strategian, jonka valtuusto hyväksyy ja jonka toimeenpano on kytketty taloussuunnitteluun. Strategiaa esitetään laadittavaksi yhteistyössä eri hallintokuntien, kuntalaisten, kolmannen sektorin, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa. Tämä siksi, että esimerkiksi asuinalueiden ja asuntojen esteettömyydellä ja kulkuyhteyksillä, samoin kuin liikunta- ja kulttuuripalveluilla on suuri merkitys ikäihmisten toimintakyvyn säilymiseksi ja kotona asumisen mahdollistamiseksi ja tukemiseksi.

Sivun 39 taulukossa mainitaan, että tänä vuonna päättyvän vanhuspalveluohjelman tilalle ei haluta tehdä uutta vastaavaa ohjelmaa, mutta ehdotan, että uudentyyppisen ikääntymispoliittisen strategian luomista harkitaan tai hallintokuntien yhteistyölle ikääntyvien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi laaditaan systemaattinen toimintatapa. Esitänkin toivomusponnen:

15.4.2009

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että sosiaali- ja terveystoimen johdolla selvitetään mahdollisuuksia ikääntymispoliittisen strategian laatimiseksi laajassa yhteistyössä, mm. liikunta-, sivistys-, kaupunkisuunnittelu-, rakennustoimen, kolmannen sektorin, ikäihmisten edustajien kanssa, tai systemaattisen yhteistyömallin luomista hallintokuntien välillä ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Kolbe

Kunnioitettu uupumaton puheenjohtajamme, hyvät väsymättömät valtuutetut.

Välihuuto!

Täällä sentään on reippaasti väkeä vielä, ilta on vasta nuori.

Välihuuto!

Suurin osa melkein hereillä, harva pilkkii.

On tietysti tulevaisuuden tehtävä arvioida se, ollaanko tässä nyt historiallisen muutoksen kynnyksellä hyväksymässä Helsingin kaupunginvaltuuston ensimmäistä strategiaa. Todettakoon pieni katsaus menneisyyteen, läsnä on ehkä henkilöitä, jotka muistavat vielä 60-luvun iloisen maailman, jolloin ns. 10-vuotissuunnitelmat saapuivat kaupungin hallintoon, ne kulkivat punaisen kirjan nimellä, ja niihin kaupungin talousjohto kirjasi esityksen suunnitelmista, joita tuli, kuten nimi sanoo, 10 vuoden aikana tehdä. Tai 10 vuotta katsottiin olevan sellainen aika, että sen aikana saadaan kahden valtuuston toiveet pakattua kunnialliseksi suunnitelmaksi ja toteutettua.

Sen jälkeen tietysti tämä järjestelmä liukeni joskus 80-luvun korvilla, ja tällaista pitkän tähtäyksen eteenpäin katsovaa toimintaa ei Helsingissä ole ollut. Nyt tämä strategia tietysti avaa mahdollisuuden pohtia sitä, onko se todellakin tulevaisuuteen katsova asiakirja vai sittenkin, kiteyttääkö se viimeisen 10:n, 15:n, ehkä Helsingin eurooppalaisen vaiheen toiveet ja unelmat.

15.4.2009

Minkälaiseksi tämä asiakirja muodostuu, onko se ikään kuin virastojen toivomusten summa ja unelmien kooste, tai näkykö siinä tämän hetken, 2000-luvun alun poliittisten puolueiden ideologinen ehtymätön toiveiden aarrearkku? Emme tiedä vielä, mikä on tämän asiakirjan varsinainen merkitys.

Tulevaisuuden ennustaminen on joka tapauksessa vaikeaa, sen tiedämme aikana, jolloin talouden taantuma on realiteetti, se pakottaa meidät ottamaan kantaa. Ja tiedämme, että olemme poikkeuksellisessa tilanteessa nyt tätä kuilun reunaa, sen syvyyttä emme vielä tiedä emmekä tiedä, mitä sen takaa nousee. Tiedämme kuitenkin sen, että Helsingissä on tunnettu vastuu sekä paikallisesti, kansallisesti että eurooppalaisittain ja nyt myös globaali ulottuvuus on noussut meidän agendallemme. Helsinkiläisiä kaivataan yhteisiin taloustalkoisiin. Juuri pääkaupungilla on mennyt monta vuotta hyvin, se on ollut Suomen moottori, Itämeren kasvukeskus. Tässä suhteessa uskon, että tämä nyt hyväksyttävissä oleva strategia ja sen 311 toimenpidettä, kuten valtuutettu Lohi ansiokkaasti on laskenut, antavat mahdollisuuden huolehtia meille tärkeistä asioista: yhteiskunnan eheydestä, kohtuullisuudesta, vastuusta ja arvokkuudesta.

Valtuutettu Moisio puuttui mielestäni tavattoman tärkeään asiaan. Se on se, että miten tämäntyypiseen asiakirjaan saadaan sitoutettua ei vain hallinnon ja poliittisen järjestelmän tahtotilaa vaan kaikkien kaupunkilaisten näkökulmaa, miten saataisiin työstettyä tätä sanomaa laajemmalle. Itse näen suurena ongelmana myös sen, että tämä on jälleen kaunis dokumentti, joka jäänee kaupunginarkiston hyllyyn muistuttamaan meidänkin vaiheistamme, mutta ennen kaikkea, miten me saamme sitoutettua muut tahot kuin nyt läsnä olevat virastojen ja puolueiden johtohenkilöt, eliitin ikään kuin tähän viestiin.

Millä tavalla me saamme tätä strategian sanomaa vietyä helsinkiläisille, koululaisille, eri-ikäisille nuorille, vanhuksille? Millä tavalla me tiedotamme tämän strategian sisäänrakennetuista tavoitteista? Miten me saamme tämän talon ulkopuolisen väen lojaalisti sitoutumaan strategian tavoitteisiin?

Tässä puhutaan paikallisesta ja pääkaupunkiseudun asioista, muu Suomi ja Suomen kehitys ei ehkä nyt ole Helsingin kunnallispolitiikan keskeinen tavoite, mutta tässä globaalin ja paikallisen väliin ehkä muutama sana kansakunnan asemastakin voisi olla paikallaan. Eli tavallaan tämä, kenen visiota tässä loppujen lopuksi tuotetaan ja miten me saamme sen ylhäältä ohjautuvuuden tavoittamaan laajat helsinkiläisten joukot. En tiedä, mikä on se tiedottamisen muoto tai informaation välityksen kanavat, joilla tämä monikymmensivuinen

15.4.2009

proopuska saadaan välitettyä eteenpäin.

Tämäntyyppisissä strategioissa puhutaan tietysti paljon hallintokielellä hyviä ja kauniita asioita, "hauska kaupunki" ja "onnellinen kaupunki" ovat ehkä tällaisia käsitteitä, jotka ovat sekä houkuttelevia että haastavia, samalla vaarallisia, ja monella tavalla ehkä aika kriittisestikin kannattaa niitä käyttää. Sopii kysyä, kenen hauskuudesta ja kenen onnellisuudesta puhutaan. Jälleen tämä suuri kuilu, joka on kaupungintalon ja kansalaisten välillä, ja miten se tahtotila hauskuuteen ja onnellisuuteen luodaan niin, että kysymyksessä on yhteinen ja yhteisöllinen kokemus.

Hauskuuden tilalle soisin, että Helsingistä tulisi vapaampi kaupunki, jossa on vähemmän kontrollia, enemmän luottamusta kansalaisiin, kansalaisten kykyyn sitoutua ja rakastaa kotiseutuaan. Sehän on kai tämänkin strategian perimmäinen tarkoitus.

Valtuutettu Ylikahri

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Strategiaan on kirjoitettu, että "kaupungin ammattilaisten on tunnettava seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ja heidän perheidensä erityistarpeet". Tämä on erittäin hieno kirjaus. Helsingissä asuu paljon homoja, lesboja ja muita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvia ihmisiä. Uskallan väittää, että huomattavasti enemmän kuin muualla Suomessa. Siksi erityisesti Helsingin kaupungin palveluissa tulee ottaa nämä vähemmistöt huomioon.

Nyt nämä palvelut eivät toimi niin hyvin kuin voisivat. Ei ole kysymys siitä, että kaupungin ammattilaiset olisivat erityisen ennakoluuloisia. Silti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt kohtaavat edelleen monia ennakoluuloja ja ongelmia käyttäessään kaupungin palveluita kouluissa, terveysasemilla, vanhainkodeissa. Sen takia teen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupungin työntekijöille annetaan koulutusta siitä, miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt otetaan huomioon kaupungin palveluissa ja miten ehkäistään näihin vähemmistöihin kohdistuvaa syrjintää.

Tämä ponsi mahdollistaisi konkreettisesti tämän strategian hyvän kirjauksen toteutumisen. Eli kaupungin ammattilaiset tarvitsevat

15.4.2009

aiheesta tietoa, ei niinkään syylistämistä siitä, että he olisivat ennakkoluuloisia.

Lopuksi, olen sitä mieltä, että Pisara-rata on rakennettava mitä pikimmin, siksi kannatan lämpimästi valtuutettu Moision aiheesta tekemää pontta.

Valtuutettu Näre

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuustoväki.

Valtuuston strategiaseminaarissa ilmaistiin huolta riskistä, että tällä valtuustokaudella linjaus, joka käytännössä vähentää eri strategioiden tuomista valtuustokäsittelyyn, saattaa ohentaa toiminnan sisältöä koskevaa poliittista ohjausta. Riskinä on siis viranomaislähtöisyys poliittisen ohjauksen kustannuksella. Erityisesti tämä saattaa koskea toimialueita, joissa on eniten budjettiylityksiä ja jotka ovat asukkaiden hyvinvoinnin kannalta keskeisiä, eli sosiaali- ja terveystointa. Esitänkin seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus päivittää eri sosiaali- ja terveystoimen osaohjelmat yhtenäiseksi sosiaalisesti kestäväksi kehityksen strategiaksi.

Runsaan viimeisen 10 vuoden aikana on tehty useita teemastrategioita, jotka kaipaisivat päivitystä. Tällaisia ovat esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisyohjelma, huumestrategia, mielenterveysohjelma ja perheväkivallan ehkäisyohjelma, joka onkin nyt tarkoitus päivittää. Nyt kun taloudelliset suhdanteet näyttävät synkiltä, on erityisen tärkeää ehkäistä sosiaalisen eriarvoistumisen kehitystä, joka on ollut syvenemässä jo edeltäneenä taloudellisen kasvun aikana.

Valtuutettu Lilli Autti alusti tässä äsken kaupunkiköyhyyttä koskevasta ongelmasta, ja kannatankin hänen ponttaan. Kannatan myös valtuutettu Ylikahrin pontta.

On otettava huomioon, että taloudellisen pääoman pohjana on sosiaalinen ja emotionaalinen pääoma, joka synnyttää ihmistenvälistä luottamusta. On siis syytä kehittää sosiaalisesti kestävä kehityksen strategiaa, jossa turvataan niin syrjäytymisvaarassa olevien väestöryhmien elinehdot kuin myös huolehditaan yleisen hyvinvoinnin edistämisestä. Tässä tarvitaan poikkihallinnollista yhteistyötä, ei vain sosiaali- ja terveystoimessa vaan myös muiden yhteisöllisyyden

15.4.2009

rakentumisen kannalta tärkeiden hallintokuntien kesken, kuten kulttuuri-, liikunta-, opetus- ja nuorisotoimessa. Tarvitaan siis poliittista ohjausta, ja siksi toivonkin, että ponteni läpimeno voisi edistää sitä tuomalla sosiaalisesti kestäväen kehityksen ohjelman valtuustokäsittelyyn.

Kiitos.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aluksi haluan kannattaa Sari Näreen esittämää pontta.

Helsingissä asuu noin 96 000 alle 17-vuotiasta lasta ja nuorta. Suurin osa heistä asuu Itä- ja Pohjois-Helsingissä alueilla, joilla tulotaso on matalampi kuin Helsingissä keskimäärin. Tilastojen mukaan köyhien lapsiperheiden osuus on viime vuosina kasvanut. Tutkimukset osoittavat, että hyvinvointi jakautuu nuorten keskuudessa entistä jyrkemmin. Nuoriso jakautui hyvinvointiin ja niihin, joille monenlaiset vaikeudet kasautuvat.

Lasten eriarvoisuus kuvastaa yhteiskunnassa syventyvää eriarvoisuutta. Viime lamaleikkausten jälkeen kasvanut lasten ja nuorten pahoinvointi, ettei säästöjä lasten kustannuksella ole olemassakaan. Lasten ja nuorten hyvinvointipalveluista leikkaaminen tulee kalliiksi ja kostahtuu etenkin sosiaali- ja terveystaloudella. Pahoinvoivat lapset ja nuoret eivät voi jäädä odottamaan parempia, taantumien jälkeisiä aikoja. He tarvitsevat tarpeenmukaista apua välittömästi.

Strategiaan kirjattu tavoite pienentää päivähoiton ryhmäkokoja on erinomainen esimerkki ongelmia ennaltaehkäisevästä keinosta, johon on hyvä pyrkiä oli taloustilanne mikä hyvänsä. Laadukkaat lasten- ja nuorten palvelut ovat myös vetovoimatekijä, jolla houkuttelemme lapsiperheitä Helsinkiin.

Olemme vasta viimeisen neljän vuoden aikana saaneet purettua Helsingissä viime laman aikana tehtyjä leikkauksia ja palautettua opetuksesta leikattuja määrärahoja. Perusopetuksen ryhmäkoot ovat nyt samalla tasolla kuin ne olivat ennen edellistä taantumaa. On helpottavaa, että juuri käydyissä raamineuvotteluissa päädyttiin yhteisymmärryksessä siihen, ettei lamasäästöjä haeta luokkakokoja kasvattamalla tällä kertaa.

15.4.2009

Kouluterveyskysely 2008 osoitti, että helsinkiläiset nuoret ovat tyytymättömiä kouluterveyspalveluihin. Tyytymättömyys kouluterveydenhoitoa kohtaan on lisääntynyt vuodesta 2002 alkaen. Viime vuonna 26 % helsinkiläisistä koululaisista koki, että terveydenhoitajan puheille on vaikea päästä. Tämän vuoksi oli viisasta, että strategiaohjelmaan kirjattiin lupaus vahvistaa kouluterveydenhuoltoa ja oppilashuoltoa.

Lapset ja nuoret tarvitsevat läsnä olevia, tuttuja aikuisia. Mahdollisuus löytää koulusta välittävä, lasta varten paikalla oleva aikuinen on lapselle yhtä tärkeä asia kuin se, että koulutiloissa on asiallinen palopelastussuunnitelma tai toimiva ilmanvaihto. Kaikissa viimeaikaisissa nuorten lisääntyneeseen pahoinvointiin liittyneissä keskusteluissa on päädytty siihen, että nuorten elämään tarvitaan aikuisia, niin läsnä olevia kuin nettiyhteyden päässä olevia. Strategiaan kirjatun sähköisten palveluiden kehittämisen tulee siis koskea myös nuoria.

Eräs Helsingissä viime syksyn aikana nuorten avoimessa foorumissa esitetty konkreettinen ehdotus oli nuorten oma puhelinpalvelu, eräänlainen angstiluuri. Joka yhdistäisi soittajan, siis koululaisen, oikeaan tukeen. Muun muassa tämä nuorilta itseltään tullut idea voitaisiin hyvin toteuttaa tulevalla valtuustokaudella melko pienin kustannuksin.

Strategiassa luvataan vähentää kaupunkilaisten keskinäistä eriarvoisuutta. Tämä tapahtuu kaventamalla kaupunkilaisten hyvinvointi- ja terveyseroja. Kaikkein kustannustehokkainta hyvinvointierojen kaventaminen on silloin, kun se yhdistetään varhaiseen puuttumiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn. Helsingissä on käytössä valtakunnan tasolla melko harvinainen positiivisen diskriminaation malli. Tällä tarkoitetaan määrärahojen suuntaamista sinne, missä palveluista on suurin tarve. Esimerkiksi opetustoimessa positiivisen diskriminaation määrärahan avulla saada suunnattua resursseja niille kouluille, joiden oppilaissa on eniten maahanmuuttajataustaisia ja alhaisen tulo- ja koulutustason perheiden lapsia. Positiivisen diskriminaation määräraha on tutkitusti tehokas keino vähentää koululaisten välistä eriarvoisuutta. Myös käsillä olevassa strategiaohjelmassa tämä tunnustetaan. Ohjelmassa luvataan myös, yleisellä tasolla, että positiivisen diskriminaation osuutta budjettikehyksen sisällä lisätään valtuustokaudella.

Arvoisat valtuutetut, opetustoimessa koulut saavat itse päättää, miten ne käyttävät positiivisen diskriminaation määrärahan oppilaiden

15.4.2009

parhaaksi. Usein tällä rahalla palkataan koulunkäyntiavustajia, järjestetään kerhotoimintaa tai lisätään ? tuntien määrää. Positiivisen diskriminaation määräraha on tärkein keino, joiden avulla oppilaiden välisiä lähtökohtia voidaan tasoittaa. Kuten tiedämme, Helsingissä on merkittäviä alueellisia eroja väestön tulotason, hyvinvoinnin ja koulutustaustan välillä. Positiivisen diskriminaation periaatetta ei kuitenkaan tällä hetkellä huomioida oppilashuollon mitoitusta arvioitaessa. Tämä on selkeä puute, koska koulujen kesken on hyvin suuria eroja siinä, miten hyvin valtakunnalliset oppilashuollon suositukset vastaavat niiden oppilaiden tosiasiallista tarvetta. Oppilashuollon asiantuntijat osaisivat varmasti nimetä yhteistyössä tutkijoiden kanssa, tulen ihan heti loppuun, ne taustatekijät, jotka kannattaisi huomioida oppilashuollon riittävää mitoitusta arvioitaessa. Oppilaiden määrän lisäksi pitäisi ottaa huomioon oppilaiden hyvinvointia määräävät keskeiset taustatekijät, esimerkiksi huostaan otettujen tai pakolaistaustaisten lasten määrä koulussa. Silloin kuin lasketaan, kuinka monta tuntia viikossa koululla on tarvetta kuraattorin, psykologin tai terveydenhoitajan läsnäoloon. Ja niinpä teenkin lopuksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään strategiaohjelman ja
talousarvioehdotuksen vuosille 2010–2012
kaupunginvaltuusto edellyttää, että myös oppilashuoltoon
aletaan soveltaa positiivisen diskriminaation periaatetta
yhtenä terveydenhoitajien, kuraattoreiden ja psykologien
mitoitukseen vaikuttavana tekijänä.

Kiitos.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustoverit.

Kannatan Outi Alanko-Kahiluodon tekemää esitystä, joka mielestäni puuttuu erittäin tärkeään seikkaan. Alueellinen eriarvoisuus kaupungissa on sangen suurta edelleen ja resurssien jakamisessa pitäisi ottaa huomioon se, että tarve tukipalveluihin on toisilla alueilla oikeasti isompi kuin toisilla. Se näkyy myös esimerkiksi terveyskeskuksissa edelleenkin, vaikka toista väitetään, että toisilla alueilla käytännössä terveystarkastukseen ei aikaa saa, johtuen siitä, että sillä alueella on niin iso kysyntä verrattuna moniin muihin asioihin. Tai toisilla alueilla siis niin paljon isompi kuin toisilla alueilla, niillä alueilla, joissa se on suurta. Lääkäreitä on vaikea saada hommiin ja he

15.4.2009

ovat ylityöllistettyjä verrattuna siihen, mitä se on toisilla alueilla ja nämä ovat seikkoja, joihin todella pitäisi kiinnittää huomiota.

Kannatan myös Ville Ylikahrin pontta, mutta sen taisi joku jo kannattaakin, mutta menipähän varmuuden vuoksi vielä lisäkannatuksen puolelle.

Itse strategiasta sen verran, että tietysti tämä ajankohta, jolloin tätä on tehty on tietyllä tavalla epäkiitollinen, meillä on ihan uusi valtuusto, tai valtuusto on vaihtunut ja tietenkin ensitöikseen strategian tekeminen tulevalle valtuustokaudelle on aika työlästä. Olkoon, se on tietysti jonkinlaista Suzuki-menetelmää, vaikeisiin asioihin perehtymällä heti oitis, niin tietysti valtuusto etsii, uusi valtuusto sopivia työtapoja ja hakee linjoja.

Toisaalta meidän toinen ongelma oli se, että se ajoitus on tämä, että on suuri taantuma päällä ja me joudumme miettimään myös tulevaa budjettia ja seuraavien vuosien budjettia, meillä on koko ajan niskassa aika suuri leikkaamisen tarve. Tuossa strategiassa puhutaan paljon tietäntyyppisistä linjauksista. Minä toivon, että käytännön selvityksiä ei lähdetä tuottamaan varsinaisiksi ratkaisuksi minkään lamapaniikin varjolla, vaan mietitään pitkän tähtäimen taloutta ja tunnustetaan ja ymmärretään myös, että julkisella sektorilla muotipuheista huolimatta edelleen tulee olemaan sitä kasvavampi merkitys silloin, kun globaalin talouden turbulenssit lisääntyvät. Julkisella sektorilla palveluiden tuottamisen ohella, niin nimenomaan palveluiden tilaajana, ostajana ja rakentajana suhteessa siihen, miten markkinat muodostuvat, niin on iso merkitys. Jos julkinen sektori siirtää osan toiminnoistaan, riittävän tai suuren osan, tai liian suuren osan, niin siitä helposti seuraa se, että markkinat jollakin aikavälillä keskittyvät ja itse asiassa julkisen tilaajan rooli heikkenee monessa suhteessa. Ja sen päälle vielä ne huolet, joita tiettyjen toimialojen osalta liittyy kansalaisten tasavertaisuuteen ja yksityisyyteen yms. Tämä lähtökohtana.

Täällä on puhuttu paljon näistä yleisistä asioista enkä toistele niitä asioita sen kummemmin. Minulla on neljä pontta, jotka liittyy rakentamiseen, joka nyt liittyy minun muihin luottamustoimiini tällä hetkellä aika lailla. Ja sitten toinen asia, josta suuresti kannan huolta on nimenomaan tiettyjen hyvinvointipalveluiden puolella, sopivan henkilöstörekrytoinnin saaminen. Ja näitä asioita on nyt tässä ristiin neljässä ponnassa. Ensimmäinen ponsi kuuluu:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää keinoja, kuinka Helsingin asuntomarkkinoille voitaisiin tuottaa eri asuntohallintamuotoja yhdistäviä sekataloja.

15.4.2009

Ja sekatalojen idea on, että joissakin tapauksissa on järkevää, että sosiaalista rakentamista ja kovan rahan tai välimuotojen rakentamista voitaisiin toteuttaa samantyyppisissä, sisäkkäisissä, ristikkäisissä hankkeissa. Niitä on tehty aikaisemmin, niistä on hyviä kokemuksia, muun muassa Ruoholahdesta. Toinen ponsi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää voidaanko kaupungin työsuhdeasuntojen vuokraehtoja uudelleen määrittelemällä helpottaa hallintokuntien rekrytointiongelmia.

Olen ollut täällä tekemässä päätöstä, jossa näiden asuntojen vuokrasuhteista tehtiin määräaikaisia ja niiden ikään kuin vuokratasoa korotettiin merkittävästi, mistä seurasi se, että työsuhdeasuntojen tarve tai itse asiassa kysyntä on merkittävästi vähentynyt. Ja ollaan menetetty sitä kautta se mahdollisuus, joka silloin, kun emme voi palkassa tulla niin paljon vastaan kuin esimerkiksi kysyntä saattaisi edellyttää, niin vielä silloin, kun puhutaan niistä ammattialoista, joiden palkkataso on verraten alhainen ja asuminen Helsingissä kallista, niin on aivan selvää, että tämän asian uudelleen tarkistaminen siinä suhteessa, että auttaako tämä sitä oleellista rekrytumisongelmia, jonka takia me olemme tekemässä isoja rakenteellisia muutoksia meidän ikään kuin palvelurakenteeseen. Niin kyllä tämä kannattaa uudelleen avata minun mielestäni. Ja ponsi numero 3:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki huolehtii alueellisesta asuntohallintajakaumasta myös ostamalla jatkossakin vapailta markkinoilta kohtuuhintaisia yksittäisiä asuntoja ja muuttamalla niitä tavallisiksi kaupungin vuokra-asunnoiksi ja työsuhdeasunnoiksi ja erityisryhmille osoitetuiksi vuokra-asunnoiksi.

Tämä liittyy siihen, että kaupungin konsernijaosto on nyt tehnyt päätöksen, joka liittyy Asuntohankinta Oy:n asuntohankinnan toistaiseksi lopettamiseen. Ja nyt minä haluan tällä ponnella ikään kuin valtuuston tukea sille, että tämä toiminta jatkossa jossakin muodossa edelleenkin jatkuisi, koska minun nähdäkseni on järkevää, että silloin kun kohtuuhintaisia asuntoja sattuu olemaan saatavilla, niin niitä kaupunki myös ostaisi ja muuttaisi tämäntyyppisiin erityiskäyttöihin ja nimenomaan niillä alueilla, joissa kaupungin oma asuntotuotanto ei pysty toteuttamaan sitä asuntohallintajakaumaa. Eli puhutaan ensisijassa juuri niistä alueista, jossa vuokrataloja ei tehdä, niin on järkevää, että kaupunki sitten ostaa yksittäisiä asuntoja ja siten ylläpitää tätä asuntopoliittisen ohjelman tai MA-ohjelman mukaisia

15.4.2009

asuntohallintajakaumia myös näillä alueilla.

Välihuuto!

Auroranlinna voi minun puolestani ostaa ihan hyvin, mutta se pitää myös antaa tehtäväksi Auroranlinnalle. Että Auroranlinnan tehtävä on ollut tähän saakka ikään kuin ensisijaisesti tehdä työsuhdeasuntoja tai kovan rahan vuokra-asuntoja, joita myös kysytään. Ja nimenomaan tuottaa niitä eikä ostaa markkinoilta yksittäisiä asuntoja, jolla nimenomaan tehdään näitä sekataloja, joka minun mielestäni on asuntopoliittisesti kannattavaa. Olen muuten itse asunut sellaisessa talossa ja nykyisessäkin asunnossani, joka on yksityinen kiinteistöosakeyhtiö, niin on nimenomaan kaupungin vuokra-asuntoja ostettuna sinne joukkoon. Ja se on minusta hyvä käytäntö, ei ollenkaan huono.

Välihuuto!

Ei, mutta pääsääntöisesti se on juuri se, mitä kaupungin myös kannattaa pienimuotoisesti harrastaa eikä unohtaa sitä tämäntyyppisessä tilanteessa. Nyt Risto, minä en pysty kommentoimaan sinulle koko ajan. Neljäs ponsi on:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, että kannattaako lääkäreiden ja muun terveydenhoitajien henkilöstön rekrytointiongelmia helpottaa perustamalla kaupungin tai pääkaupunkiseudun kuntien yhdessä omistama alan työvoimaa vuokraava yritystoimija, joka voisi toiminnallaan myös hillitä yksityisten rekryfirmojen kasvavaa markkinaroolia.

Eli kysymys siitä, että kun kaupunki tekee yritysmuotoisena tai liikelaitosmuotoisena monta eri toimintaa, niin tässä suhteessa kannattaisi harkita sitä, että juuri tämän lääkäri- ja sairaanhoitajapulan selvittämiseksi, niin tarjottaisiin niille omalle toiminnalla sitä, mitä lääkärit ja sairaanhoitajat hakevat nyt rekryfirmoilta. Pystytään vaikuttamaan työsuhde-ehtoihin kaupungin haluamalla poliittisella tavalla ja luomaan markkinoille aitoa kaupungin etua, tässäkin mielessä palveleva juttu.

Kiitos.

15.4.2009

Hyvä puheenjohtaja, hyvät valtuustokollegat.

Tässä on jo useamman tunnin ajan keskitytty ruotimaan ja parantelemaan meidän valtuustostrategiaamme, mutta aika paljon palvelujen ja sosiaalisen sektorin kannalta. Totta kai se on tärkeää, me kaikki haluamme tehdä ihmisläheistä politiikkaa täällä Helsingissä. Minä haluaisin tuoda esiin kaksi minulle henkilökohtaisesti läheistä teemaa eli kansainvälinen Helsinki ja Itämeren yhteistyö sekä luonnonläheinen Helsinki ja Itämeri ja sen kunto.

Tässä strategiassahan on kappaleessa neljä eli Monimuotoinen ja kansainvälisesti kilpailukykyinen ja turvallinen Helsinki, on viitattu Itämereen muutamassa kohtaa. Ja yhtenä alakappaleena tässä puhutaan siitä, miten Helsinki panostaa Itämeren suojeluun. Ja toisessa alakappaleessa Kansainvälistynyt Helsinki puhutaan siitä, miten Itämeren integraatio, sen tulisi olla yksi kansainvälisen toiminnan toimintaperiaatteita Helsingissä. Mutta aika paljon nämä toimenpiteet näissä, näiden alaotsikoiden alla keskittyvät siihen, miten Helsinki tekee, mitä Helsingin tulisi itse tehdä.

Ja esimerkiksi, jos Itämeren suojelusta puhutaan, niin täällä puhutaan paljon erilaisista toimenpiteistä, joihin Helsingin tulisi ryhtyä omien päästöjensä vähentämiseksi. Se on ihan selvä, että on todella tärkeää, mutta mitään Itämeren parannustilaa, Itämeriä ei voi parantaa vain sillä tavalla, että me katsomme sisäänpäin ja mietimme vain, että mitä me itse teemme. Vaan on oleellista, että me luomme sitä yhteistyötä muiden Itämeren maiden ja muiden Itämeren kaupunkien kanssa. Ja me emme saa unohtaa sitä, että me emme voi olla yksin täällä Itämeren pohjoispuolella. Ne toimenpiteet, mitä Helsinki tekee tai tässä meidän ympäröivät kunnat ja seudut tekevät, niin se ei paljon auta, jos emme saa jotain konkreettista ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa Itämeren yhteistyöhön.

Muistuttaisin vielä, että Itämeri-yhteistyö, niin kysehan ei ole vain merestä eli missä kunnossa se meri on, vaan kyse on myös niistä Itämeren ympärillä olevista maista, kaupungeista, ihmisistä ja siitä konkreettisesta yhteistyöstä, jolla voidaan parantaa tämän alueen kilpailukykyä. Tämän vuoksi esittäisin kaksi pontta. Ensimmäinen liittyy kilpailukyvyn edistämiseen ja lisäämiseen Itämeren alueella. Eli ehdotan, että:

Hyväksyessään valtuustostrategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsinki etsii konkreettisia yhteistyötoimenpiteitä Itämeren valtioiden

15.4.2009

merkittävien rannikkokaupunkien kanssa taloudellisen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi ja koko alueen kilpailukyvyn edistämiseksi.

Me emme minun mielestäni tällä hetkellä tehdä tarpeeksi tätä, meillä on ehkä Tallinnaan jonkun verran tietynlaista liikennettä. Mutta se, että voidaanko sillä olla luomassa tällaista yhteistä talousaluetta, toimivaa ja tiivistä talousaluetta, se on kyseenalaista. Eli tähän haluaisin lisää konkreettisia toimia kaupungilta.

Toisena pontena ehdotan, että:

Hyväksyessään valtuustostrategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsinki luo ja tiivistää konkreettisia yhteistyötoimenpiteitä Itämeren maiden keskeisten kaupunkien kanssa tavoitteenaan kaupunkien yhteinen sitoutuminen vähentää Itämereen eri muodoissa päästettyjä jätekuormituksia.

Kuten sanottu, Helsinki ei yksin voi parantaa Itämerta, se on mahdoton tehtävä. Ja minusta tuntuu, että tällä hetkellä Helsinki ei ehkä ihan tee kaikkea, jotta me voisimme sitouttaa meidän kumppanimaitamme ja kaupunkeja siellä, tietysti Tallinna, Pietari, Tukholma, varmasti Tukholman kanssa voidaan tehdä hyvää painostusyhteistyötä muita kohtaan. Mutta myös siellä alempana olevia maita ja niiden keskeisiä Itämeren kaupunkeja.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö

Välihuuto!

Vain hetkeksi.

Arvon puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aivan aluksi kannattaisin edellisen puhujan eli suomalaisen mainioita ponsia Itämeren suojelemiseksi.

Nyt hyväksyttävä valtuustostrategia on askel kohti kokonaisvaltaisesti suunnitelmallista toimintaa. Se on toivottavasti myös tehokas keino nyt ja tulevaisuudessa nostaa tarvittavia uudistuksia esiin kautta linjan. Ja

15.4.2009

ennen kaikkea toivottavasti tämä strategia piirtää laaja-alaisesti suuntaa siitä, minne Helsinki on oikein matkalla, myös niille tavallisille helsinkiläisille. Määränpää asukkaiden ja koko Suomen hyvinvointi on niin ikään tärkeä maali kaupungin toiminnalle. Strategia ottaakin varsin hyvin huomioon Helsingin tilan keskellä globaalia taantumaa ja nostaa esiin kattavan määrän tarvittavia uudistuksia.

Jos jotain pitää tässä kokonaisuudessa kritisoida, niin voin yhtyä Mari Puoskarin ja monien muiden täällä jo esittämään näkemykseen siitä, että tavoitteita on varsin mittava joukko ja niistä todennäköisesti vain murto-osa menee konkreettisesti eteenpäin. Siitä huolimatta on aihetta esittää kiitokset kaikille mukana olleille.

Haluan kuitenkin nostaa esiin muutaman yksityiskohdan strategiasta, jotka ponsien muodossa kaipaavat vielä lisätarkennusta. Kansallisessa koulutuspolitiikassa on meneillään merkittävä uudistus, joka koskettaa Helsinkiä mitä suurimmassa määrin. Ensi vuoden alusta toimintansa aloittaa Helsingissäkin uusi Aalto-yliopisto, joka kattaa alleen yli 15 000 opiskelijaa ja kolmesta sen kampuksesta kaksi sijaitsee täällä Helsingissä. Valtuustostrategia toteaaakin hyvin, että kaupungissa, tai Helsingissä, panostetaan Aalto-yliopiston monikampusiseen malliin, mutta mielestäni meidän tulisi ottaa huomioon vielä mahdolliset muutokset, jotka tämän Aalto-yliopisto -hankkeen edetessä kenties tulevat eteen. Ensimmäisen ponteni hyväksyessään

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsinki varautuu Aalto-yliopisto -hankkeen toteutuksessa mahdollisuuteen sijoittaa uuden yliopiston ja/tai opiskelijayhteisöön tiloja nykyisten kolmen kampuksen lisäksi yliopiston tai opiskelijayhteisöjen tarpeiden mukaan myös muille kaupungin alueille, kuten Kalasatamaan tai Töölönlahden keskustakirjaston yhteyteen. Mikäli Aalto-yliopisto päättää nykyisen kolmikampusmallin sijaan selvittää muita kampusratkaisuja, varautuu kaupunki mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan Aalto-yliopistolle ja sen opiskelijoille myös jatkossa laadukkaan toimintaympäristön Helsingissä.

Mielestäni tämä tavoite on erittäin tärkeä ja koskettaa mitä suurinta joukkoa opiskelijoita ja nykyisten kahden yliopiston työntekijöitä täällä Helsingissä.

Niin ikään opiskelijoiden asuminen Helsingissä on tärkeä teema. Tällä hetkellä opiskelija-asuntojen jonossa on enemmän opiskelijoita kuin koskaan aikaisemmin, yli 3 000 opiskelijaa. Ja keskellä globaalia taantumaa opiskelija-asuntoyhteisöt, Helsingissä HOAS, ovat niitä

15.4.2009

yksiä tahoja, jotka voivat omalla rakentamisellaan ja toiminnallaan edesauttaa elvyttäviä investointeja. Voimme siis saada kaksi kärpystä yhden iskulla. Strategiassa onneksi todetaan, että opiskelija-asuntoja lisätään, mutta opiskelija-asumisen tarpeet on syytä nostaa vielä erikseen tarkemmin esiin, etenkin laadun näkökulmasta. Seuraavan ponteni hyväksyessään

Helsingin kaupunginvaltuusto edellyttää, että opiskelija-asuntoja sijoitetaan Helsingissä etenkin lähelle oppilaitoksia ja hyvien julkisen liikenteen yhteyksien varrelle.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan Puhakan kahta pontta.

Puutun kolmeen yksityiskohtaan strategiassa. Ensimmäinen on virastojen ja yksiköiden liikelaitostaminen ja yhtiöittäminen. Niiden seurauksia on sellaisia asioita, joita vasemmistoryhmä pitää huonona. Se lisää tosiasiaassa byrokratiaa, kilpailuttaminen kun on vaivalloista ja sillä on hintansa eikä sitä pidä ottaa ohjelmallisesti tavoitteeksi. Työn valvomista on lisättävä.

Strategiassa puhutaan paljon oman henkilökunnan osaamisen kehittämisestä, mutta toisaalta käytännössä ei useinkaan luoteta siihen asiantuntemukseen ja oman työn kehittämistahtoon, jota henkilökunnassa minun kokemukseni mukaan on paljonkin. Kun halutaan tarkempaa kirjanpitoa ja halutaan taloutta seurata tarkemmin, tehokkuutta ja muuta, niin patenttiratkaisuksi annetaan liikelaitos tai yhtiö ja silloin ei lasketa niiden heikkouksien hintaa. Minun mielestäni pitäisi laskea myös eläkevakuutusmaksuista johtuvat erot, kun yhtiöitetään ja kun verrataan omien yksiköiden kilpailukykyä.

Kun yhtiöitetään toimialoilla, joilla tyypillisesti toimii monikansallisia suuryhtiöitä ja työvoiman vuokrausyrityksiä syyllistyy kaupunki minun mielestäni työelämän huonontumiseen. Sysäämme kaupunkilaisia palvelevia työntekijöitä köyhyyteen ja epävarmuuteen. Jos luovutaan omasta työstä kokonaan, menetetään tietämys todellisesta hinnasta, katoaa vertailupohja ja tieto useimmiten pienistä, yhä keskittyvistä ja monopolisoituvista markkinoista. Yhtiöittämisinnossa ei saa päästä tapahtumaan sitä vahinkoa, että lopulta valtuusto voi vain ostaa, mitä

15.4.2009

irti saa ja maksaa sen, mitä yksi tai kaksi palveluntarjoajaa pyytää.

Toinen asia on oppisopimuskoulutus. Helsingin kaupunki tarjoaa jonkin verran oppisopimuskoulutusta eri yksiköissään. Joihinkin ammatteihin ei ole olemassakaan ammattikoulutusta ja Helsingin kaupunki tosiasiaassa on ihan merkittävä oppisopimuskouluttaja joihinkin ammatteihin, myös yritysten työvoimatarpeeseen. Esitän tästä aiheesta ponnien:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että oppisopimuskoulutusta lisätään ja valtion kanssa neuvotellaan lisärahoituksesta oppisopimuskoulutuksen aloilla, joilla ei ole olemassa muuta ammatillista koulutusta.

Ja kolmas asia on tietenkin liikunta. Minusta oli valitettavaa ja hiukan hämmäntävää, että puhutaan liikuntapoliittisesta ohjelmasta ja sitä ollaan valmistelemina ja toisaalta tässä paperissa oli liitteessä, että sitä ei tuoda valtuustoon. Ja minun mielestäni se olisi merkittävä ja tuotava tänne kokonaiskäsityksen saamiseksi.

Strategiassa korostetaan politiikan vaikuttavuutta ja toiminnan tuottavuutta. Jos valtuutetut eivät mitenkään voi budjettia hyväksyessään päätellä, miten myönnettyt varat kohdistuvat rakennusten tonttien, omiin tontteihinkin tai rakennuksiin ja muiden omistamiin, myönnettyihin lainoihin yritykselle, miten ne kohdistuvat avustuksiin eri toimijoille ja sitä kautta eri ihmisryhmien liikuntamahdollisuuksiin. Ja kaiken lisäksi ei ole pelkästään kysymys samanlaisten mahdollisuuksien luomisesta kaikille, vaan on tarkasteltava eri ikäryhmiä, sukupuolia, pieniäkin vähemmistöryhmiä, heidän mahdollisuuksiaan, heidän oppimismahdollisuuksiaan, motivoitumista. Maan hallituskin on nähnyt tärkeäksi ja sen takia hyväksynyt viime vuoden lopulla periaatepäätöksen kansallisesta liikuntaohjelmasta ja suuren määrän toimenpiteitä liikunnan edistämiseksi. Niin tähän ohjelmaan eivät ole pääkaupungin poliitikot ja liikuntaorganit ottaneet kantaa lausuntokierroksellakaan. Ja sen takia toivoisin, että tämä valtuusto kävisi läpi ja ilmaisisi tahtonsa, mihin se liikuntabudjetillaan tähtää. Ja esitän ponnien, että:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että valtuustolle valmistellaan liikuntapoliittinen toimenpideohjelma 2010 loppuun mennessä.

Kiitos.

15.4.2009

Valtuutettu Oker-Blom

Arvoisa puheenjohtaja, bästa fullmäktigeledamöter.

Osku Pajamäki tog upp det här med stadens försäljningar av eventuella bolag, kanske privatiseringar, försäljning av affärsverk och dylikt. Han poängterar att det viktiga är att utreda men samtidigt att SDP-gruppen specifikt menar att de här besluten inte skall göras. Hur som haver tror jag att alla har en uppfattning om det här, men det viktigaste skulle vara att vi utreder noggrant och sen fördomsfritt går in för de bitar som faktiskt har goda ekonomiska grunder.

Myyneistä voi olla monta mieltä, niissä on varmasti sekä hyviä että huonoja puolia. En lähde nyt kritisoimaan enkä myöskään puolustamaan erilaisten liikelaitosten tai yhtiöiden mahdollisia myyntejä. Mutta sen sijaan Helsingillä on kovin paljon maita, tontteja, maata asumiseen, jotka hyvin voisi myydä. Helsingillä on poikkeuksellisen paljon maita omistuksessaan, kansainvälisessä vertailussa, niistä saataisiin rahaa ja se olisi samalla tietynlaista turvaa, jatkuvuutta ja etua kaupunkilaisille, täällä asuville.

Nyt on varmaan helsinkiläisillä ja sitten toisaalta Helsingissä vierailevilla hiukan erilaisia toivomuksia kaupungin suhteen ja tätä strategiaa kannattaisikin nähdä kahdessa osassa. Niin että se on nimenomaan paperi, jossa mietitään, miten palveluita ja ympäristöä ja kaupunkiamme voisi parantaa helsinkiläisten silmissä ja helsinkiläiselle, asujalle ja veronmaksajalle. Mutta toisaalta myös, mitä voidaan tarjota turisteille ja täällä vieraileville? Niissä ryhmissä haetaan kovin erilaista kaupunkia. Siinä uskon, että tämä strategia on oikeilla jäljillä, kun haetaan esimerkiksi gourmet-tyyppistä tarjontaa, haetaan design-kaupunkia, sopii poikkeuksellisen hyvin Helsingille ja Suomelle. Kannattaa varmaan miettiä vielä enemmän tällaisia ? tyyppisiä muotoja ja myös imagoja, jotka Helsingille sopisivat. Jotta tänne voidaan houkutella turisteja ja tästä voidaan luoda erilainen kaupunki, joka tunnetaan maailmalla. Mutta myös puhtaus ja ehkä uudenlaista tapaa liikkua ja elää säästäväisesti olisi hyvä, sanotaanko etu Helsingille ja sellainen, jossa voidaan poiketa maailmalla olevista pääkaupungeista. Itämeren läheisyys ja muutenkin merikaupunkina oleminen on erityisen hyvä puoli Helsingissä ja Itämeren puhdistamiseen kannattaakin satsata myös Helsingin omia varoja ja etenkin pyrkiä siihen, että mielet ihmisissä muuttuisivat kohti myönteisempää suhtautumista yhteiseen mereemme. Ja siksi tuenkin valtuutettu Pajamäen Itämerestä tekemää pontta.

Vihreät puhuvat lähinnä homoista ja lesboista, mutta sanoisin, että se

15.4.2009

on ehkä laajemmin järkevää ajatella niin, että suvaitsevaisuutta ylipäänsä kaikissa ja kaikkia kohtaan. Sellainen elämäntavan tukeminen, jossa kunnioitetaan toisiamme ja kunnioitamme myös turistejamme ja vieraitamme olisi mielestäni parempi kuin näinkin yksityiskohtaiseen asiaan meneminen strategian yhteydessä.

Lopuksi haluan vielä tukea valtuutettu Torvaldsin tekemää kahta pontta.

Valtuutettu Valtonen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, tämän kaupungin merkittävät vapaaehtoistyöntekijät.

Haluaisin ihan ensin kannattaa Seija Muurisen tekemää toivomuspontta ikääntymisen strategian laatimisesta sekä Lasse Männistön kahta pontta, jotka liittyivät Aalto-yliopiston toimintaedellytyksiin ja sitten opiskelija-asumisen laadulliseen toteutumiseen liittyvä ponsi.

Tiukkoja aikoja varten on instituutioilla, yhteisöillä ja yksityisillä ihmisillä jotakin säästöjä pahan päivän varalle. Ja nyt pahat päivät ovat tulleet ja on aika katsoa, mitä omaisuuseriä Helsingin kaupunki voisi aktivoida ja ottaa käyttöön. Ja nyt minä en puhu tässä yhteydessä taloudellisesta pääomasta, vaan minä haluaisin kiinnittää teidän huomionne erääseen toiseen vaurauden lähteeseen ja se on sosiaalinen pääoma. Se liittyy sellaiseen käsitteeseen kuin yhteisöllisyys. Ja minusta tuntuu, että olisi hirveän tärkeää, että strategiaohjelmaa voitaisiin lukea sillä tavalla, että asioita peilattaisiin nimenomaan yhteisöllisyyden ja sosiaalisen pääoman kautta.

Sosiaalisen pääoman tärkein yksittäinen osanen on vapaaehtoistyö, ja se on jotakin sellaista, jolla on myös hintalappu. Euroopan parlamentti päätöslauselmaesityksessä vapaaehtoistyön roolista todetaan, että taloudellisesti mitattuna vapaaehtoistyön osuus kansantalouteen Euroopassa on samaa luokkaa kuin rakennusalan osuus. Eli se tarkoittaa 5 %:a, joka muuten sattumoisin on sama prosentti, jonka kaupunginjohtaja esitti sanoessaan ensi vuoden pahimmista uhkakuvista, että se voisi olla suunnilleen luokkaa – 5 %. Vapaaehtoistyön osuus kansantaloudessa on 5 %. Ja sen takia nyt on oikea aika panostaa tähän pääomaan ja sen takia yhteisöllisyyden vahvistaminen, vapaaehtoistyön tukeminen ja sosiaalisesta pääomasta ammentaminen on nyt strategiaohjelman vuosien aikana äärimmäisen

15.4.2009

tärkeää. Ja siksi ehdotan, että valtuusto hyväksyessään strategiaohjelman 2009–2012 huomioi yhteisöllisyyden ja Helsingin sosiaalisen pääoman merkityksen strategian sisällössä ja kehittää sitä.

Kiitos.

Valtuutettu Valpas

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensi alkuun haluan ilmoittaa kannattavani valtuutettu Hurun perussuomalaisten ryhmäpuheen yhteydessä esittämiä muutoksia ja lisäyksiä strategiaan, nämä on toimitettu myös kirjallisena.

Sitten tähän itse asiaan, mistä ajattelin muutaman sanan lausua, nimittäin syrjinnästä. Sattumalta tästä asiasta jotain itsekin tiedän, näin vammaisena, joten katson olevani pätevä asiasta puhumaan. Kaupunkimme strategialuonnoksessa, joka on päivätty 6.4.2009, tästä toiminnasta käytetään lähinnä termiä positiivinen diskriminaatio. Alanko-Kahiluoto puhuikin jo tästä asiasta ja on se muutamaaan otteeseen muillakin tullut esille. Lähinnä sen positiivisista puolista, mutta minä haluaisin tuoda esiin myös niitä negatiivisia puolia, mitä tähän asiaan liittyy.

Minun mielestäni ei ole sellaista hyväksyttävää asiaa kuin positiivinen diskriminaatio eli ihmisten erityiskohtelu, jota se käytännössä tarkoittaa. Sehän on käytännössä samalla toisen ihmisen syrjintää, se on siis vaikea kysymys. Syrjinnästä ei tule hyväksyttävää vain sillä, että siihen liitetään sana "positiivinen" tai käytetään muista kielistä napattuja lainasanoja peittämään sen todellinen luonne. Ymmärrän ja kannatan pyrkimyksiä auttaa niitä, joiden tiedetään selkeästi apua tarvitsevan, esimerkkeinä koulujen tukiopetus taikka terveydentilan parantamiseen tähtäävät toimenpiteet alemmissa sosiaaliluokissa. Nämä ovat yhteiskunnassamme yleisesti hyväksytyjä toimenpiteitä. Tosin tällöin olisi mielestäni syytä käyttää termejä, kuten "lisätään tukiopetuksen resursseja" taikka "lisätään terveyspalveluja" eikä termiä "positiivinen diskriminaatio", jota käytetään tämän strategialuonnoksen sivulla 9 terveyserojen kaventamisen yhteydessä. Tämä oikeastaan hätkähdytti minut miettimään, että mitä tällä koko sanalla itse asiassa tarkoitetaan. Että se on yleensä liitetty maahanmuuttajiin, mutta että onko se nyt sitten, missä se menee se sana, onko sillä rajoja.

Niin tai näin, tämä iloinen syrjintä ei saa johtaa siihen, että esimerkiksi

15.4.2009

opetustoimi varaisi näinä niukkoina aikoina lisää tukiopetusrahoitusta vain maahanmuuttajataustaisille lapsille sillä perusteella, että ryhmä edustaa jonkun mielestä positiivisen diskriminaation piiriin kuuluvaa väestöryhmää. Jos samalla ei lisätä tukiopetuksen voimavaroja myös alkuperäisväestön lapsille syyllistytään senlaatuiseen erityiskohteluun, jossa ei kunnian kukko laula.

Suhtaudun siis hyvin kriittisesti termiin ”positiivinen diskriminaatio” ja muuten ihmisten erityiskohteluun. Itse vammaisena en halua työpaikkaa vain siksi, että olen vammainen. Haluan saada sen siksi, että minulla on tehtävään tarvittava ammatillinen pätevyys. Näin on myös omalla kohdallani käynyt muutamaan otteeseen ja se on hyvä se.

Maahanmuuttajat haluavat olla Suomessa tasa-arvoisessa asemassa valtaväestön kanssa. Jotta tämä toteutuisi, ei heidän positiivisen diskriminaation muodossa saama erityiskohtelu asunnon saamisessa tai yhteiskunnan tukien piiriin jäämisen muodossa ainakaan edistä tätä tavoitetta. Suomessa on vanha sanonta, jonka mukaan jokainen on oman onnensa seppä. Jokainen on tässä maassa vapaa yrittämään ja luomaan oman tulevaisuutensa itse. Siteeraankin tässä yhteydessä yli neljännesvuosisadan ajan tuntemani aasialaistaustaisen ystäväni lausuntoa, tästä aiheesta kun olemme keskustelleet: ”Suomessa kenenkään ei pitäisi olettaa sellaista, siis erityiskohtelua, jos hän itse on kykenevä luomaan oman tulevaisuutensa.”

Te kaikki tiedätte, että yhä harvempi helsinkiläinen katsoo hyvällä yhteiskunnassamme parhaillaan harjoitettavaa toimintaa, jossa pelkkä erilaisuus on peruste, jolla henkilön katsotaan soveltuvan työtehtävään, pääsevän koulutukseen tai saavan sijoituspaikan kaupunkimme keskustassa. Se ei ole suomalaisen oikeustajun mukainen tapa toimia ja toivon, että Helsingin kaupunki ja sen päättäjät eivät omalta osaltaan ala enempää edistämään tällaista toimintaa. Suvaitsemattomuus voi olla myös seurausta epäonnistumisesta eikä syy epäonnistumiseen. Valitettavan harva ymmärtää tai haluaa ymmärtää tätä puolta tästä asiasta.

Lopuksi mielestäni aiheellinen kysymys, kuka tässä kaupungissa tai maassa määrittelee, milloin henkilö kuuluu tämän laillistetun syrjinnän tai kuten poliittisesti korrekti termi kuuluu, positiivisen diskriminaation piiriin? Asiaa olisi syytä pohtia laajemminkin.

Kiitos.

15.4.2009

Valtuutettu Lipponen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kyllä oli aivan pakko nyt puuttua tähän valtuutettu Valpaksen puheenvuoroon, nimittäin nyt tasa-arvo-käsite on ilmeisesti hänellä pikkuisen hakusessa. Voidaan puhua lähtökohtien tasa-arvosta tai lopputuloksen tasa-arvosta ja juuri tämä positiivinen diskriminaatio tähtää lopputuloksen tasa-arvoon eli tuetaan ihmisiä niissä tilanteissa, joissa he tarvitsevat tukea, esimerkiksi kielten opetusta lapsille. Ja täytyy nyt miettiä myös sitä, että kun tänne muutetaan, niin meidän suomalaisten tavoite on, että näistä maahanmuuttajista tulee uusia suomalaisia ja heille tulee sellainen vahva identiteetti, joka rakentuu oman kulttuurin, mutta myös suomalaisen kulttuurin varaan. Ja minun mielestäni on erittäin tärkeää, että meillä on sitä tukea näissä kouluissa, koska Helsingin kouluverkko eriytyy nyt tosi vaarallisella tavalla ja me tarvitsemme erityistoimenpiteitä, jotta saamme tästä yhteisen kansakunnan myös tulevaisuudessa.

Kiitos.

Valtuutettu Sinnemäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Valtuutettu Valpas pohdiskeli tätä kysymystä positiivisesta diskriminaatiosta. Ehkä tämän politiikan tavoitteet eivät aivan vielä ole hänelle kirkastuneet. Useinhan politiikassa, jos halutaan saavuttaa jotain, niin täytyy löytää sellaiset keinot, joita päämäärä edellyttää. Strategiassa esimerkiksi halutaan kaventaa terveyseroja, silloin se tarkoittaa erityistä panostamista niiden ihmisten terveydentilaan, joilla se terveydentila nyt on huomattavasti heikompi. Koulutuksen puolella Helsingissä on tavattu panostaa erityisesti niihin kouluihin, joissa oppimistulokset eivät ole keskiarvon yläpuolella ja jotka usein sijaitsevat niillä alueilla, jotka ovat sosio-ekonomisesti edellytykseltään heikompia kuin keskiarvo. Tällä tavalla pyrimme tasa-arvoon eli siihen, että kaikissa helsinkiläisissä kouluissa saisi hyvää opetusta ja että oppimistulokset olisivat hyvät.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Valpas ei ole ilmeisesti riittävän valppaasti tutustunut siihen, mitä positiivinen diskriminaatio Helsingissä on jo yli 10 vuoden ajan tarkoittanut. Tämähän ei ole mikään uusi asia, joka nyt on tuotu, vaan Helsingin opetustoimessa yli 10 vuoden ajan on ollut positiivista diskriminaatiota. Hän, valtuutettu Valpas, puhui yksilötasolla tästä, mutta kyllä kysymys on ennen muuta siitä, että laajemmalla tasolla pyritään tukemaan sellaisia esimerkiksi kouluja, joissa on, aivan kuten valtuutettu Sinnemäki sanoi, vanhemmilla matalampi koulutustaso, sosio-ekonominen tausta on heikompi ja tätä kautta annetaan samanlaiset mahdollisuudet kuin muillekin.

Se, mihin tätä rahaa on käytetty eri kouluissa, esimerkiksi ovat koulut voineet itse ja kokeneet erittäin tarpeelliseksi, siihen on voinut palkata esimerkiksi koululääkäreitä, erilaista tukiopetusta antaa, erilaista tukea oppilaille. Ja tämä on kaikki tullut koko kouluyhteisölle. Ja ajatushan nimenomaan on se, että kaikille annetaan saman verran ja sitten ne, jotka tarvitsevat erityistä tukea saavat siihen päälle ylimääräistä, jotta pääsevät samoihin tavoitteisiin. Ja ihmettelen, jos perussuomalaisten näkemys on se, että sellaisia ihmisiä ja sellaisia ihmisryhmiä, joilla on vaikeuksia päästä samoihin tuloksiin kuin muilla, niin heitä ei saisi erityisesti tukea, auttaa siinä, että he pärjäävät koulussa, pärjäävät myöhemmin työelämässä, maahanmuuttajat pärjäävät kielellisesti.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

Valtuutettu Valpas asetti vastakkain tässä maahanmuuttajia, jotka tarvitsevat tukea ja toisaalta sitten ns. valtaväestöä. Ihmettelen kahta asiaa. Ensinnäkin, minkä takia valtuutettu Valpas tässä syyllistää erilaisista sosiaalisista ongelmista maahanmuuttajia. Eivät maahanmuuttajat ole romahduttaneet tässä kaupungissa asuntotuotantoa. Eivät maahanmuuttajat ole sopineet kaupunginhallituksessa palveluiden leikkaamisesta. Eivät maahanmuuttajat ole myöskään syyllisiä Irakin sotaan tai Afganistanin sotaan, josta tulee meille paljon pakolaisia.

Ja vielä enemmän ehkä ihmettelen sitä, että perussuomalaiset esittivät tässä nyt Valppaan kannatuksen myötä poistettavaksi kokonaan tästä strategiaohjelmasta kaikki ne kohdat, jotka käsittelevät maahanmuuttajapolitiikkaa. Tämä puolue, joka tällä asialla vaaleissa

15.4.2009

ratsasti, ei kykene esittämään siis yhtään ainoaa esitystä siitä asiasta, joka sen mielestä oli tärkeää saada keskusteluun. Vaan esittää poistettavaksi sivuilta 6-7 ja sivulta 11 kaikki tähän liittyvät linjaukset. Minusta tämä on edesvastuutonta.

Valtuutettu Valpas (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

Hakaselle toteaisin, että me emme esittäneet, että me sieltä poistaisimme, vaan me esitimme, että tähän kaupunkiin luotaisiin kunnan strategia maahanmuuttopolitiikasta. Nyt meillä on tällaisia yksittäisiä yksittäisten hallintokuntien sisäisiä toimenpidesuosituksia tai muita, mutta kaivataan minun mielestäni kyllä enemmän tällaista laaja-alaisempaa toimintaa tässä suhteessa. Ja sitten tämä pointti, mikä minulla tässä nyt oli, niin se ei ilmeisesti tullut ihan selville. Eli minä totesin täällä, että maahanmuuttajat haluavat olla Suomessa tasa-arvoisessa asemassa valtaväestön kanssa. Ja sitten minä myöhemmin totesin tästä suvaitsemattomuudesta, niin oletteko te nyt ihan oikeasti sitä mieltä, että suvaitsemattomuutta vastaan taistellaan sillä, että maahanmuuttaja ikään kuin automaattisesti luokitellaan jotenkin erityistä apua tarvitseväksi henkilöksi. Eikö se ole tämän henkilön tai ryhmän aliarvioimista.

Valtuutettu Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Muutamasta keskeisestä asiasta tässä strategiassa. Tämän valtuustokauden aikana yksi tärkeimmistä kaupungin tulevaisuuteen vaikuttavista asioista on se, että uusien kaupunginosien rakentaminen alkaa Jätkäsaarella, Kalasatamassa, Kruunuvuoren rannassa, Kuninkaantammassa ja Honkasuolla. Strategia on mielestäni onnistunut siinä kohtaa, minkälaisia näistä uusista alueista tavoitellaan. Monipuolisia, erilaisten ihmisten kaupunginosia, joissa on vahva identiteetti, kaupunginosia, joissa voi elää pääasiassa joukkoliikenteen käyttäjänä, kaupunginosia, joissa palvelut ovat asukkaiden saatavilla niiden valmistumisesta lähtien. On myös erittäin hyvä, että tässä nyt vaikeassa suhdannetilanteessa todetaan, että kaupunki itse voi olla tarvittaessa toteuttamassa sitä, että näihin kaupunginosiin saadaan monipuolinen asuntorakenne. Tällä tavalla tässä tänä iltana jo monesti

15.4.2009

mainittu asia eli se, että kaupunki voi investoimalla omalta osaltaan pehmentää taantuman vaikutuksia ja samaan aikaan olla rakentamassa hyviä uusia kaupunginosia, niin tämä tavoite mielestäni strategiaan on kirjattu hyvin.

Ja sitten ehkä vanhojen kaupunginosien osalta, niin täällä todetaan se, että lähiöprojektia jatketaan, ostoskeskuksia kehitetään eli meidän on samaan aikaan, kun rakennamme uusia kaupunginosia, pidettävä huolta entisistä, siitä että Helsingissä, jossa ihmiset itse asiassa poikkeuksellisen hyvin viihtyvät juuri siellä, missä itse asuvat, ovat kiintyneitä kotiseutuunsa, että kaupunki omalta osaltaan huolehtii näistä kaikista alueista.

Joukkoliikenteen osalta tämän strategian kirjaukset ovat kannatettavia. On syytä valtuustokauden aikana toimia siten, että esimerkiksi Raide-Jokeri lähtisi toteutumaan mahdollisimman nopeassa aikataulussa. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus on lähtenyt nousuun ja meillä on varmasti kaikki mahdollisuudet, jos teemme nyt oikeita ja reippaita päätöksiä, saada tämä kehitys jatkumaan. Strategia ottaa myös kevyenliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn vakavasti. Tämä on hyvä asia.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, sitten viimeisenä asiana kirjastoista. Kirjastothan ovat erityisen tarpeen kokemuksen mukaan nimenomaan taloudellisesti heikkoina aikoina. Kirjastot ovat tärkeitä yleensäkin, mutta niiden merkitys ehkä korostuu silloin, kun ihmisten toimeentulo vaikeutuu, silloin kirjastot ovat erityisesti kokoontumispaikkoja, olohuoneita ja esimerkiksi ihmisillä, joilla työttömyyden takia ei ole mahdollisuutta tilata kotiinsa lehtiä, niin on mahdollisuus lukea niitä kirjastossa. Strategiassa todetaan, että kirjastoverkon Helsingissä tulee olla kattava. Se on hyvä asia, koska niin kuin 2000-luvun alkupuolella valtuutettuina olleet näkivät, lähikirjastot ovat ihmisille valtavan tärkeitä ja niiden puolesta ollaan valmiita taistelemaan.

Tämän lisäksi kirjastoista todetaan se, että Helsinkiin rakennetaan keskustakirjasto. Se on hankkeena sellainen, että sen tähtäin on kauempana kuin tämän valtuustokauden aikana, mutta tällä valtuustokaudella meidän pitää olla tekemässä niitä päätöksiä, että saamme Helsingin kirjastoverkkoon myös sen päärautatieaseman Helsingin keskustaan, mukavan, rennon, tapahtumia täynnä olevan, mutta myös hiljaisuutta täynnä olevan keitaan, joka palvelee kaikkia kaupungin ja itse asiassa koko pääkaupunkiseudun asukkaita.

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kun jouduin käymään tuossa välillä poissa, minä en tiedä, onko kukaan vielä kannattanut Tuomas Rantasen tekemää neljää ponsiehdotusta. Jos ei ole kannattanut, niin ilmoitan, että kannatan niitä tässä yhteydessä. Ne olivat erittäin tärkeitä ponsia. Asuminen Helsingissä on monimutkaista ja vaikeata eikä tämäkään strategiapaperi sitä paljon ratkaise. Täällä on hyviä asioita sisällä, kuten tuossa, minkä Sinnemäkikin totesi, että tästä suhdannetilanteesta johtuen vahvistetaan monipuolisen asuntotuotannon toteuttamista tarvittaessa kaupungin omin toimenpitein. Tämä on periaate, joka on ollut aikaisemminkin esillä, mutta se ei ole vielä kertaakaan johtanut käytännön tuloksiin.

Kaiken kaikkiaan strategiaohjelmaa vuosille 2009–2012 voi pitää todella hyvänä paperina ja sanotaan kunnianhimoisena ja antaumuksella laadittunakin ja parasta minusta on siinä se, että valtuusto on siihen kyllä aika lailla päässyt myös osallistumaan. Ja se, että se tulee käsittelyyn sen jälkeen, kun olemme sitten voineet tehdä eräänlaisen sopimuksen vuoden 2010 talousarvioehdotuksen raamista, niin osoittaa vain sen, että miten monimutkaisesta paperista on kysymys. Koska tämä strategiapaperi sinänsä on erittäin hyvä, mutta me tiedämme, että käytännön ratkaisuille me joudumme tekemään asioita, jotka eivät välttämättä tämän strategiaohjelman mukaan ole aina pelkästään positiivisia.

Tässä on komeat arvot kaupungin toiminnalle, asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, yrittäjämielisyys. Ja varoittaisin vaan siitä, että ellei tämä ole joka hetki kaikkien virastossa eri asioita, päätöksiä valmistelevien esillä koko ajan, ettei tästä helposti tule se sumuverho, mikä käytännössä monen yrityksen korkeista eettisistä arvoista on tullut, että ne ovat jostain syystä pudonneet taustalle silloin, kun on ollut pakko lomauttaa ja irtisanoa ihmisiä, niin nämä arvot hyvin helposti unohtuvat. Ja tässä mielessä muistuttaisin siitä, että pidetään tämä ohjelma muulloinkin esillä, kun päätöksiä tehdään, kuin vain tässä keskustelussa.

Tässä on myös arvokkaita eettisiä periaatteita, jotka koskevat kaupungin toimintoja, myös henkilöstöä ja se on erittäin hyvä asia, että näin on. Tässä on monta ei-asiaa, mitä henkilöstö ei saa tehdä. Sitten täällä myös sanotaan, että kaupunki järjestää henkilöstölleen turvallisen ja terveellisen työskentely-ympäristön. Tavoitteena on luoda työskentely-ympäristö, jossa kaikkia henkilöstöön kuuluvia kohdellaan yksilöinä siten, että he voivat työskennellä parhaalla mahdollisella

15.4.2009

tavalla oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan toteuttaen. Kaupunki toimii savuton työpaikka -periaatteen mukaisesti.

Ja seuraava kappalekin, että kaupunki on kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta korostava työnantaja, joka kunnioittaa henkilöstönsä oikeutta mielipiteisiin, vakaumuksiin ja yhdistystoimintaan osallistumiseen. Henkilöstölle turvataan tasa-arvoinen ja monimuotoinen työskentely-ympäristö, jossa ei esiinny minkäänlaista syrjintää. Kaupungin työpaikoilla ei sallita työpaikkakiusaamista, sukupuolista ahdistelua eikä muutakaan sopimatonta käytöstä missään muodossa.

Siis tässä on ihan tällaista lakimääräistä tekstiä, mutta jotenkin minusta tästä puuttuu kuitenkin se henki, että eri työyhteisöissä, eri virastoissa ja laitoksissa todella nojaututtaisiin henkilöstöön siinä mielessä, että kysyttäisiin aivan siltä suorittavalta portaalta joskus, miten asiat ois paras järjestää. Tässä on sellainen eräänlainen autoritäärinen ote työntekijöihin nähden ja kun nyt pitäisi oikeastaan saada, että tämä strategian toteutumisen yksi oleellinen osa olisi se, että tähän laajasti sitouduttaisiin myös siltä osin, että annettaisiin sen vähäisimmänkin, pienipalkkaisimmankin tuoda roponsa tähän pottiin sillä lailla, että voitaisiin kehittää näitä toimintoja. Ja minä väitän, että meidän Helsingin henkilöstökulttuurissa on paljon sellaista patriarkaalisuutta, joka pitäisi jo tässä vaiheessa saada pois ja uskaltaa lähteä siihen, että muutkin kuin palkkaluokat ja asema sanelevat työn kehittämisessä jotakin.

Minulla oli kokonaan toisenlainen puheenvuoro, minun oli tarkoitus puhua asuntopolitiikasta, mutta tuo Tuomas puhui niin hyvin, minä en viitsi enää siihen puuttua ja tämän puitteissa voisi siitä paljonkin puhua. Kun sitten toinen asia, täällä on iäkäsväestöstä ollut kysymys, niin minusta Asko-Seljavaaran puheenvuoro oli siinä mielessä erittäin hyvä, että hän totesi juuri sen, että kun alkaa tulla uusia ikäryhmiä eläkeikään ja keski-ikä koko ajan nousee ja eletään yhä vanhemmiksi, niin ei pitäisi tehdä sellaisia virheitä, jotka nyt näyttävät hyviltä toimenpiteiltä. Kaikki me olemme sitä mieltä, että ihmisen pitää asua mahdollisimman pitkään kotona. Mutta kun niitä ihmisiä alkaa kotona asua 100 000, 200 000 ja ne ovat 90-vuotiaita, niin kysyn vain, kuinka paljon me tarvitsemme myös laitosmaisia paikkoja.

Valtuutettu Karu

Kiitoksia, arvoisa puheenjohtaja. Hyvä valtuustoväki ja vähenemään

15.4.2009

päin menevä lehteriväki, tarkalleen ottaen nolla, laskujeni mukaan.

Ensi alkuun haluan kannattaa Olli Valtosen erinomaisen hyvää sosiaaliseen pääomaan ja yhteisöllisyyteen liittyvää toivomuspontta.

Kuulin aikanaan pikkupoikana tarinan kahdesta työstä, jotka hiihtivät kilpaa järvenjään yli. Nämä kaksi tyttöä olivat hiihtäjinä tasapäisiä, mutta toinen heistä kuitenkin voitti. Kun sitten hävinnyt tyttö kysyi voiton salaisuutta voittaneelta tytöltä, kertoi tämä voittaja ottaneensa kiintopisteen vastapäisen ladon reunasta. Ja kun nämä kaksi tyttöä sitten vilkaisivat tuon järvenjään ylitse ja katsoivat niitä omia jättämiään latujälkiä oli voittajan latu suora ja hävinneen latu taas poukkoili sinne tänne. Strategia visioineen on siis kaupungille oleellisen tärkeä, erinomaisen tärkeä. Hyvänä yksittäis-, ekologisuuteen liittyvänä strategisena aloitteena voisi vaikka nimetä Saarnion Pekan hienon pulloveteen liittyvän aloitteen aikanaan tammikuussa.

Vaikka hyvä strategia periaatteessa tuo hyvää ja poistaa kaiken pahan, totean kuitenkin muutaman huolestuttavan asian. Eli on kuitenkin hyvä olla huolissaan. Nyt meni paperit solmuun. Niin että vaikka strategia periaatteessa on hyvä ja tuo kaikkea hyvää mukanaan, niin silti yhtä asiaa haluaisin korostaa ja se liittyy kaupungin kasvavaan masentuneisuuden ja yksinäisyyden lisääntymiseen. Eli haluaisin sen pohjalta tehdä toivomusponnen. Ja ehdotan, että:

Valtuusto hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 ottaa huomioon kaupunkilaisten kasvavan yksinäisyyden ja lisääntyvän masentuneisuuden ja niiden aiheuttamat seurausvaikutukset ja tutkii ja kehittää näiden pohjalta onnellisuusstrategian luomista Helsingin kaupungille.

Näin onnellisiin merkkeihin, kiitos.

Valtuutettu Vesikansa

Hyvä puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Ensimmäiseksi olisin halunnut kannattaa Tuomas Rantasen ponsia, mutta onneksi täällä on muitakin, jotka ovat hereillä. Erinomaisia asuntopoliittisia avauksia.

Strategia kirjaa asukkaiden kannalta tärkeitä hyvinvointipoliittisia

15.4.2009

tavoitteita, joista hyvinvointierojen kaventaminen on äärimmäisen tärkeää. Se on tärkeä, jos halutaan Helsingistä taata se hauska, oikeudenmukainen ja turvallinen kaupunki kaikille lapsiperheille, seksuaalisiin vähemmistöihin, enemmistöön kuuluville, myös niille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Siis kaikille heille, jotka kuuluvat tähän meidän monimuotoiseen kaupunkiin.

Strategia on laaja ja leveä. Pian meiltä kysytään, miten tiukassa taloustilanteessa tavoitteet asetetaan tärkeysjärjestykseen. Toivon, että kovina aikoina politiikka kiteytyy niin kuin se parhaimmillaan tekeekin. Ilmastopolitiikan tavoitteesta me emme voi laistaa. Kuten ryhmäpuheenvuoroissa esitettiin, kunnianhimoisinakin pidettyjä päästöjen vähennystavoitteita jouduttaneen ehkä piankin kiristämään.

Kävin pääsiäissunnuntaina lenkillä hiljaisessa Pirkkolan metsässä. Hiljaisessa siksi, ettei Kehä ykkönen jyristellyt ulkoreitin vieressä, kuten tavallisina arki-iltoina. Ilmakin tuntui ihmeellisen raukealta. Tämän kokemuksen jakaa varmasti moni juhannuksen tai jonkun muun pitkän juhlapyhän Helsingissä viettänyt. Kehä ykkönen, erityisesti Pakilan kohdalla on Suomen vilkkain väylä, jonka kohdalta kulkee huippuvuorokausina oli 113 000 ajoneuvoa. Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun autoistumisen kääntäminen laskuun on tehtävä tällä valtuustokaudella. Tarvitaan konkreettisia toimia joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantamiseksi ja erityisesti poikittaisliikenteeseen.

Olen iloinen, että strategiassa lukee, että Raide-Jokerin suunnittelu pikaraitiotienä toteutetaan. Edellisen taloudellisen notkahduksen aikana 2000-luvun alussa Raide-Jokeri, jota oli suunniteltu toteutettiin kuitenkin bussilinjana. Tätä laskuvirhettä ei kannata tehdä toista kertaa. Ja iloisesti ja tyytyväisestihän täällä on raideliikenteen puolesta paljon liputettukin. Bussi-Jokeri on konseptina erinomainen, mutta aivan liian ruuhkautunut. Raideliikenteen edut ja vähäpäästöisyys on varmasti kiistatonta, meidän kaikkien mielestä. Raide-Jokerin alustava yleissuunnitelma tulee valmiiksi tämän kevään aikana.

Tämän valtuuston priorisoima Raide-Jokeri, jonka hankesuunnittelua vauhditetaan ilmastopoliittisesti järkevänä investointihankkeena voisi tarkoittaa sitä, että raiteella liikkuvaan Jokeriin voisi hypätä jo 2015. Jokeri 2, bussilinja Vuosaaresta Myyrmäkeen on Helsingin poikittaisen joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman mukaan tehokkain yksittäinen toimenpide, jolla lisätään joukkoliikenteen käyttöä.

Raiteet vievät ja bussit tuovat, Helsingin jalanjäljet ulottuvat myös kauemmas, sekä ilmastoon että myös köyhimpiin maihin asti. On hienoa, että strategiaan on kirjattu Helsingin tavoitteeksi olla eturivin

15.4.2009

toimija globaalin vastuun kantamisessa. Espoosta tuli juuri Suomen kolmas Reilun Kaupan kaupunki. Asiasta on tehty Helsingissäkin aloitteita, enkä sitä aio nyt tässä tehdä, mutta kannatan Helsingin hankintojen sitomista eettisiin periaatteisiin.

Kolmas tärkeä asia, mitä tulemme seuraavina vuosina varmasti käymään, on täälläkin jo aloitettu maahanmuuttokeskustelu. Toivon, että sitä tullaan käymään niin avoimesti kuin mahdollista. Yhtenä esimerkkinä siitä on kahden viikon päästä, sosiaalilautakunta tapaa silloin eteläisten kaupunginosien asukasyhdistyksiä ja toivon, että siellä mahdollisimman moni sosiaalilautakunnasta on keskustelemassa. Kyseessä on siis Martta-hotellin hanke turvapaikanhakijoiden keskuksi. Tätä vuoropuhelua tarvitaan ja sitä tarvitaan myös täällä valtuustosalissa.

Kiitos.

Valtuutettu Virkkunen

Hyvä puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Valtuustostrategian hyvinvointia ja palveluita käsittelevässä osuudessa on yhden hyvän otsikon alla yksi hiukan pelottava lause. Otsikko kuuluu: Palveluverkko vastaa asukkaiden tarpeisiin kaupunkitilassa ja verkossa. Hyvä. Palveluiden tulee vastata asukkaiden tarpeisiin. Minua kuitenkin vähän pelottaa lause, jonka mukaan palveluverkko sopeutetaan väestökehityksen mukaisesti ja väestöltään vähenevien palveluiden palveluverkkoa supistetaan. Kouluikäisten lasten määrä Helsingissä on väestöennusteiden mukaan vähenemässä. Lapset kuitenkin tuskin vähenevät meillä alueellisesti kovin näppärästi siten, että edessä olevissa kaupungin kouluverkon tarkistuksissa olisi yksinkertaista päättää, mistä koulusta tulee kaupungissa jatkossa ns. turha. Niistä yksikään sitä tuskin oikeasti on, jos vähenevä oppilasmäärä vapautuu melko tasaisesti ympäri kaupunkia. Jos vaikkapa 300 oppilaan koulussa jatkossa olisikin "vain" 250 oppilasta, nämä 250 lasta eivät ole yhtään vähempää oman tutun yhteisönsä ja pysyvien aikuissuhteiden tarpeissa kuin ennenkaan, lähellä kotia sijaitsevasta koulusta puhumattakaan.

Siksi olen hyvin iloinen siitä, että strategiaan onnistuttiin lisäämään lause, jonka mukaan palveluverkon tarkistuksissa pyritään säilyttämään lasten lähipalvelut. Yksi keskeisimmistä lasten palveluista, jos tätä sanaa on pakko käyttää, on koulu. Toivonkin, ettei tämä strategian

15.4.2009

lause jää pelkäksi tyhjäksi pyrkimykseksi. Kaikilla kaupungin pienillä koululaisilla tulee olla yhtäläinen oikeus omaan, lähellä kotia sijaitsevaan lähikouluun, vaikka oppilasmäärä niissä tilapäisesti vähenisikin. Oppilasmäärien väheneminen voitaisiin nähdä mahdollisuutena suoda koululuokkiin niihin monessa koulussa kaivattua väljyyttä. Mielestäni on hyvin surullista, jos näemmekin tilanteen jotenkin toisin. Kuinka monta oppilasta koulussa on oltava, jotta oppilaat koulunsa meidän mielestämme ansaitsevat.

Helsinki hehkuttaa strategiaan kirjatussa visiossaan tiedettä, taidetta, luovuutta ja oppimiskykyä ja haluaa maailmanluokan innovaatiokeskukseksi. Mikäpä siinä, kunhan vaan muistaisimme, miten luovuus sekä niiden tuottamat tiede ja taide oikeasti syntyvät – tai jäävät syntymättä. Ne syntyvät leikistä, levosta, omasta tilasta ja kiireen puutteesta, eivät suinkaan äärimmilleen kiristetyistä ajan- ja tilankäytön tehostamisesta aloilla, joille se ei luontevasti sovi. Kaupungin, joka ei aidosti huolehdi lastensa tarpeista ja heidän oikeudestaan riittävään pieneen päiväkotiryhmään, omaan tuttuun tarpeeksi väljään kouluun ja omaan rauhaan omassa lähikirjastossa, sellaisen kaupungin on turha puhua tulevaisuuden innovaatioista. Toivottavasti strategian hyvä maininta lasten lähipalveluiden turvaamisesta ei ole turhaa sanahelinää, joka unohtaa sitten, kun koulujen tilankäyttö joutuu suurennuslasin alle. Koulu ei voi toimia ilman seiniä. Ne eivät ole ilmaisia, mutta niiden välissä on sisältö. Koulun seinien sisällön, silloin kun se toimii hyvin tai edes kohtuullisen hyvin ja tukee lasten hyvinvointia, tulisi nauttia kaupungin suojelusta.

Strategiassa on hyviä pyrkimyksiä lasten hyvinvoinnin parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Muistuttaisin vielä, että lasten jo olemassa olevien yhteisöjen tukeminen ja säilyttäminen on hyvää ja halpaa syrjäytymisen ehkäisyä. Koululaisten määrä kaupungissa vähenee, mutta tämä väheneminen on tilapäistä. Jokusen vuoden kuluttua heidän määränsä lähtee taas nousuun. Kouluyhteisöjen lyhytnäköinen hajottaminen ei mielestäni siksi ole viisasta. Strategiaan tehty kirjaus siitä, ettei koulujen tuntikehyksistä säästetä, on erittäin hyvä ja viisas. Mutta tuntikehyskin tarvitsee edelleen ympärilleen myös riittävästi koulurakennuksia. Toivonkin, että tärkeä kirjaus tuntikehysten jättämisestä säästöjen ulkopuolelle ei tarkoita huonosti perusteltuja koulujen lakkauttamisia. Koulutiloista on erittäin vaikea säästää viisaasti, jos niihin tulevaisuudessa odotettava väljyys jakautuu melko tasaisesti ympäri kaupunkia.

Tarkentaakseni strategian lasten lähipalvelukirjausta teenkin seuraavan ponnin:

15.4.2009

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että mahdollisten kouluverkkotarkistusten jälkeen kaupungin kaikille alasteikäisillä lapsilla on asuinalueesta riippumatta lyhyen ja turvallisen kävelymatkan päässä kotoa sijaitseva lähikoulu.

Kiitos.

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olen mielestäni asukas kaupungissa, en maailmanluokan innovaatiokeskuksen asiakas. Mielestäni strategiaan kirjoitettu visio on aika kryptinen ja huonoa suomea, mutta se ei onneksi tee koko strategiasta huonoa. Ja ilmeisesti on ylipäättään hienoa, että meillä on nyt valtuustokauden strategia ja varmasti seuraavalla kerralla osaamme tehdä sen vielä nykyistä paremmin.

Tähän strategiaan on tullut erinomaisia muutoksia sen jälkeen, kun tästä oli ensimmäinen versio esillä. Erityisesti pidän kulttuurin lisäyksestä mukaan tavoitteisiin, joka toteuttaa kyllä niitä hienoja tavoitteita, jotka meillä on ohjelmassa eli että meillä on tulevaisuudessa hauska kaupunki, jossa on mielenkiintoisia ja kauniita asuinalueita.

Ehkä tärkein tavoite ohjelmassa on, se on nyt siellä mittareiden osassa, että onnellisuus lisääntyy. Oikeastaan on ihan yhdentekevää, että millä keinoilla onnistumme lisäämään koettua onnellisuutta, on se sitten asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä, viheralueita, harrastusmahdollisuuksia, oikeutta omistaa koira tai parempia joukkoliikennemahdollisuuksia, edullisia asuntoja. Mitä se sitten kullekin on, niin jos onnistumme lisäämään asukkaiden koettua onnellisuutta, niin sitten mielestämme strategia on toteutettu oikein.

Tässä ohjelmassa ei kuitenkaan sanota, että mitkä ovat onnellisuuden mittarit. Niitä on kehitetty ja odotan innolla, millä keinoilla tulemme näkemään, että kuinka olemme tässä tavoitteessa onnistuneet.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorinen

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja nettikatsojat.

Tähän alkuun kannatan valtuutettu Ebelingin tekemiä ponsiehdotuksia.

Ja näin pastorismiehenä ja kestävyysurheiluvalmentajana on ilo lukea tämän strategian sivua 9. Siellä sanotaan näin: tuetaan terveellisiä elämäntapoja koko väestöä koskien ja erityisesti niissä väestöryhmissä, joissa epäterveelliset elintavat ovat yleisiä. Ja toimenpiteet: tehostetaan haitallisten elintapojen, kuten tupakoinnin, alkoholin liikakäytön, huumausaineiden käytön, virheellisten ruokatottumusten ja vähäisen liikunnan tunnistamista ja niihin puuttumista. Monet ovat jo tunnistaneet nämä ongelmat ennen meitä. Nyt meidän pitäisi kuunnella päättäjinä ja aistia, sekä nähdä, missä ja miten näiden ongelmien kanssa jo taistellaan ja tehdään hyvää työtä.

Me teemme strategiaohjelmaa. Mutta tulee muistaa, että monilla on jo meneillään samoista asioista missio. Työ on aloitettu ja he tarvitsevat meidän tukemme välittömästi. Yksi hyvä tuki on se, että asiat on paperiin kirjattu ja meillä on tämä strategiaohjelma. Halvin, nopein ja tuloksellisin tapa päästä strategiassamme oleviin tavoitteisiin on antaa vahva tuki niille, joilla on ammattitaitoa, kokemusta ja sydäntä auttaa ongelmissa olevia ihmisiä sekä kykyä ennaltaehkäistä näköpiirissä olevia uhkia. Näiden asioiden kanssa kamppailevat ihmiset tarvitsevat päättäjiltä selvän signaalin siitä, että heidän työtään tuetaan, arvostetaan ja rohkaistaan heitä jatkamaan työtä paremman elämän puolesta kodeissa, koulussa ja kaikkialla yhteiskunnassa.

Ja sanojen lisäksi tarvitaan myös tekoja. Pienetkin teot ovat tärkeitä tietyissä tilanteissa. Yksi suurempia ongelma ja tulevaisuuden vaaroja on teini-ikäisten ja nuorison humalahakuinen alkoholinkäyttö etenkin viikonloppuisin. Strategian sivussa 10 sanotaan näin: Kaupunki pyrkii osaltaan edistämään alkoholijuomien kokonaiskulutuksen vähenemistä Helsingissä. Olen tehnyt aloitteen tipattomasta tammikuusta kaupungin järjestämissä tapahtumissa ja huomaan ehdotuksen olevan strategian hengen mukainen. Jokainen tarjoilematon alkoholiannos vähentää alkoholijuomien kulutusta niin kuin jokainen tankkaamaton tankki bensan kulutusta. Puhumattakaan siitä esimerkillisestä signaalista, jonka tällainen ele antaa niille ihmisille ja perheille, jotka yrittävät lähes yksin taistella ja kasvattaa lapsiaan omaksumaan terveitä elämäntapoja.

Arvoisa puheenjohtaja, kunnioitetut valtuutetut.

Jokainen myötämielinen ja rohkaiseva ajatus, sana ja pienikin teko, jonka päättäjinä teemme terveiden elämäntapojen edistämiseksi antaa

15.4.2009

uskoa ja toivoa niille, jotka tänään kamppailevat näiden ongelmien kanssa. Toivotankin tälle strategiaohjelmalle menestystä ja siunausta.

Valtuutettu Modig

Joo, minä puhun täältä, minulla ei ole niin kova poliittinen kestävyys vielä kuin teillä.

Aluksi minä haluaisin kannattaa valtuutettu Vikstedtin esittämää pontta, joka koski oppisopimuskoulutusta ja myös Julia Virkkusen hetki sitten esittämää pontta.

Minun oma asiani liittyy myös tähän Vikstedtinkin esiin nostamaan ja strategiassa moneen otteeseen mainittuun oppisopimusjärjestelmään. Minun mielestäni oppisopimus on erittäin hyvä vaihtoehto monelle muuten ilman koulutusta paikkaa jäävälle nuorelle, se tarjoaa erittäin hyvän vaihtoehdon ammattiin kouluttautumiselle. Ilokseni strategiassa halutaankin tehostaa oppisopimusjärjestelmän käyttöä. Tehostaminen minun mielestäni tarkoittaa niin määrän kuin laadun lisäämistä. Ja tässä hyvässä järjestelmässä on edelleen parantamisen varaa ja yksi kohta on koulutuksen laatu, joka nyt on pitkälle oppisopimuspaikan tarjoavan työnantajan harteilla. On tosi haastavaa oman työn ohessa opettaa jollekin toiselle koko homma ja sen takia sen laadussa onkin jonkinlaista vaihtelua. Ja siksi minä esitänkin seuraavan ponnen:

Valtuusto edellyttää, että oppisopimuskoulutusta uudistetaan niin, että ammatilliset oppilaitokset tuovat tarvittaessa työpaikoille työn opettajia. Näin vahvistetaan teorian ja käytännön opetuksen yhteensopivuutta ja varmistetaan, että koulutettavat saavat riittävän työpaikkaopetuksen.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Arvoisa puheenjohtaja ja vielä hereillä olevat kysymykset.

Ensinnäkin kannatan Lilli Autin pontta. En puhu siis mitään sosiaalipolitiikkaa kovinkaan paljon. Helsinki sanoo olevansa hauska ja turvallinen kulttuurikaupunki. Hauska kylläkin, viikonloppuisin. Sadat

15.4.2009

kapakat täyttyivät ja juottolat takaavat, että olutta riittää ja jossain on jopa elävää musiikkia. Näin he varmistavat aukio-oloajan aina kolmeen asti. Jotkut ihmiset, me ihmiset olemme heikkoja, joillekin jää hihna päälle. He juovat, joutuvat työttömäksi, he juovat, kunnes syrjäytyvät. Sosiaalihuolto rahoittaa juomista, kuin että se puuttuisi ongelmaan. Tähän pitäisi tulla korjaus. Valitettavasti nuoriso ottaa juuri tuosta kulttuuripuolesta oppia. Me olemme esimerkkejä nuorisolle.

Sitten kouluista hieman. Oppiaineita ei saa leikata, retkistä ei saa tinkiä eikä ruokamääristä, no mitä nyt se on, niuhottaa. Oppi muuten kaataa ojaan. Kesätyöpaikat ovat kiven alla, nuorisolle nimenomaan. Millä kaupunki takaa, että niitä nuorille on myös tulevaisuudessa. Millä kaupunki takaa nuorten terveyden ylläpidon, jos kouluista poistuu terveydenhoitaja säästösyistä. Psykkiset ongelmat lisääntyvät, kuten olemme kuulleet.

On turhan mainita, mutta mainitsen kuitenkin, että yksinäisten ihmisten asuntoasiat, sanotaan siististi, retuperällä. 5 000 uutta asuntoa, kuulostaa kaukaiselta. Toivossa on hyvä elää.

Joukkoliikennettä pitäisi suosia, mutta yksi tärkeä linja välillä Sörkkä-Pajamäki lakkautetaan, numero 50 lakkautetaan. En puutu siihen sen enempää.

Helsinki sanoo olevansa siis kulttuurikaupunki, se sanoo olevansa nuorisoa ymmärtävä Stadi. Kuitenkin päättäjät peukaloivat asioita, jotka koskettavat nuorisotiloja ja niiden jatkoa. Harju on ollut vasaran alla useasti. Tämä ei vakuuta nuorisoa. He eivät saa toiveilleen vastausta. Vai luullaanko, että nuorisolle riittää skeittiradat ja pallokentät? Sana "nuorisokulttuuri" on parhaimmillaan Helsingin Gloriassa, jos sekään ei saa olla todellakaan rauhassa. Rock on ikään kuin kirosana päättäjille. Entä sana "kulttuuri"? Onko se Finlandia-talossa pianokonsertti tai Lentävä Hollantilainen oopperassa? Mitä uutta väkisin nuijittu musiikkitalo voi tarjota? Ei ainakaan rock'n'rollia. Musiikki ja elävä taide tulee olemaan Kiasman kulmilta kaukana. Samoin suuret rock-tähdet, jotka välttelevät Helsinkiä. He esiintyvät mieluummin Tukholmassa tai Tallinnassa. Se ei ole Helsingin vika, vaan asenteiden, jotka edelleen ovat jossain piilossa paksun pääkopan ja lompakon sisällä. Haloo? Helsinki kuitenkin unelmoi nuorisopääkaupungin tittelistä. Sitä ennen on tapahduttava kulttuurivallankumous, uudistus, jossa hyväksytään elävä musiikki taiteena ja syntinen rock'n'roll oikeaksi kulttuuriksi. Sitä paitsi rock tuo iloa ja rahaa kaupunkiimme. Lopuksi haluan esittää rokkaavan ponnen tähän loppuun.

Ehdotan, että Helsinki panostaisi yhdessä johtavien

15.4.2009

kulttuuriareenoiden kanssa erilaisiin rock-konsertteihin. Ne ilahduttaisivat ja piristäisivät uinuvaa musiikkikulttuuria näinä taantuman aikoina. Ehdotan vielä, että rock hyväksyttäisiin kaupunkikulttuuriksi, jolle myönnetään myös tiloja.

Kiitos.

Valtuutettu Nieminen

Kiitoksia arvoisa puheenjohtaja, ja hyvät naiset ja hyvät miehet.

Aluksi kiitän Heikkiä hienosta onnellisuuspontista. Kaikkien meidän onnellisten ihmisten ja meidän tulevien onnemme eteen, hieno esitys. Ja kiitos Julia. Koulupontesi tuli todellakin sydämestä ja kannatan ponttasi, vaikka se äsken jo kannatettiin.

Huh huijaa. Viime yönä kuvasin tähän aikaan Helsingin saaristossa mäyrää. Ja se oli lähes yhtä upea tunne kuin nyt teidän kanssa tässä, puheita valmistellessa ja kuunnellessa. Sekin oli sykähdyttävä kokemus, kuten viikko sitten hylkeen vieressä makaaminen, sille hyräillen sotilasmarsseja. Varmaan tunnisti pygmikkomaisen vartalonpiirteen ja samastui minuun, joten kuvasin sitä metrin päästä. Ja kuvasin sitä vielä monta tuntia. Kuten viikkoa aikaisemmin merikotkaa, joka oli juuri saalistamassa merihanhen päällä. Kaikki tämä tässä aivan meidän silmiemme edessä. Helsingissä, saaristossa. Helsingihän on merikaupunki, Suomen johtava merikaupunki. Siksi esitänkin seuraavanlaisia ponsia:

Meriliikenteen turvallisuutta ja pelastusvalmiutta tulee kehittää. Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki parantaa Itämeren suojelussa kansainvälisen yhteistyön ja paikallisten, kunnallisten vesiensuojelutoimenpiteiden lisäksi myös vesialueittensa meriliikenteen turvallisuutta ja pelastusvalmiutta. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota uusien merireittien ja risteävän meriliikenteen turvallisuuteen, pelastus- ja suuronnettomuusvalmiuteen ja valistustyöhön.

Jätän vielä lisää meriliikennettä loppuun, välillä kevyttä liikennettä. Kevyenliikenteenväylien turvallisuutta pitää parantaa.

Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto

15.4.2009

edellyttää, että myös jo rakennettujen alueiden kevyenliikenteenväylien turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Väylien suunnittelussa on parannettava eri nopeudella liikkuvien kevyenliikenteen virtojen reittejä. Tässä tulee pyrkiä kävely- ja pyöräilyliikenteen erottamiselle omille kaistoilleen ja taajamassa kulkevien kevyenliikenteenväylien näkymäalueiden parantamiseen risteysalueilla.

Joukkoliikennettä on kovasti ja kehitetään strategiassa edelleen. Mutta tosiasia on se, että Helsinki on pyörillä ja yksityisautoilun määrä lähivuosina kasvaa. Siksi esitänkin seuraavaa:

Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunkisuunnittelussa otetaan huomioon yksityisautoilun liikenneväylien parantamistarpeet myös uusilla, ydinkeskustan ulkopuolisilla laajenevilla asuinalueilla, kuten Laajasalossa ja Sipoossa.

Kaupunkiluonto. Kaupunkiluonnon pirstoutuminen tulee selvittää. Luontoalueiden pirstoutuminen johtaa paikallisten eliölajien sukupuuttoon. Luonto tarvitsee puskurikseen pirstoutumista vastaan erityisesti suuria kokonaisuuksia eikä pelkkiä esimerkin omaisia pirstaleita parhaista paikoista, joista elämä pakenee. Tässä suhteessa tavoite Sipoonkorven suojelusta tulee myös täyttää ja keskuspuiston eheys taata. Siksi esitänkin seuraavaa pontta:

Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että Sipoonkorven kaavoituksessa alue rajataan selkeästi luonnonsuojelualueeksi sitä pirstomatta ja kaupunki jatkaa toimenpiteitä keskuspuiston eheyden säilyttämiseksi. Lisäksi strategiakauden välitarkastelua varten tulee laatia selvitys luonnon periytymiskäytävistä kaupungin maa- ja vesialueille.

Helsinki on Suomen johtava merikaupunki. Saariston kulttuuri- ja luontoarvot tulee inventoida. Helsingin saaristossa on säilynyt maailmanlaajuisesti hyvin arvokas, useiden sotilaskulttuurien rakentama linnoitusketju, Helsingin ja Viaporin maa- ja merilinnoitus. Alueen luonto on kehittynyt yli 200-vuotisen sotilaskulttuurin seurauksena hyvin omalaatuiseksi ja ainutlaatuisen arvokkaaksi. Helsingin saaristo tarjoaa jo nyt ja erityisesti tulevaisuudessa aivan uudenlaisia mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuudelle, kaupunkilaisten virkistystoiminnalle ja matkailuelinkeinolle. Kaupunki tarvitsee kokonaisvaltaisen inventoinnin ja suunnitelman saariston

15.4.2009

arvoista, niiden säilyttämisestä ja käytöstä. Esitän seuraavaa:

Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki tekee koko kaupungin merialueen kattavan selvityksen ja suunnitelman saariston kulttuurihistorian luontoarvoista ja niiden säilyttämisestä. Selvityksen ja siitä tehtävän toimenpide-esityksen tulee olla valmis strategiakauden loppuun mennessä.

Ja viimeisenä, Helsinki on Suomen johtava merikaupunki, edelleen. Sen niemien ja saariston muodostamien rannikkokaupunginosien verkoston välinen meriliikenne parantaisi ja varmentaisi kaupungin joukkoliikennereittejä. Siksi esitän, että asiasta laaditaan strategia.

Kiitoksia.

Valtuutettu Abdulla

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olisin halunnut kommentoida yhden puheenvuoron joitakin asioita, jotka äsken käytettiin, vähän aikaa sitten. Esimerkiksi pitäisikö joillekin heikommassa asemassa oleville antaa erityistukea vai ei. Ja olen ymmärtänyt, että suomalaisen arvomaailmaan kuuluu tukea ja auttaa niin heikommassa asemassa olevia. Yhteiskuntamme ja erityiskohtelulaki määrittelee tästä asiasta eikä se tarkoita, että viedään joitakin ihmisiltä oikeutta. Pyrkimys on kaikilla hyvä, tasapuolisesti. Ja tasa-arvo aina ei kaikkia kohtelee samoin ellei heikompia tueta.

Mutta varsinainen puheenvuoroni on tässä, kun ollaan strategiakäsittelyssä, niin on paljon asioita, jotka ovat ilahduttavia, kouluterveydenhoitoa oppilaille vahvistetaan ja päiväkotiryhmien pienentäminen valtuuston aikana. Olen puhunut varmasti tästä asiasta niin kauan kuin olen täällä valtuustossa ollut. Ja oli erittäin hyvä asia kirjata nyt ainakin tässä ohjelmaksi.

Mutta minkä takia tässä vaiheessa, en pidä pitkiä puheenvuoroja, miksi minä tähän tulin, on aina heikommassa asemassa ryhmästämmme löytyvät. Ja on kyettävä ainakin heidän elämäntilanteensa helpottamiseen. Ja tässä on yksi ryhmä, meidän kaupungilla on paljon nuoria, joilla ei mene hyvin. On suomalaisia ja myös maahanmuuttajien keskuudessa. Ja näitä nuoria, joilla ei mene hyvin, niin tarvitaan aina

15.4.2009

raskaimpia palveluita ja miettimistä heidän kohdallaan. Ja sen takia minä olen jättämässä ponnen, yhden ponnen. Eli:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vaikeuksissa olevat ja päihdeongelmaiset yli 18-vuotiaat otetaan moniammattilaisten tuen piiriin.

Olen kohdellut näitä nuoria, jotka todella eivät kuulu mihinkään. He eivät ole enää lastensuojelun piirissä, joten meidän palvelumme eivät tavoita heitä lastensuojelulain nojalla. Ja he ovat huuhailemassa ja heillä on todella paljon erilaisia ongelmia. Ja todella he ovat hauras ja heikommassa asemassa ja minä toivon, että heidän asiaa jollain tavalla me kykenemme auttamaan.

Kiitos.

Valtuutettu Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä vaiheessa iltaa, kun nousee tänne pönttöön eteen saa sen verran monta mielenkiintoista katsetta osakseen, että lupaan puhua erittäin lyhyesti ja ytimekkäästi. Mutta ihan aluksi haluan kertoa kannattavani joka ikistä näistä viidestä ponnesta, joita valtuutettu Nieminen meille lausui ja kertoi ja varmuuden vuoksi kennon myös kannattavani valtuutettu Karun pontta, joten nyt sitä on varmasti kannatettu.

Mutta asiaan, strategiaohjelman mukaan sähköisten palveluiden osuutta kaupungin palvelutuotannossa tullaan kasvattamaan tulevaisuudessa merkittävästi. Ja tämä tarkoittaa sitä, että myös tietoteknisiä taitoja tullaan tarvitsemaan tulevaisuudessa yhä enemmän. Nuorilla ja työelämässä olevilla nämä taidot ovat hyvin hallussa ja näitä taitoja myös karttuu luontevasti. Ikäihmiset sen sijaan ovat väliinputoajia ja suuressa vaarassa jäädä kehityksen ulkopuolelle kokonaan. Vain 37 prosenttia eläkeläisistä käyttää nettiä säännöllisesti. Eli lisää osaamista siis tarvitaan, jotta näitä upeita sähköisiä palveluja voidaan myös tulevaisuudessa käyttää. Ja tästä johtuen ehdotan, että:

Hyväksyessään strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012 kaupunginvaltuusto edellyttää, että otettaessa käyttöön sähköisiä palveluita huolehditaan myös riittävien tietoteknisten taitojen ja valmiuksien antamisesta,

15.4.2009

erityisesti ikäihmisille ja syrjäytymisvaarassa oleville
väestöryhmille, kuten maahanmuuttajille.

Eli lyhyesti ja ytimekkäästi. Kiitos.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Jotta puheenjohtajalta eivät nämä ponnet loppuisi, niin kannatan nyt ainakin valtuutettu Modigin tekemää toivomusponsiehdotusta ja ehdotanpa tässä pari lisää. Ensimmäinen ehdotukseni on, että:

Valtuusto edellyttää, että selvitetään, miten helsinkiläisten terveyttä vahvistetaan tarjoamalla terveyskeskuksessa kaikenikäisille säännölliset terveystarkastukset ja aukoton perusterveydenhoito yksilöllisten ja ryhmäkohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti.

Ja toinen ehdotukseni on, että:

Valtuusto edellyttää, että paljon huolenpitoa tarvitsevat pääsevät pitkäaikaiseen palveluasumiseen tai vanhainkotiin sitä tarvitessaan eivätkä joudu vaihtamaan asumismuodosta toiseen toimintakykynsä muuttuessa. Tämän edistämiseksi selvitetään, miten voidaan toteuttaa pitkäaikaissairaaloiden muutos pääosin vanhainkodeiksi ja osittain kuntouttavan sairaanhoidon yksiköiksi.

Täällä oikealla laidalla esitettiin ikääntymisstrategian laatimista ja minusta se on kyllä ihan tarpeetonta. Kyllä paljon parempi olisi mennä konkreettisempiin tavoitteisiin ja niiden toteuttamiseen, joita nämä molemmat ponsiesitykseni koskevat.

Tuolla salin toisella laidalla muutamissa puheenvuoroissa puhuttiin myös sitoutumisesta tähän strategiaan, jota nyt olemme joukolla hyväksymässä. Minä ainakin nyt kerron, etten minä nyt kauhean sitoutunut ole. Tietysti tässä on paljon hyviä asioita, mutta tämä ei nyt kuitenkaan ole ihan se strategia, jota itse olisin lähtenyt rakentamaan. Ja jo ihan alusta asti, en kylläkään halua rakentaa Helsingistä maailmanluokan liiketoimintakeskusta. Olen tutustunut ihan fyysisestikin sellaiseen ja tietysti muutenkin ja käsitykseni on, että ne tapaavat olla melko pakkotahtisia ihmiskekoja, joissa ei juurikaan ole

15.4.2009

luonnonläheistä ympäristöä tai kohtuullisia mahdollisuuksia asua, työskennellä tai yrittää, joita tämä meidän visiomme peräänkuuluttaa. Päinvastoin, näissä suurissa liiketoimintakeskuksissa huipentuu sekä ihmisten elinehtojen että poliittisten vaikutusmahdollisuuksien eriarvoisuus. Ja juuri maailmanluokan liiketoimintakeskuksissa rakennetaan maailmantalouden kuplat ja niissä myös romahdutetaan nämä keinottelupyramidit tavallisten ihmisten ja julkisen talouden korjattavaksi.

Paljon parempi olisikin sellainen visio, jossa tulevaisuudessa helsinkiläiset kehittävät kaupunkiaan ja Helsingin seutua tasapainoiseksi elinympäristöksi yhdessä alueen muiden asukkaiden kanssa. Seudulla olisi tilaa sekä luonnon että ihmisten hyvinvoinnille. Ja tänne voi varsin hyvin luoda monipuolisten kuntien verkoston, jossa asuminen, työ ja hyvät palvelut liittyvät toisiinsa joustavien joukkoliikenneyhteyksien avulla. Sellaisessa Helsingissä ja sen ympäristössä henkilökohtaisia autoja tarvittaisiin lähinnä vain liikuntarajoitteisten asukkaiden, työntekijöiden ja vierailijoiden sekä eri työpisteiden väliä kulkevien työntekijöiden käytössä. Muut ihmiset voisivat liikkua yhteiskäyttöisillä kulkuneuvoilla, jos omat jalat tai polkupyörä eivät riitä.

Pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun hyvä rakenne varmistaisi moneen suuntaan sujuvan työmatkaliikenteen, koska työpaikkoja ja asumista ei kasattaisi kohtuuttomasti toisistaan erilleen mihinkään, ei edes Helsingin keskustaan niin kuin tällä hetkellä suunnitelmassakin edelleen tapahtuu. Tällainen maltillinen kaupunkirakenne vähentäisi ruuhkia ja pitäisi sekä maan että asuntojen hinnan myös kohtuullisena. Sen seurauksena ihmiset saisivat myös todellisia mahdollisuuksia valita asuntonsa tai työpaikkansa itsensä ja perheensä kannalta edullisten liikenneyhteyksien varrelta.

Toinen asia, johon en aio sitoutua on se, että strategiassa hellitään perusteettomasti kaupungin ja yritysten yhteistyötä. Kunnalla on omat tehtävänsä ja yrityksillä omansa. Niiden sekoittaminen keskenään hämärtää yhteisen ja yksityisen edun ja estää läpinäkyvyyden. Kuitenkin palvelun tasapuolisuus ja palvelun käyttäjien henkilökohtaiset tarpeet pystytään ottamaan huomioon parhaiten silloin kun lakisääteiset peruspalvelut turvataan yhdessä eikä pirstota ihmisten maksukyvyyn mukaisesti.

Olennainen osa myös tätä strategian toteuttamista on tietenkin keskeisten palvelujen rahoituksen turvaaminen ja siinä meidän kaikkien pitäisi nyt sitoutua siihen, että me olemme erittäin aktiivisia myös valtiovaltaan päin ja huolehdimme siitä, että kuntien palvelut tulevat

15.4.2009

kunnolla rahoitettua.

Valtuutettu Koskela

Kunnianarvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Olen iloinen, että olette näin runsaslukuisina jääneet kuuntelemaan ihka ensimmäistä valtuustopuhettani. Haluaisin aloittaa sen kannattamalla valtuutettu Abdullan pontta.

Ja tämä tilaisuus on hyvä myös lapsiperheiden aseman parantamisen tärkeyden korostamiseen. Ja olenkin erittäin tyytyväinen siihen, että strategiassa kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseen. Erityisen tervetullut on mielestäni kirjaus, jonka mukaan päiväkotiryhmien kokoa pienennetään tämän valtuustokauden aikana. Toivon todella, että tästä toimenpidekirjauksesta tulee ja haastan kaikki valtuutetut tekemään parhaansa tämän tavoitteen täyttämiseksi. Haluaisin myös jättää päivähoitoon liittyvän ponnen. Ponteni liittyy päivähoitopaikkojen sijaintiin. Päivähoitopaikan sijainti vaikuttaa suuresti lapsiperheiden hyvinvointiin Helsingissä. Lähellä kotia sijaitseva hoitopaikka auttaa perheitä arkisessa jaksamisessa ja se antaa perheille lisää yhteistä aikaa ja vähentää myös liikenneruuhkia. Tavoitteena tulee olla, että hoitopaikka sijaitsisi kävelymatkan päässä kotoa. Tällä hetkellä perheille tarjotaan kovin usein päivähoitopaikkaa aivan oman hoitoalueen ns. väärältä laidalta. Perheiden toivomuksia tulisi seurata koordinoitusti tässä asiassa. Esimerkiksi sellaisille perheille, joilla on hoitopaikka toistensa toivomuspaikoissa, voisi tarjota mahdollisuutta vaihtaa hoitopaikkoja päittäin, mikäli tämä parantaisi näiden perheiden arkea. Päivähoitopaikkatoiveet eivät saisi kuormittaa liikaa päiväkodin johtajia, vaan koordinointia tulisi hoitaa keskitetymmin. Ja esitän siis seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta kehittää päivähoidon palvelujonoa siten, että nykyistä useampi lapsiperhe saa toiveidensa mukaisen päivähoitopaikan.

Kiitos.

Valtuutettu Vikstedt

15.4.2009

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan Peltolan ponsia, Modigin pontta ja Siimeksen pontta. Ja lisäksi vedän oman toivomuspontteni pois, sen joka koskee liikuntapoliittista toimenpideohjelmää, koska se tulkittiin vastaehdotukseksi ja korvaan sen seuraavalla ponsiesityksellä:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikuntalautakunta valmistelee liikuntapoliittisen ohjelman poikkihallinnollisessa yhteistyössä eri virastojen kanssa.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Aluksi kannatan valtuutettu Vikstedtin ja myös valtuutettu Valokaisen täällä esittämää pontta eli liikuntaa ja rock'n'rollia.

Tässä keskustelussa on useissakin oikealta laidalta tulleissa puheenvuoroissa haluttu siirtää palveluja entistä enemmän yksityisten markkinoiden hoidattavaksi. Ja tämä ideologia valitettavasti näkyy tässä strategiaohjelmassakin melko vahvana. Minusta on kyllä syytä kysyä, että minkä takia julkisia palveluja pitäisi siirtää sellaiseen hoitoon, jonka katastrofaaliset seuraukset näkyvät nyt maailmantaloudessa. Miksi julkiset palvelut pitäisi alistaa niiden markkinavoimien hoidettavaksi, jotka eivät ole kyenneet hoitamaan omia asioitaan rahoitusmarkkinoilla eikä muillakaan markkinoilla.

Asuntotuotannon romahtaminen on eräs esimerkki siitä, miten markkinat eivät kykene huolehtimaan perustarpeistakaan. Ja haluan tähän vielä lyhyesti tässä kiinnittää huomiota, etenkin sen takia, että meidän kaupungissa myös asunnottomuus on alkanut uudelleen kasvaa, kun yleinen vuokra-asuntotuotanto on vähentynyt. Ja tässä strategiaohjelmassa pidetään kiinni muodollisesti tästä MA-ohjelman 5 000 asunnon rakentamistavoitteesta. Mutta ei oikeastaan esitetä mitään, millä siihen tavoitteeseen voitaisiin läheskään päästä. Nythän sitä ei tavoiteta edes puoliksikaan. Tämä on mielestäni eräs esimerkki siitä, että me tarvitsemme julkista, kunnallista toimintaa ja me tarvitsemme sen laajentamista sellaisille alueille, joissa markkinat eivät perustarpeita kykene hoitamaan. Kaavoituksen osalta haluan vielä

15.4.2009

nostaa esille myös sen, että meillä on erittäin suuri mahdollisuus nyt luoda hieno luonto ja virkistysalueiden vyöhyke Helsinkiin, joka voisi ulottua sieltä Sipoonkorvesta ja Etelä-Mustavuoresta sitten rantoja ja saaristoja pitkin Kivinokkaan ja Keskuspuistoon asti.

Täällä on useissa puheenvuoroissa puhuttu myös palveluiden, resurssien ja henkilöstön riittämättömyydestä. Tämä alibudjetoinnin ongelma tuli hätkähdyttävästi esille, kun saatoin tutustua sosiaaliviraston vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden toteutumaennusteeseen tältä vuodelta. Ennusteen mukaan menot ylittyvät ainakin 34 miljoonaa euroa. Ja tästä ylittymisestä suurin yksittäinen tekijä oli toimeentulotukimenojen nousu 22 miljoonalla yli sen, mitä oli budjettia laadittaessa oletettu. Ja toinen suuri ylitys oli lasten huostaanoton maksusitoumuksissa, jossa on 10 miljoonan euron ylitys tämän ennusteen mukaan tälle vuodelle. Nämä ovat sellaisia esimerkkejä, joihin toivon, että valtuutetut pysähtyisivät, koska nyt tämä strategiaohjelma sisältää sellaisia sitoumuksia, joihin täällä edellä Kati Peltola suhtautui varauksiin mutta jotka on sinne kirjoitettu. Joiden mukaan tällä kaudella ei muun muassa sosiaaliviraston eikä muiden palvelujen määrärahoja nosteta yli kustannustason nousun. Vaikka meillä on siis näköpiirissä laman ja työttömyyden myötä muun muassa toimeentulotukimenojen kasvu vielä siitäkkin, mitä nämä ennusteet nyt jo näyttävät.

Eli toistan kysymykseni, minkä takia valtuustoryhmien enemmistö elleivät kaikkikin muut valtuustoryhmät ole mukana nyt leikkaamassa palveluista ja työpaikoista kaupungissa, joka tekee 300 miljoonaa voittoa? Ja minkä takia tämä valtuusto on luovuttamassa tässä strategiaohjelmassa itseltään päätösvaltaa juuri niissä asioissa, joista täällä useimmin ovat puhuneet huolehtineesti. Vanhusten palveluohjelma, henkilöstöstrategia, energialinjaus, ilmastostrategia ja eräät muut keskeiset ohjelmalliset linjaukset eivät tämän päätöksen mukaan, jos se täällä myöhemmin hyväksytään, tule enää valtuuston päätettäväksi.

Kiitos.

Valtuutettu Karu

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kannatan Jaana Pelkosen toivomuspontta, joka liittyy tietoteknisten valmiuksien lisäämiseen senioriväestölle. Hyvä ponsi.

15.4.2009

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos.

Kannatan valtuutettu Koskelan tekemää pontta ja toivotan meille kaikille hyvää yötä.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande projektchef

Tiina Teppo
projektipäällikkö

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkända:

Heikki Karu Paavo Arhinmäki
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot